

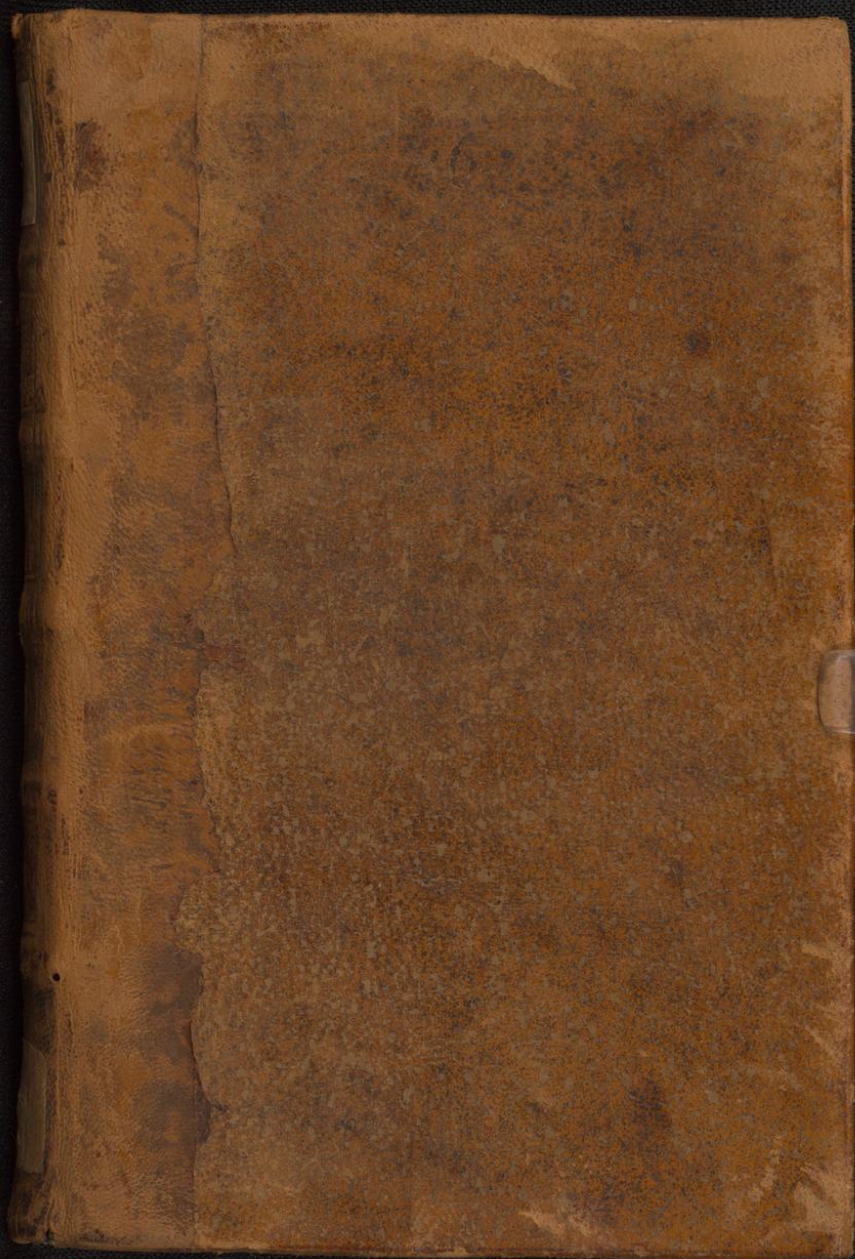
Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Medizinische Kollegienhefte - Cod. Rastatt 78

[S.l.], [1523-1524]

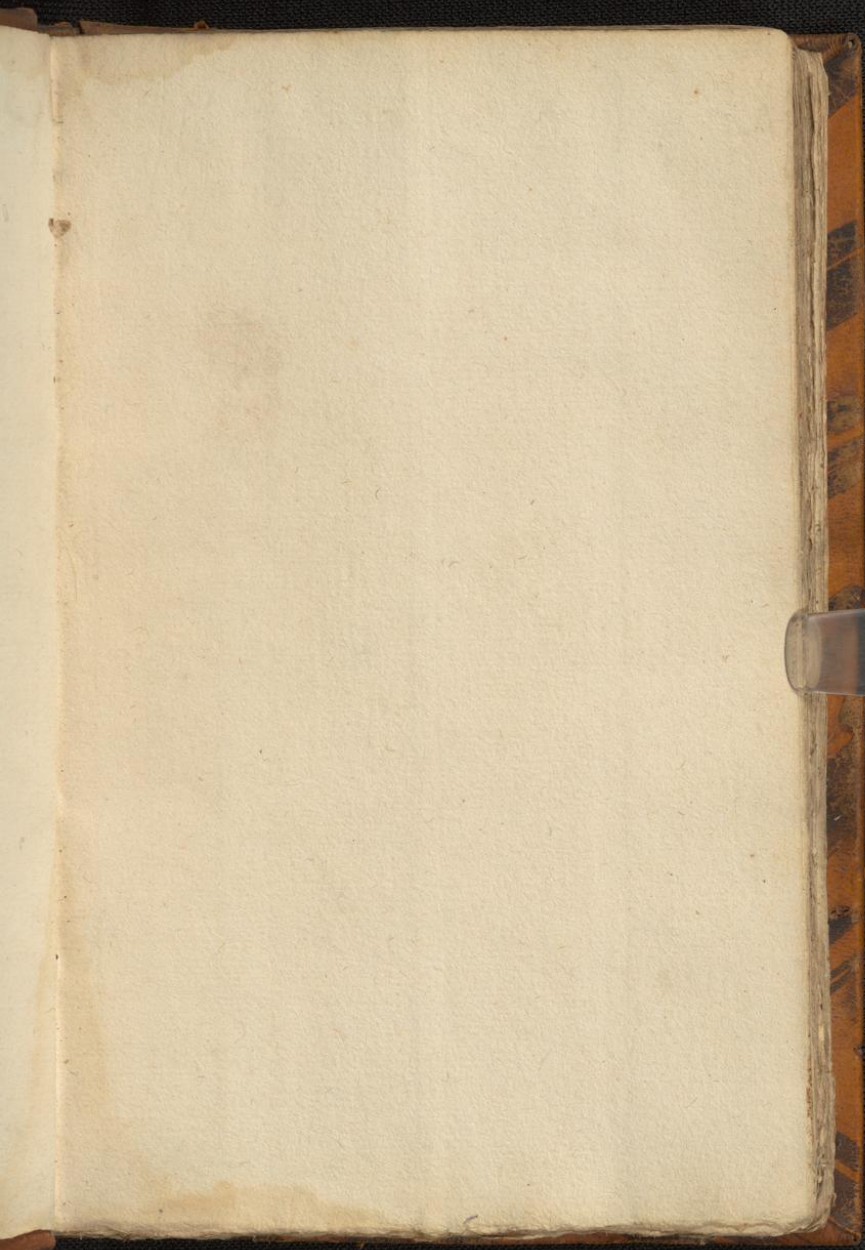
[urn:nbn:de:bsz:31-300700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300700)

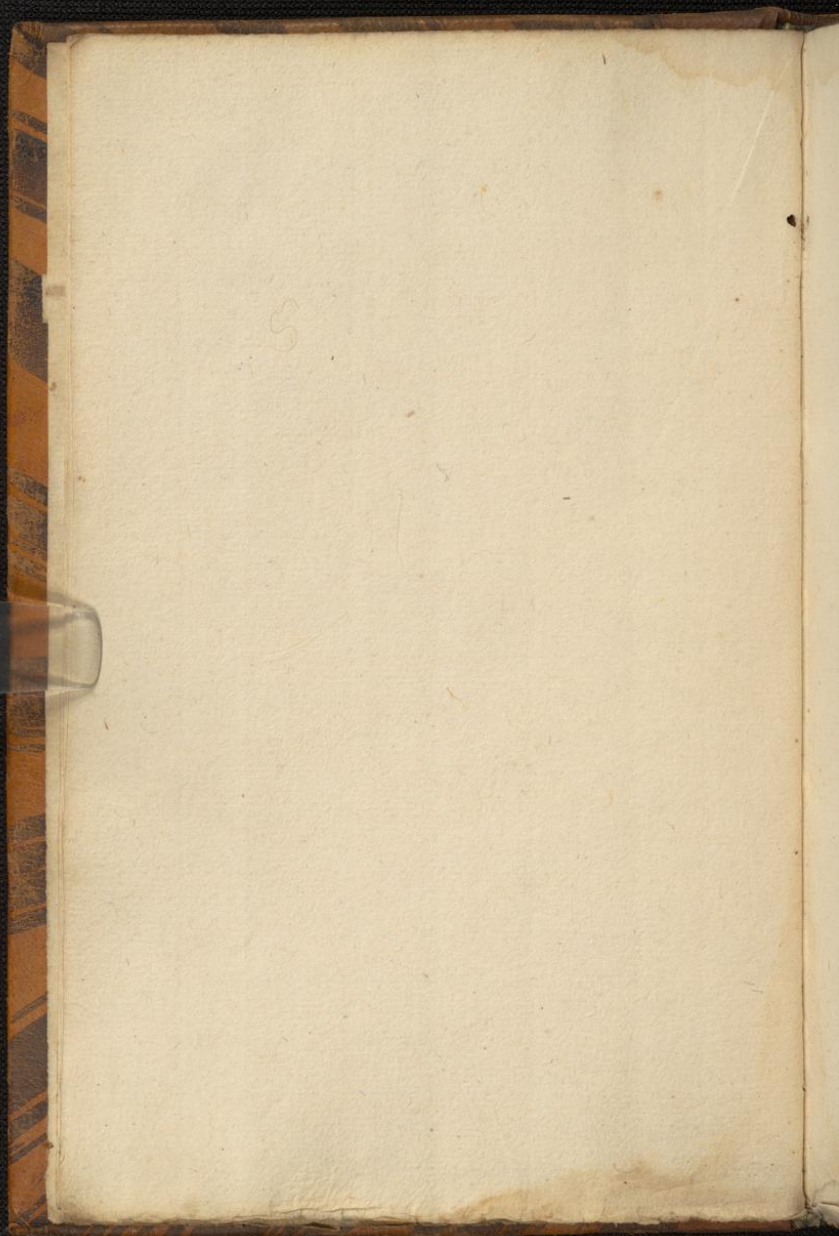
Cod. Laur. 109.

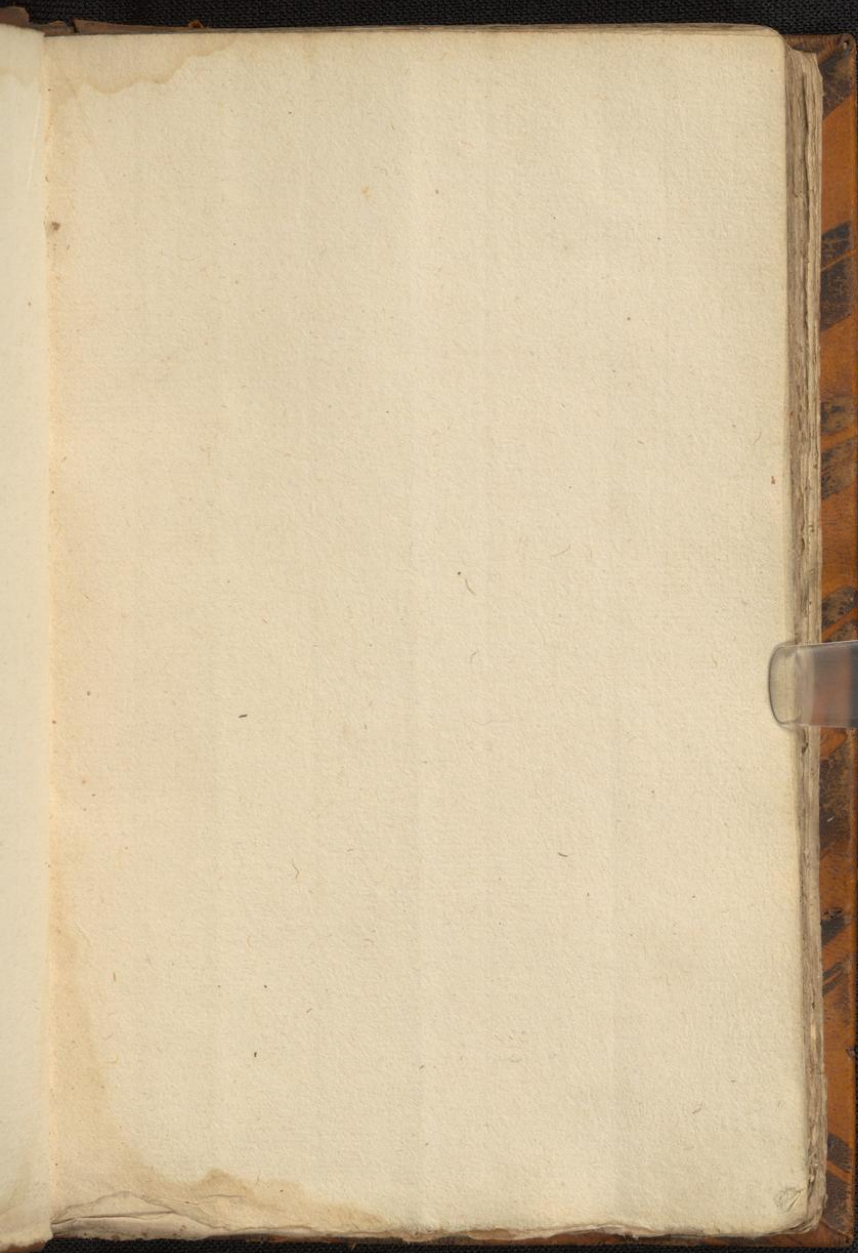
Rav. att. 78

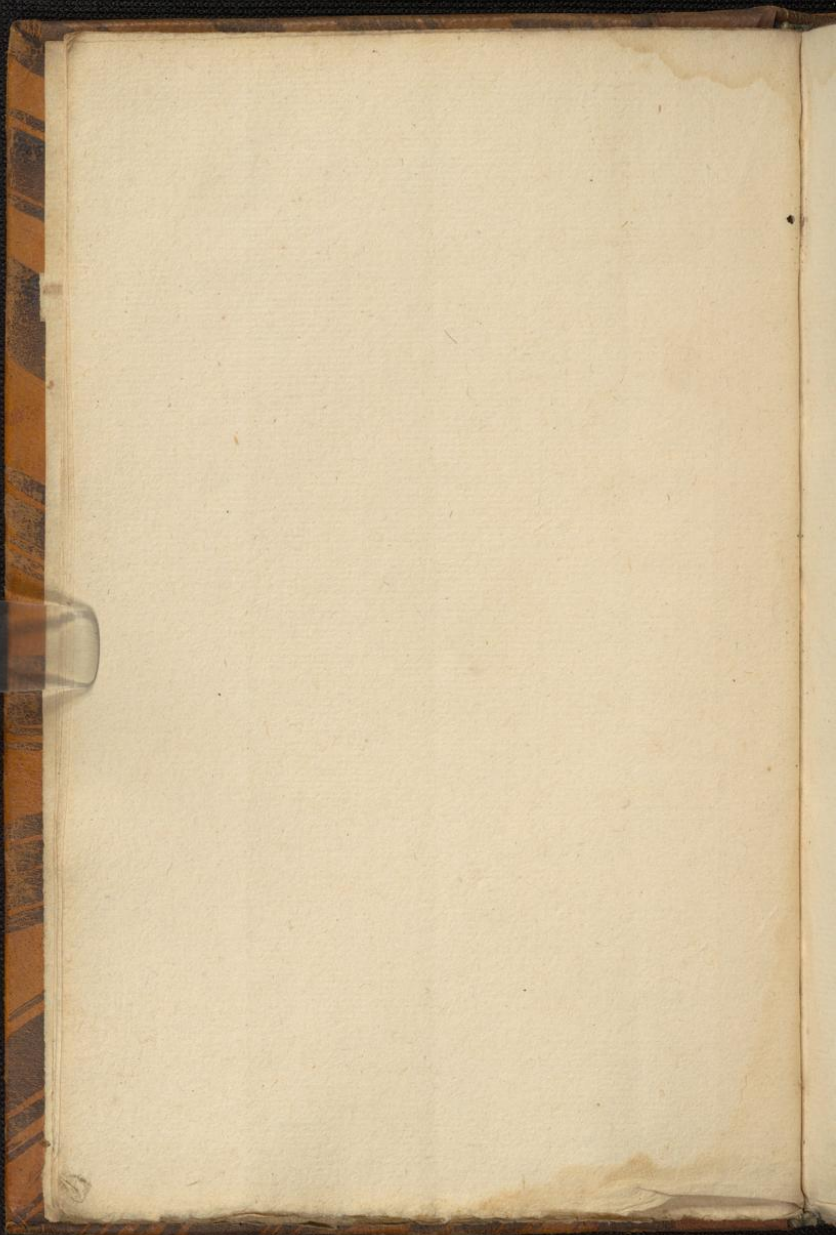

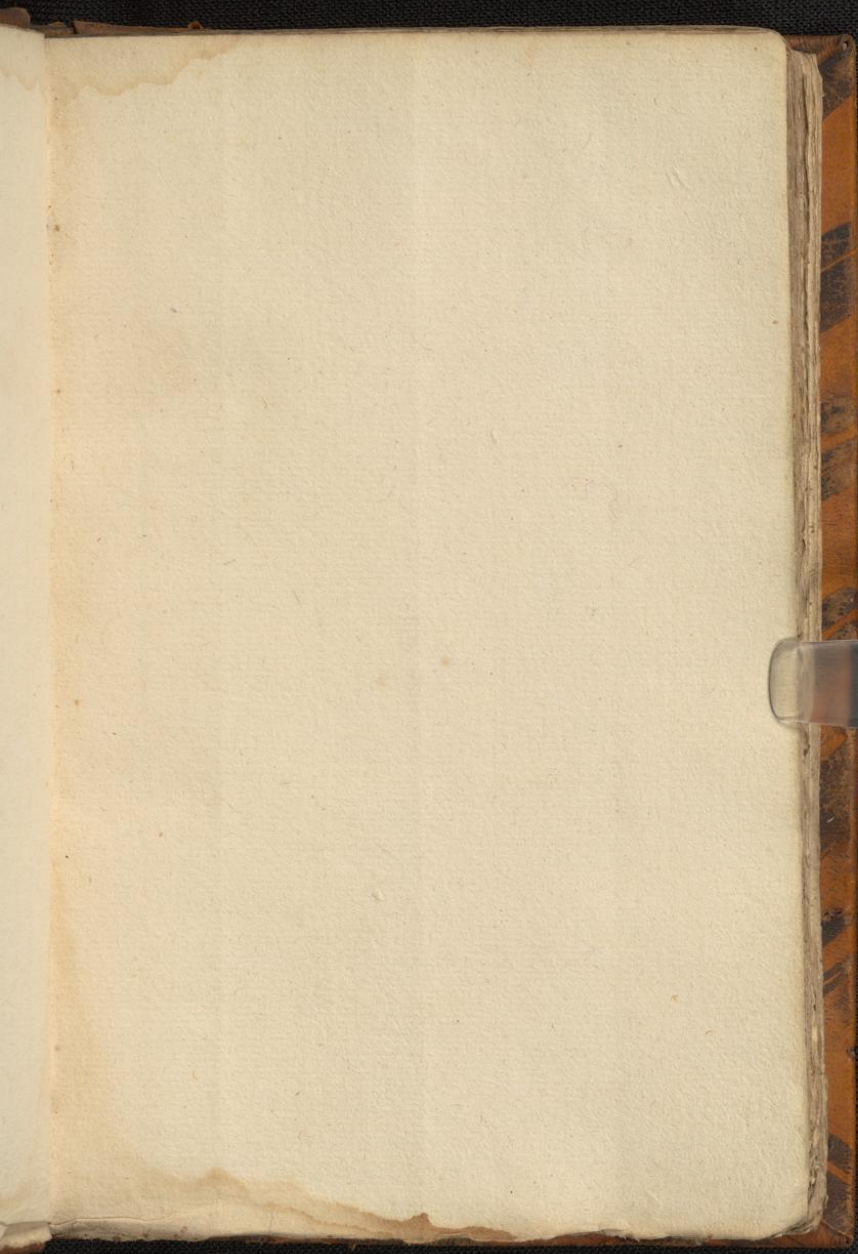

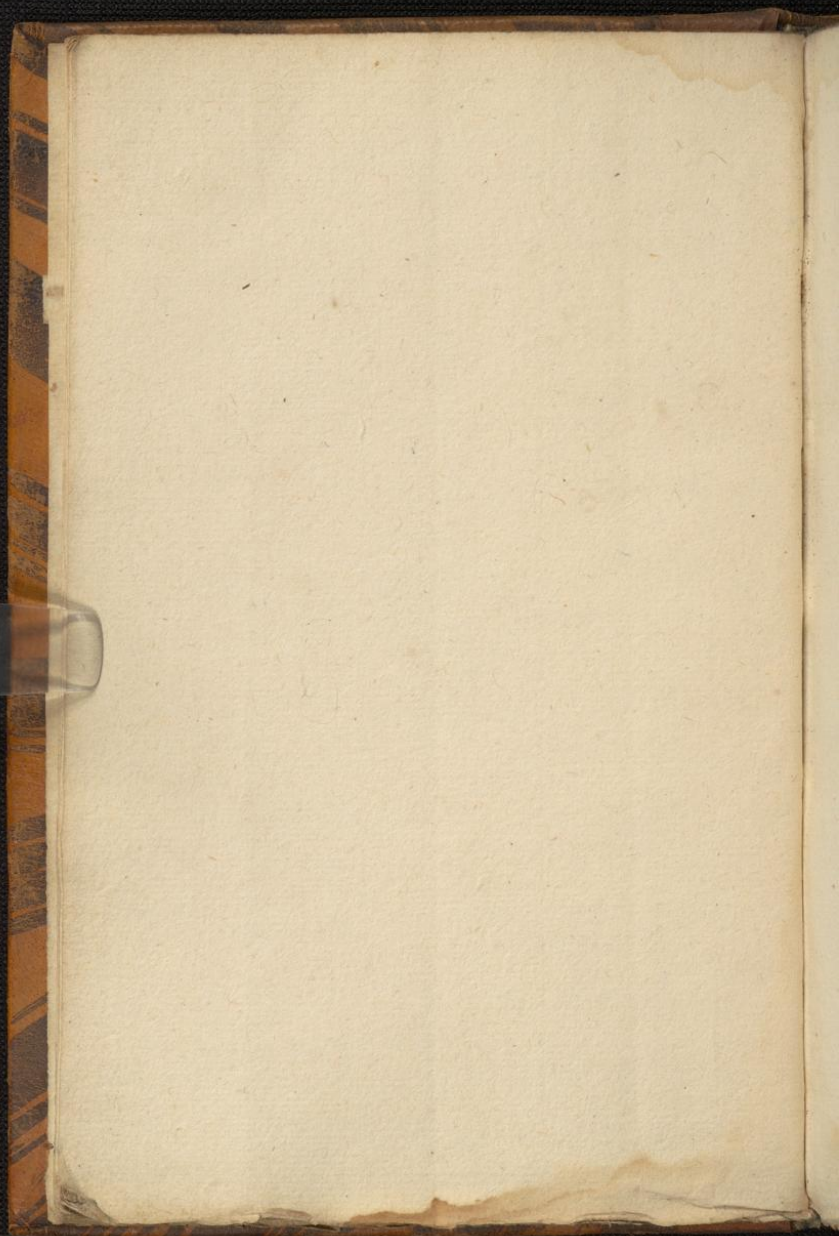

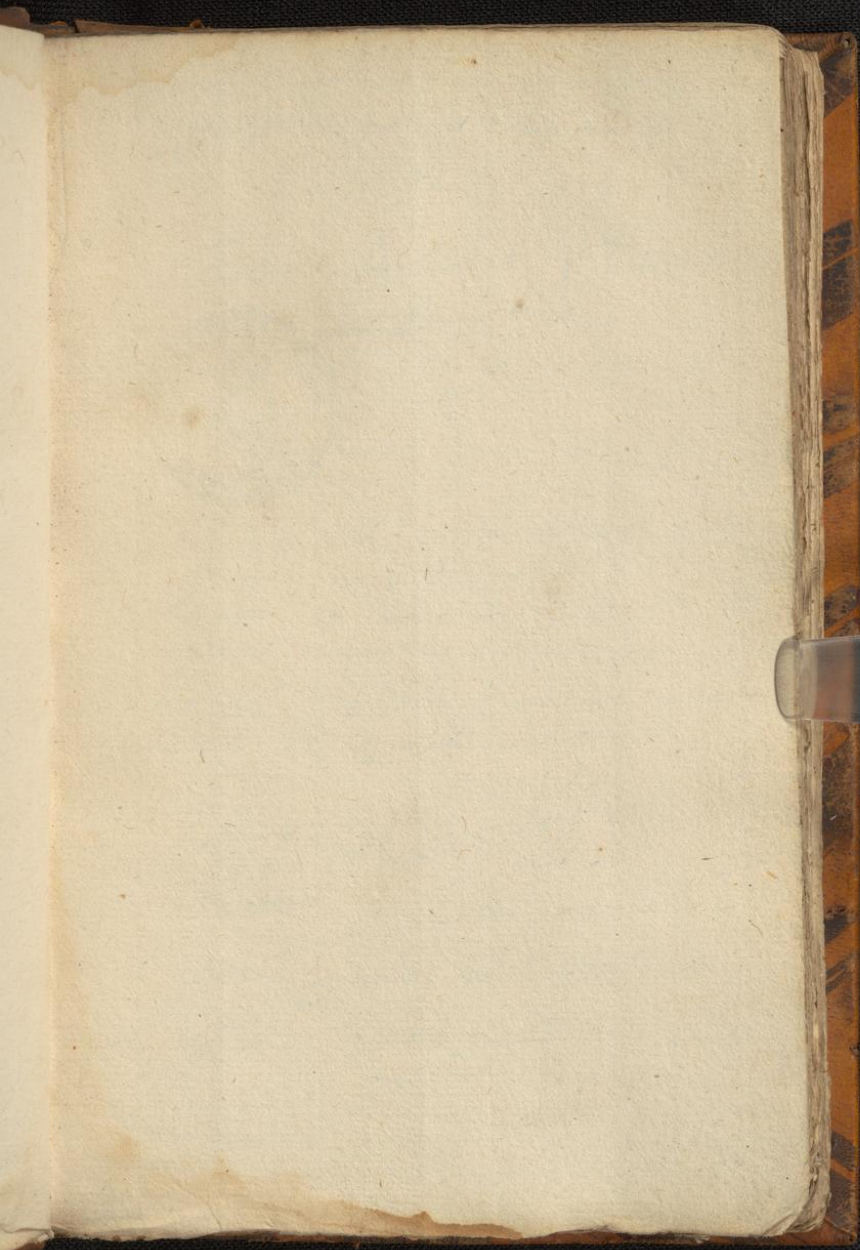

1303

2
Equalis & uniformis pulsus ē in quibus pulsiones quocumque
in pondere, & in quibus dilatationis & in quibus
temporis motus & tempore quibus, nec non etiam in quibus
fortitudinis: Inequalis autem & diversus est in
quo omnia non conveniunt. 242.

Differens pulsionibus: ē ille, in quo diversitate sit
dentis, hoc autem idem dicitur, quoniam ex sit dentibus
et qui diversificatur in multis pulsionibus
& ex eis et qui solum in una pulsione
variatur & diversificatur. 243

Intelligit hic per inordinatum, hic pulsus diversifi-
catis illi in aliquibus pulsionibus sit diversus in
multas uniformes, ita sit quod sit una diversus
sa in plures uniformes. 245

Hoc tantum multum quod ex ordinato in hoc diversus
sitibus ē quod in diversitas redit post aliquas
quas pulsiones uniformes & quod re-
vertitur ad diversam pulsionem post de-
terminatas pulsiones sitas et uniformes
et quod dicitur quod in flexu sit dicitur
Qui quod non pulsus & revertitur et
in nunc sicut manu ē in alia for-
ma diversitatis sequitur & deservit
pulsiones equalis revertitur ad illam
eandem formam impulsando & revertendo
7

et quod ex eo ē / 19 diversitas minime
redit sit prius. 245

Intellexit ex his diversio et motibus pulsio
quae non regrediuntur seu redeunt per
defectus regressus per se non est. vocatur
autem per pulsus species, Cauda Socris / e
talis pulsus qui a principio sua pulsatione
magnus sentitur, ista autem pulsatio minus
fit prima sit et minor / 2 / atque adeo
non cessat a tali diminutione donec tunc
ad nihilum deveniat / adeo quae in
ultima sensui occultatur pulsio, et in
minime, unde hunc vocat Cauda Socris
quae continue per eius magnitudinem
minuitur sit et cauda Socris. 247

Diversus et inequalis in una pulsione
19 partes se dissimiles in his quibus
partes in una pulsione atque recta in
arteria ut quae in principio sui motu
velox est in fine aut tardus aut est
1246

Ex sit diversio una pulsione et ille
19 pulsio post infirmitatem et finitatem
deum

deint iterū mit^r 7 iungit^r. 249

Hic pulsus inqt Averroes sup hoc tantū,
asimulat^r mallo, quo frutit^r sup inueto
7 sola resistentia inuadis p se primo
elevat^r 7 gsequt^r p se frutit inuade
iterato.

Ventricularē qd simulat^r usam motu suo
qui rōmigit ex debilitate virtutis nō pot
tantē arteria impellere qui sigl fortior
ē formulari, Vndofus aut aequat undis
compatur 7 s^{at} humiditatis abundantiaz
7 sudore futura: Scrimy serre detibg
rōparatur qui qd attestat^r sup apostema
in panibus inferiorū metabroff gnātā
ut sup pleuresim 7 alia ab ea. 251

Qui pulsus spasmi significat 7 similis
ei s^{at} sup etrita. 252

Ois pulsus ex qnibg pditt rōinet sub se. 3:
spēs ex qbus 2 hnt rōnes extra =
motū s^{at} pulsus excessius, q excedit nātes
mū, in illo qnē: 7 diminiutius 7
medius int ambos ē equalis in illo
qnē

243

fgnas

p̄gnans n. mtr̄ tale fit ex affinitate foet̄

240

Colezini & Melancholici pulsḡ durḡ s̄: 263
flegmatici & Sanguinei molli. Id
plura de pulsibus legitur

Chal: li: 2: parue artf̄ ca: 208 ad p̄x̄a c̄f̄ḡ
refrigerans calorē n̄alē a p̄x̄a refrigerat.
Partē & pulmo s̄ organa s̄p̄ & antrahitus
& que resistit tota vita qm̄ n̄ dilatatur
perlus simul & pulmo dissipat̄ quo fit
ut aēr inḡdiatur it̄ restringēte se pe
ctore simul & pulmo r̄trahit̄, q̄e
etia aēr ab eo egredit̄, qui aēr &
inḡsuo s̄ cōssus q̄d̄m liber maneat
tam diu etia vita durabit. 269

Cordis n. calor tū adtempat̄ tū etia infri
gidat̄ & antrahitū, q̄ fit a pulmone
cor q̄s̄ r̄libanḡ regente. 270

Maxime aut̄ in pleuresi et in peric
pneumonia: Hippo: 2: li pronostic: aphorif:
43 & sequētibz 271

Hor

Hor remere liq in morbis acutis in luti in
 plenitudo? Ideo aut signum e spu ablatu
 morbu esse in principio qz spu nil
 aliud e ni supfluu apostematis quod
 dissoluit in eum. 272

Vitellina Cholera e dicta a similitudine vitulæ
 li ouit. 280

Intellexit (ait Auezro) hor in loco id aposte-
 ma quod dicitur Arabicè Byzgen. qm p dli-
 cto spu erit febris valde uicns signu
 e sup saniei quatioz in diaffragmate.
 si uero adfuerit tu eo febris lenta e
 Chronica phthysicos indiciu erit. 283

Phthisis e exulceratio pulmonis: insanabilis
 ppter pulmonis motu retinuu. qre qd dicitur e
 tabes tenu: sic dicitur. 284

Rememoratio signorum supstet ab operatione
 epatis. 285

Sps nil aliud e ni qd uapor et aer
 ex sanguinis caliditate querniens. 287

Qz urina supfluitas e digestionis. 2: q fit
 in Epate qre sratioes lit sup dispositioe raris
 gndales 292

De

egritudine, ut accidit in phthisi aliquā,
 phthisis n. aliquā rāt^r ex nimio fluxu
 urine, quod tū raro fit qz frequentius
 fit ex ulcere pulmonis. Contentat^r
 alia retinet^r in fundo urini, ut st^r, tra=
 zena, fufures, sanies, sanguis, rimis,
 q̄ uidiunt sup zena & uesiam,
 alia uero retinet^r in infima regione,
 q̄ st^r, sedime, hypostasis, miberula,
 pinguedo atq; her nālit mēbroff si=
 gna st^r. In media uero regione rote=
 ta st^r illa, atrioni, squame, rimoi=
 des, pili, q̄ spūalit mēbroff uidi=
 rium habent, In sup^rma uero re=
 gione st^r, ritulg, grana, spuma, q̄
 partim rapitis signa hnt, ut ritulg,
 partim etiā alioff mēbroff. 293.

z : pronosti : aphous : 26 : 27 : 28 : 70
 usq; ad 30.

A : aphous : aphous : 20 : 21 : tū sequit^r usq; 83 :

22 obstructio p̄hibet digestioz neq; p̄t grossu
 urine uias penetrare s̄ solu subtile & aquo
 p̄pinquū in colore. (ad id)

Fuira

Fustra urina maxime fit Melanolia, q̄
fustra ē, quā si nigra seruta fuerit, res
hs: habebis signū uelocitatis feigof. 297

Quia vis v̄ nā retentionis ē aqua ingros-
sare et spissa reddere, q̄re tenuitas signū
ē sup debilitatū digestionis et cruditatū
humorū. 299

Duplici hypostasis accipit^r Vno modo pprie
hor mo pp ē res inferius descendens
in v̄rina sit^r et Etymologia docet
a ὑπό = sub et σῆσις = stans = subsistens.

Porro pp̄r diuersos situs et numina ma-
ria habem⁹: hypostasis igit^r pprie vo-
cat^r qd in fundo est: Επεόρνια vero
qd stat in medio: μεβάιλη aut^r in
des ē in superficie urinae. Altero mo.

hypostasis tot^r accipitur in p̄ Encore
mate in etiā p̄ ~~Nebula~~ 302.

Hypostasis ē ex humore quē nā digerit, et
si alba fuerit, s̄abit nāz in humore per
tans successu et dig. digestionē p̄ferre
ē

ē in albedo signū laudabile s̄z̄ans sup
digestione qđ etiā Hippo: testat^r 2
p̄nost: aphor: 26: ad idē.

qđ: 2: p̄nost: aphor: 32: tractat^r ab Hippo: 306

Causa autē ruz sit natet in superiori parte
nasis 7̄ ventositas inclusa in hypostasi
q̄ nō p̄t dissolui, quare p̄hibet descensu
ad p̄fundū s̄nasis: ob hoc 9° dicit qđ sit
in ea ruiditas 308

7̄ quod uenit nunt ad statū morbus
7̄ incipit se declinare 310

Tres conditiones s̄t in bona hypostasi albedo
lenitas 7̄ r̄pig de p̄ssio in fundo nasis
idē 2 p̄nost: aphor: 36. ad idē

7̄ Si uno die aut duobz adpareat in vrima
7̄ dein resat adpareat p̄ aliquod dies
signū 7̄ p̄ntt debilitate 311

4: aphor: aphor: 77: Hippo: idē agit (2)
2 p̄nost aphor 28 idē casū h̄nt^r (3) 312

Phlogma apostema ē s̄z̄ Medicos sanguis
neu 7̄ ḡere Edima Evama ab 314
cipit 7̄ sanguis

Hip: 4. aphor: aphor: 79: id 315

Præputio futorz duabz de rãis gtingit / ut
una e indigesta / altera nã res dige-
stibilis grossa ^{q̄} nã recipit digestione

4 aphor: aphor: 81 Hippo: 318.

Composita gĩa s̄ ut q̄ duo aut res s̄
peccant humores s̄ Colera r̄ Phlegma
aut Melanc: r̄ Phleg: aut Sanguis r̄
Colera, q̄ fit ut etiã dicesi ⁊ r̄positi
colores in urina fiant / ut q̄ Melanc
r̄ Phleg: abundat equalit̄ fit urina

^{negōw x̄m̄}
^{bo} color κακοπος = turbatus si aut ineq̄lit̄
e, q̄ Melanc: maior est Phleg: fit color
χλωκός = ^{te fuis} r̄tens q̄ aut Phleg: plus e
Colera nigra lacteus color erit: Simile
indiciũ e de relijs oibz r̄positi h̄nt
de qbz admonuisse satis fit. 319

De Merda

Oia signa ab intestinor̄ excrementis
sumunt̄ aut a q̄ntitate, aut a s̄ta, aut
a colore, potremo etiã a gsuetudine, A
quantitate ⁊ gsuetudine, ut e in aphor: 15

2:

z. li: pnost: A colore / ut in Aphor: 17:20:
v. 21: ar: 22: egr: li: A pba / ut in 13:7:14:
aphor: egr: li:

Interus ut ut Medij dicunt Intericia matu
r sit vocatu a similitudine lag arantis /
q grece indio - siluestris mustela dicitur (teste
Ethio medico 7 natustis: v doctis:) que
oculos auro sitos hnt qbus patienti oculi
bile suffusi sitos videntur. sit igitur hnt
morbis qui obstruunt fellis meatibus
Cholera in sanguine fortiter reddita raris
tute nitima 7 qsi auro inuitas: de eti
a pli: frequentis: Regis morbo 7 arquat
ia relectio Tridis similitudine : 323

Testantur aut sup Cholera brassima aut
caugiosa q ois detrimere sit 325

Infirmata seu organa ribi dicuntur intesti
na stomachiq ac epaz 331

Et hoc si adfuerit dolor ventris 7 intes
tini (nisi hoc sit sine dolore tu ex ap
pente venant orificijs fieri id sita 332

Interius ut ut Medij Tenasmo morbo e
intestini reri in riera 7 mani egerendi
uoluptate 7 impetu 308

morbu

341

Repletio dicitur est / quod est penes virtutem
 quod vero penes sanitatem organorum.
 Repletio penes virtutem est / quia humores quon-
 titate nocentem non faciunt / sed in malicia
 quantitate ipsorum: Repletio penes materiam
 gravitatem est / quia humores et spiritus in suis di-
 litatibus boni sunt / sed quantitate adeo superflui sunt
 ut impleverint et extenderint omnia forma-
 mina de quibus Avicenna: h: 1, doct: 2, fen 2,
 ca: 6;

344

Somnus et humiditas, Dolor capitis et per
 validitatem
 Aliter sunt extensiones omni materiam quolura-
 ric sunt per somnum

Ἐλεβοῦσμα δὲ α ἑλεβῦν ὡς ἑλεβῦν ἔνεον
 et ἑλεβῦν ὡς ἑλεβῦν ἔνεον

350

Appetitus omnis a frigidityte et melancholia fit.
 et per somnum causatus ex frigidityte et humi-
 ditate

Per inimitatem omnium stomachi cum
 corde accidit Synopsis et extasis et rapit
 ex se συκοπιη et forsis Synopsa et

Sulphure

Sulphur validum & sicut est in quarto, e
aut terra ex actione caloris extracta in
essentia sulphuris Matth. Sylvat. ra:

Chylus mm mm m 351

13. Signa quae notantur duntaxat aliorum humorum
1. si in quatuor: duntaxat, quaedam sunt
ab excrementis, ut a vomitu, sputo, saliv
urina, egestione intestinali, quibus fluxus
dore, quaedam a qualitate mutata
observantur, ut a dulcedine salivae, tu
bedine linguae, albedine aut nigredine
aut ab altero colore corporis &c. Quaedam
ab operatione lesa noscuntur, ut a g
turbatione sensuum, lassitudine, dormi
tione, appetitu, digestionem, ab aere affectu
2. by vigiliis &c. Quaedam autem capiuntur a
substantialiter interiectis, ut a comple
tione, arte, somniis, etate, tpe, r
gione, consuetudine, ribis, balneis, atq
adeo alijs rebus obviantibus corpori.

Fur. n. appetitg

Fit in adpetity ex missione Melancolia a
sylene ad oufionu stomachi / qñ multa
fucit fortior erit ⁊ adpetity / sic ut hñs
tangny exresat; : 352

5: part: Epidi: aph: 17: lingua vrima designat⁹

11 aphor: 20 cap: part: lingue sites ad 711

8: part: Epidi: aph: 6: Est lingue gustus ⁊

Melancolia in spirit hñs in facia te-
tra ⁊ horribili nature viti: ^{ad id} : 353

Inuulg ^{Supino iactabg} Medico e reatu agna-
tio in somno gtorqent in pturbatione
sensum ⁊ motum totig corpis qñ hñ
videt se ingente corpis mote ge-
stare ⁊ ut flum signu qñostion est
Epylexia : 361 :

Postq tractauit signa morbot futuror q
videntur tpe sanitatis, inquit num te-
nerere signa pnostra q sunt tēpore
mobi / qbg disertus Medicus cognosce
pt egroti aut salutē aut mortem futu-
ram: Constat aut her pnostratiois
sca in trib se, Primo in rognitioe
173

tempu morboſt inq̄bz adparent ſigna
et laudabilia et illaudabilia, Secundu
ē ut ſciamꝝ longitudinez aut brevitatē
acutitatz ſeu leuitatē morbi, Tertiu
abſolute cognitione Xpioroz bone et
male. : 365

in h̄yſteſi morbus ē uniuersalis totꝝ corporis
ſputo / ſi ē in pectore et pulmone. Feri
bz ſi ē in epata et inteſtinis : et Remo
ſi ē in veſica 366

Sic et ſi morborū r̄pā principiu, aug
mentū, ſtatꝝ et deſtinatio, ita etiā ſi
et: dictandi r̄ones / ſic ſz ut ſingula
morbi r̄pō ſuaz r̄paz habeat dictū
Principiu igitꝝ, q̄nto longꝝ ē, / tanto
uberiore habere debet menſurā, q̄nto
breuꝝ, tanto tenuiore, utitꝝ aut me
dia dicta / augmētꝝ r̄paz ē ſtatꝝ
principiu q̄re ſubtiliore debet h̄re

dictꝝ

dieta, utitur aut subitū. In augmento nihil
adponendū ē ubi tenuis: utēdū ē dicitur
dieta, In destinatione quā quo p̄p̄ig
temp̄y statui ē eo tenuis cibandi
q̄ / q̄ longis eo grossius, plura regere
infra in annotationibz in 1 li: Aphoriz:
aph: 5: ^{ut utatur subtilis: null det.:} 371

De p̄p̄ig

Causis s̄r̄. Auctentia: li: 4: fen: 2: tractatu: 1:
ē alteratio q̄ fit subito, aut ad laty sumitū
aut ad laty egitudinis ubi collatione q̄
bellū nāc n̄ morbo declarat, n̄ explicā
tione belli q̄ fit int̄ hostes obsidentes
vinitat̄ 7 ip̄ig rines. Porro uterq; roming
atq; eming pugnat atq; q̄ q̄q; fortior ē
is eo ritig vinitat̄ q̄ plane fit n̄ nā 7
morbo: Spes aut̄ alterationis morbi
s̄r̄ 6: Prima ē q̄ r̄uertit̄ ad sanitat̄
subito, Secunda q̄ paulatim, Tertia ē q̄
ad mort̄ subito r̄uertit̄ fit, Quarta q̄
ad mort̄ paulatim, Quinta ē media int̄
subito 7 tarde durent̄, ^{ad vita} Sexta ē media int̄
subito et tarde durent̄ ad mortem. 380
7: 381

Hic intellexit de presu medici, ut dicit
Auerroes,

Ois enim egritudo q̄ vinitur / aut p̄ Crisim
aut p̄ paulatina vinitur resolutionem

Sic etia ois morbus qui vinitur natura
aut subito vinitur & hoc p̄ Crisim aut paula-
latinam & hoc p̄ arafartioy rōpis

(In augurio) quā s̄z nra ipa tā furiosa ē
ut nec ferre possit eā nra, vsq̄ ad sta-
tum fit Crisim imatura - illaudabilis

+ s̄z ut sciamq Crisim futura aut p̄ sanguis-
nis fluxū natū / aut p̄ vomitū aut
p̄ ventris fluxū aut sudorē

Hipp: Epid: 7: aph: 19: 393

Vult q̄ accidat egritudo huius m̄ sonitu garga-
rismat̄ in gutture siḡ rētingente ex rō-
infusis a capite eius ad hunc locū

Hoc ē aut in die: 4: aut: 7: aut: 11: 12

401 179

ne

De tempore metitur 1° ex Solis cursu / 2°
 ex Luna / 3° ex solis ortu & occasu / s^u
 aut : 12 : signa q̄ Zodiacā Greg^o dicit
 q̄ a sol & Luna decurrunt / Sol q̄h
 singulis mētibz unū ex : 12 : metit^r si-
 gnū q̄e si singula p̄salerit unū
 1 factū ē annū q̄ in 4^{or} t^{em}p^{or}ibz dividit^r
 in Ver^{em} & quod humidū ē / in
 Aestate quī validū ē / in Autūmnū
 q̄ siccū ē & in Hieme q̄ frigidū :
 atq̄ sic prima t^{em}p^{or}is divisio fit p̄ t^{em}p^{or}es
 2 s^u Solis / Secunda fit p̄ Lunā q̄ in
 28 : diebus fere totū Zodiacū p̄ducit
 rōfinit / qui itē dividunt^r in 4^{or}
 partes / bore^{as} / Heptemodas / que rōst^{it}
 funt mēses / prima igit^r Lunę heb-
 domada humidā ē / 2^a validā / 3^a
 siccā / 4^a frigidā / Tertia t^{em}p^{or}is divisio
 3 ē Dies / qui rōst^{it} ortu & occasu Solis / atq̄
 eiq̄ partes quatuor s^u / quarū prima
 humida

Humida e, Secunda valida, Tertia Sicc
 Quarta frigida, Lima vero singulari
 videtur hinc potest q agit a mutat
 corpus equico q rotinet, diversa ro
 plexionibz signa pcurat, quos non
 atq complexiones hinc si Tria rali
 da 7 Sicc si s3: V: aries: A: leo: +: sag
 tariq. Tria vero frigida 7 Sicc 13
 8: Taurq: m: Virgo: ~~Capricornus~~ Tria rali
 lida 7 humida, II: Gemini: 5: libra
 ~~~~~: Aquariq. Postremo Tria frigida
 7 humida ~~Capricornus~~ 9: Cancer
 m: Scorpio: X: pisces: de qbz signis Hipp
 ocrates libellu edidit q in scriptis e
 de hora 7 Crisi remebetis s3: Lu
 nam.

: 402

no e sensibilis ita eo astio q infect
 corporibus: sic e figura augmentatio
 diminutionis eius

404

Vult q eis lux quarta reuertat in q
 temp

tenis diebus et eius medietas in septenis diebus qd tm s^z. Averroes no ita accidit. 7 e verisimile? 406

~ quinq; sensibus oib; manifestentur in x. 410

Menstrum e supflus humor que mtrus singulis mētib; emittunt. Hip: Li. 6. aphor: aph: 59: Menstruis p^{ti} ad iij aph: 48. 411:

Emoroid fluxus e ex rapitib; venar; pfluens qd si nra am^u ~~fluxus~~ 7 de ab aima sanguis a ^{est} fluxus / de q^o Hippor: 5: aphor: aph: 13: 7: 12: accidit aut p^{ti} melancholif 7 iudicis vris tm. 412

+ 7 etia patient; corp; molle e 7 laxu sp^o giosumq; 417

Signa p^{ti} dicitur mot; ut p^{ti} ab operatione r^o p^{ti} 419:

Hipp: 1: p^{ti} nost: aph: 13: ind; v^o v^o 420:

Obitatio e mot; qd fit in mandibulaf n^o sculis e thoracis 1: p^{ti} nost aph: 20. 421

1: p^{ti} nost: aph: 16: 7: 17: ind;. In egrotis tm e debilitas musculof 7 mēbroff suping iacere / na unu laty alteru ferre no pt / quare etia

etiam ap^{to} ore dormiunt p^{er} debilitat^{em} m^{us}
Sunt q^{ui} mandibula stringunt. 422

1: p^{ro}nost: aph: 19: s^{ig}: at sup^{er} uisitation^{em} x^{risti}
ut^{er} uary ualle detegere. 423

1: p^{ro}nost: aph: 26: 424

2: p^{ro}nost: aph: 7: 425

1: p^{ro}nost: aph: 24: 426

3: p^{ro}nost: aph: 14 de surditate 430

de somno 2: Aph^{or}: aph: 3: 7: 1 / 433

2: Aph^{or}: aph: 52: 435

1: p^{ro}nost: aph: 8: id de facie moribundi
inuenies inf: 9: 7: 10. 437

+ 1 p^{ro}nost: aph: 15: de tortura auri^{um} 438

2: p^{ro}nost: aph: 8 441

Hort^{us} q^{ui} accidit ex mortificatione caloris natu^{ra}
ralis 7 adustione humor^{um} id id

Manico hypochondriac^{us} in p^{ro}terina s^{ig}: at adu^{er}
sione 7 sicutat^{em} ueni. 442

Est n^{on} signu^m intra corp^{us} est apostema
aurat^{um} adse calore 7 sanies usq^{ue} ad
deo q^{ui} sumit^{ur} corp^{us} in frigiditate

ap^{te} -) Est directo membror^{um} prin^{ci}
cipalium est n^{on} indiciu^m illis est ap^{osto}
ma. id: 2: p^{ro}nost: aph: 4: 443

x an

ante decimum quartum die.

Quin cadat prius in ūsporlu q̄ malū
hor in loco letalis 2 Hipp: 2: p̄nostior
aph: 1: 2 2 444

Piculosū ē resfare febriū acutā sine Crisi
indicat n. nāz cā imberillē ad resistēd
modo q̄re redibit et int̄finet e =
grotum. + ut sit in Epit̄gitaia febrū
p̄mittitēta aut febrū ē rōposita ex
duabz febrūbz q̄t una ē tertiana
7 altera flegmatida Auit: li: 4: fen: 1: ..
tratatq: 4: ra: 17)

22 aut nō accidit Crisi in hac febre
aut accidit in diebz paribz q̄ malū
est. 445

2: p̄nost: aph: 13: 7 sequētibz usq̄ ad 23 idē
tratat Hipp: 446

2: p̄nost: aph: 26: usq̄ ad: 32 * 453

2: p̄nost: de sputo: aph: 37: 43: 456

1: p̄nost: aph: 29: 457

2: p̄nost: aph: 5: 459

3: p̄nost aph 10 7 sequētibz usq̄ ad 21: 474

Quatuor s̄t sp̄s̄ ar̄gim̄. 1 sit in culture
horē

hoc e in prior parte rolli in musculis
 ribz q̄ συνάχῃ εἶ 2 e q̄ sit in mus-
 culis exterioribz q̄ uterq̄ her παρασυνάχῃ εἶ
 3 e q̄n argema fit in reuete i in p-
 uiore parte rolli q̄ si e in musculis
 interioribz κύνάχῃ ~~477~~ uero in exterioribz παρα-
 κύνάχῃ εἶ, quas speco latini una distic-
 tio oū distimite Angona uocant)

<sup>ad id
474</sup>
 Ἀλωπεκία ὑψλινῖ ε̄ capilloz distū a uulpe
 que q̄n αλωπεκα uocat, qz aial e q̄ m-
 pronū e ad relinq̄d̄ pilos: heit h̄is germ)

Varices s̄ morbi in tibis acidentis in
 q̄bz uene replent̄ & ingrosant̄ usq̄ ad
 leo q̄ cōdiant̄ manifeste a sua dispositiōe
 nali.

478

Ὁξυρεμία = aretosa eruitatio ab ~~oxi~~ = acrob
 ὀξί, & ἐρύχῃ: eruitatio

Lientena s̄ a λείω q̄ politū leue & lubricū
 ē ~~λεικαντερία~~ e uentris fluxz in q̄ ribz
 in digestus cōdit̄ Hyp: o. aphor: aph: 1:
 λείω πολιό leuio qz

479

Hyp:

Hyp: 4: aphoriz: aph: 57.

Epilepsia e morbo somitalis qu' aufert^r motu
a sensu ois mebroz ~~et sic~~ 480

Et Spumatio expellit humore illu q' e cau-
sa singultu a sba stomachi, Est m. sin-
gultus motus debilis nas^r mexpellendo sup-
fluitat^r notua in stomacho. 6: aphoriz:
aph 13 id tu ~~ita~~ pferi habes. 481:

q' tot signa mort^r hinc quot vite / in
q' fortiora s^r alijs, sunt a q' dominantibz
7 fortioribus iudicand^r 490

T. E. L. a. F. i. n. i. s.

Vuittenberge

1523

Julio

8

ENARRATIONES PVLCHRE IN Z. ²³

AVICENNE CANTICORUM PARTEM

J. M. Lector.

Practica τ que docet ordinem τ modum operandi rem τ mediam, dividit aut in Duetam, dicitur enim grece, que consistit in ordinando medicandi τ res non naturales, Et in Squarum Canticum que τ in corrigendo egroti pharmacia Et in $\chi\psi\phi\chi\psi\chi\psi$ que fit τ manu operatione.

+ ψ : q non e sana in ultimo / q apud Galenū Neutra dicitur, fieri n. ut ut sanum sit corpus in completionem egroti vero in compositionem aut in solutionem retinuitate
Aur: fen 2^a li: 1: 2

+ Qui morbus de mala compositione fit aut aut in figura aut quantitate / nro aut situ. 3

Hyp: 3: aphoriz: aph: 4: 1
Hf: 2: aphoriz: aph: 53: = 4

Ois completio que multo fuerit in sua virtute τ vigore / debet suari similibus ut valida in validis frigida frigidis τ si vero multo reducit

reduci ab inequalitate ad equalitatem / tu utiq
e contrariis. Ut / Complectio q paulo calidi-
or e si multo mitigari e reduci ad
equalitatem frigida s' adhibenda Gal:
in Hippocretum li: 3: Canone 44 / 5

Quarta prima p'ati e 7 equalis in aie-
re / nec nimis calida exis q' possit r'p'g
sua calidius aut subundig aut nimis
frigidu m redderet frigidig 7 albig
s' e remere in herbis Aethiopia aut
Seythia l'ntibg.

Perfecty aer e q' e minus a corrup-
tione

Gal: alias Quinta prima p'atis: scribit
Aur: hinc / quarta / p'no multu int' est:

Et hoc ratione frigiditatis montium e
Septentrionis 6
7

Qui limi p'ati 7 equalis s' 9

Aromata q'p' d'nt q' odorata sunt amplex
uox tu ad odore / tu ad ea ex q' b'g odor
sentit. I: Cant: 122; 10

DE DIETA .:

In p̄scribendo modū edendi & potandi her
 prig r̄siderent / primo ordo ar uires r̄m̄ctū
 r̄q̄p̄ dici de q̄ Hyp: 1: aphor: aph: 17, S̄c̄nd̄
 temp̄ ut: 1: aphor: aph: 13: 14: 7: 15: 18: Ter
 tio r̄s̄uctudo / 2: ~~aphor:~~ ^{Reg: Aort:} aph: 22: Quarto
 hora, 5 Epid: aph: 1: Quinto r̄iboz̄ delectatio
 Hyp: 2: aphor: aph: 38, S̄exto qualitas r̄ibi / ut
 Hypo: 1: aphor: aph: 15: 4: Epid: aph: 14: S̄ep
 timo quantitas r̄ibi quę aut parua est t̄n̄ ma
 gno nutritim̄to ut s̄ua s̄orbilia s̄ant maḡ
 n̄ paruo nutritim̄to ut Lentus 7 4: Epidi:
 aph: 21: Ultimo utrū sit facilis aut diffi
 lis digestio ut q̄ difficult̄ mastirant̄ aut
 r̄oundunt̄ difficillim̄q̄ s̄t̄ digestio 7 contra

ex arcto 7 uua arcta r̄opos̄ r̄ibus r̄est
 in estate +
 5: aphor: aph: 19: frigidit̄ imm̄itū neruis, ossibz̄ d̄c̄
 tibz̄ r̄ezbro 7 7
 12 usq̄
 ad 18
 24
 27

De Aqua

3: Reg: Aort: aph: 42:

ad id

q̄ si

Quod si mare copia modicum sanguinem hinc
bibat aqua multum futurum est ut ut sequatur
et sompor aut dormitatio membrorum
ledit insuper valde guttur $\text{pp} \text{ q} \text{ q}$ 28

si nisi ut transferat ribum ab ore ad stomachum
adpellatur. n. potus ab Hippo: ribum ferens, 29

Quia propter hoc quod infriigidaretur stomachus
etiam ribus suus natus in stomacho atque
adeo ruidus fieret 30

eo quod debilis et dispersus sit calor naturalis,
artificialis vero calor quod fit ex commotione
membrorum fortis est 31

DE VINO :

Vinum propter hoc quod debet ribum etiam nutrit et roborat,
et in Galieno in libro de anhelitu) vinum ad
calorem naturalem sicut oleum ad ignem.

Notet vero vinum rarissimo stomacho eo quod rarissime
penetret percutiatque nervos, notet ut perique
raro et raris.

quod rousit in cholera cum eo ribo
Socuant hoc soli Itali adhibent ut per singulis mensibus
sibi euomere se rogant. per quod quod more feriat.

34

Mala granata, græce Punia dicunt, sunt quæ
arctosa q̄ frigida s̄ i siccā in 2.º dulcia uerò
q̄ q̄ frigida s̄ intra p̄z̄ humida in 1.º

Coronit, græce κορωνιον, a Sidone insigni Cre-
titate, q̄ s̄ gr̄a q̄ s̄ x̄p̄o uindæ q̄ s̄
Stratia q̄ albiora, p̄tremo Stratia.)
Mire r̄fortant p̄sentim assate, ~~et~~ r̄
pli: li: 10

Circumca infriigidat in secundo 35

Et uentositates q̄m̄ ex paruitate radidi
radicalis, Modiq̄ n̄q̄ calor in multo humi-
do n̄ digerit s̄ uer̄osar. 36

DE SOMNO

Somnus (ut dicit Auit) ē reuersio sp̄s̄ aūtalis
a sensibz̄ ext̄ioribz̄ / affinit̄ aut̄ oēs op̄atōes
n̄ales fortiores / granitat̄ q̄q̄ sup̄fluḡ somniḡ
s̄ Epidi: aph: 34: FH 2: aphoriz: aph: 3:

Extinguit̄ longo somno calor n̄alis s̄
ignis suffocat̄ cineribz̄ multz̄ r̄oq̄no,
Calor corp̄is infriigidat̄ multz̄ uigilijs̄ s̄
frigidior̄ ignis reddī ex r̄otimo motu.

38

Facit. n.
Somnig

Fait. n. Somnus digerere ribi ut hyp: testat
 2: Regim: aut: aph: ultio 39

Nam in Somnus sit reuocatio sp̄g diatis ad
 interiora ad adiuuandy digestionē ribi, q̄si
 nullg adfuerit agit v̄ opat̄ in alias su-
 p̄fluitatēs v̄ vapores mali fiunt / qui
 ad cerebrū ascendunt 40

DE EXERCITIO

Nō ultra sudorē exercendū ē corpus ut
 hyp: ait: 3: Epidi: aph: 4 Est aut̄ exer-
 citiū aliud forte ut ambulare, manibg
 laborare, ligna ferare q̄d aliud mediocre
 ut equitare. Aliud vero leue ut portare
 in lectica ~~si de~~ In sumā cautim hor-
 nū nisi moderatū in corpibg nūis exi-
 git labore. 42

Finitis & terminis in exercitijs uery ē,
 ut corpus incipiat sudare: id q̄ ^{h̄} malig
 hij qui mali quippiā ut febre f̄sentunt
 in se ferere solent, aut s̄g murere aut
 alioq laborare donec sudor emanat. 44

utendum e mediocribus rebus rali
ditate e frigiditate in Vere : 51 :

Est n. albedo disgregatiua visus,
peplu nostt mulieru gang e sibir ponit^o p^o
quavis nigro uelamine qd tegat oculos / qd
dunt peplu e mantorqum / Itt Dio/ro
rides scribit q sit faurex, her Math: Sijluc
Ca: peplu.

* Oleu qn simpliciter ponit^o, ut scribit Medici
intelligi debet oleu oliuaz, effen ol,
53

Sinapi validu e ad 4 fere gradus ideo nery
se e q etia oleu aig sit tale.
Aut in oleo rosmo aut rostorco.
54

+ si in instrumento ferreo usq du sanguis torru
tus emanat absq ventosa .
55

+ qz in fixatione corpis dissoluunt^o sup fluita
tus mali
56

Itt. Cu suro pumg arebe / aut Citroniaz / maloz
granatoz / aut aretoz / qbz calor corpis ante
adgressu viney extinguatur .
57

Camphora

Camphora frigida in 3 gradu, amfen,

PONDERVM G^{ra} 71

Viginti grana ordei faciunt Scrupulu, Tres
Scrupuli faciunt Drachma, Otto Drachmae
faciunt Vncia una, Duodecim Vncie libra
medicinalis restitunt, Sederim aut uncie
nulle Sir aut signat

Grana Hordei unū	ḡ . 1.
Scrupuli unū	ḡ . 1.
Drachma una	3 . 1.
Vncia una	2 . 1.
libra una	16 . 1.

Semis ita ḡ et ḡ notati,

Herbe seu flores distribuuntur p manipulos, quare
manipulus ē quibz manu retineri ut adphedi
pt. Signat aut sit: M: pugillus vero ē quantitas
bus dignis rōphedim, ḡ notula ē : P: —

TROCHISCI CAMPHORÆ

Trochiscus de Camphora sic fit Rp fot:
rosast 3 . 4 . / Spodi ḡ 3 . 2 . / Zandaloꝝ
cirimoz 3 . 2 . / Croi 3 . 1 . / Liquiritiæ
3 . 2 . / Seminis ritulli / melonis / nuc=
moy

marf / murbitz / Tragaganti / quini
+ Spiroz ana 3.1. Zaccari tabarseth 7 Theoz
reniabin ana 3.3. / Fiant in Muzi
lagnie psily 7 aqua rosat Trobisi ;

SEMINA

remolliuiz Quatuor s^r Remolliuia scia, Violaria
Malua, Bis malua, Branra vesina, 7
he in oibz Chystrubz s^rribuz 3. Deni
frigida ^{o^o} scia frigida maiora, Melonis / Cit
rulli, mumar, ^{scilicet} murbitz, FH 4 s^r
frigida ^{o^o} frigida minora ut Postulare seme
lature / Erdiniz, Stariolz, Sunt desiq
ralida ^{o^o} scia 4 ralida maiora ut Cimini / pa
bi / anisi / faniculi, Porro 4 ralida
ralida ^{o^o} minora, ut Dauo / Apij / petroselin / 7
pusi et Spagi 7 graminis

R. ADICES

dypos. xiiii^{na} Quinq. Jam s^r Radice, Diureticz, Radiz
apij / petroselin / pusi / Spagi / ar gra
minis,

+ Zaccari tabarseth et a Regione, estq
Zaccari albu puru,

- Anreniabi

19
+ Theriacalem quod dicunt quod sit Mamma, aliq
vero testare id esse mel rorq albu lino
odore manny

71
Tres in lacte dies (3) si in sanguine stant,
Bis seni carne, treseni mēbra figurant
p9 40 dies vita rapit hinc aīamq. 72
Cofule libu hyppo: de nā focty longe
utilis: 7 eundis: 72

Solem in mulieribz aordere matu, quod qris
ritta adpellat, quā sīz malitiosū humores
fluunt ex matrice in orificiū stomachi
piscariuntq, ibi desideriu variat & absur
dat rest ut terre carbonū luti argil
le 78 affertantq, sepe res aut arctofas aut
arctobas 78 in quo rasu rōfortandū ē stro
marcus. 7 si nūc obstat f uonitū e =
namandū 7 74

Dartili fructus s arborz palme Jattel hēnt
3re sē 400 qōivis,
Femurqem ē validū in hinc 1 gradus, 7
sunt in serudo. 79

Karabe (3) p ~ sumū, electū vulgo
agstani

TROCHISCVS KARABE

Confectio Trochiscorum de Karabe secundum Mesue
 sit $\bar{v}$, R $\bar{c}$ Karabe aureos sex / Cornu cervi
 adusti, Gummi adusti, Coralli adusti, Tragacanthi
 Aratic / Hippobristicos, Balaustie, Mastice,
 Lactis, Papaveris nigri, Assi ana aureos .
 Thuris, Croci, Lycopij ana aureos . $\bar{v}$. β .

Abstrahunt autem $\bar{c}$ fluxu sanguinis, Debet
 autem administrari in aqua Blandaginis,
 sicut et in aqua pluviali stabilizata, quod
 dosis sit 3 . $\bar{i}$.

Aurei $\bar{c}$ pondus unius 3 & β .

TROCHISCVS MYRHE

Trochisci de Myrrha, q^{ue} apud Almasora
 m $\bar{e}$ stua quorundam, R $\bar{c}$ Myrrhe .3 . $\bar{3}$.
 lupinorum bene tritorum 3 . $\bar{5}$. / foliorum Rutę
 mentastri, Pulegij, Cimini, Rubę hirs
 totę, asę fatidę, Cerapini, oppoponari
 ana 3 . $\bar{3}$. fiant Trochisci pondere 3 . $\bar{2}$.
 Sumantur in aqua decoctionis seminis
 Juniperi .

Secundina e pammirulo in quo est in-
voluto infans in matre

Kyran - gummi rudi arboris Math: 5 ghuat:

Sauina valida 7 sira in 3 adu,

Sulphur validu 7 sira in 4 ghu.

Ungat puz tu oleo rosar aut myrtino
aut de salinibz aut tu aqua in q sunt de-
porta mala rytomia.

Urus, oxipavor gre, validu in 7 sira in 2
ey vitz e solidare in carne abstergere

Liquiritia, ploxopiza gre - dulcis radix
Pl: li: 11 dicit liquiritia 7 sira 7 fenna aliq:
din propellere,

P naves in expellit supfluitas anterior p-
rebrt part in oco sensy pcedunt

Est in robora valida 7 sira qbz resistit frigid-
latq semu ac humiditatz

Si quis sciat sibi imminere mala tu futuro
tpe is met hor ipz anteq tpy ueniat sip
multi s q tu sani fuerint in vere egrotare et
aridit in Autumno: Hip: apl: 3 li: apl: 1: 234

: 100

in urere

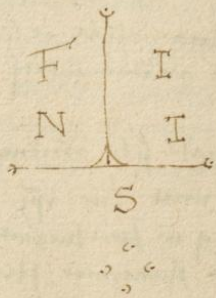
interi ipsi rebus intere pcedente morbi, qd
usus eras pnti tpe morbi

107

si quo malo adfectu e membrum aliquod
hincare, ut si stomachus solg laboraret dis
negotia aut calida aut frigida inter
membrum, hac cura, qua solet curari hoc pa
hincare membrum s; stomachus, 108

auferat causa que esset idonea 7 para
ta sunt facere morbu, ut si videtur signa
abundant melancholicis aut aliorum humo
rum futurus est morbus melancholicus aut h
qspia subtrahenda e nunc hoc supfluitas partu
humorum frigida adueniat morbus sit dicit
ter p resens e. + Cant: 349 recipio
signa humoru dñij.

109

IN Phaz
maruist

IN PHARMAKEYTIKHN PARTEM TERTIAM
SANTICORÆ DNÏ AVICENNÆ
SCHOLIA PRIORIS M. MAGENS:
σὺν ἀγαθῷ τῷΧΗ :

De operationibus medicinarum

Quæ medicinarum simplices sunt operationes et univ-
ersales et particulares et operationes quæ sitas sunt
operationibus universalibus. OPERATIOES Univer-
sales sunt: Calefacere, Infrigidare, Humectare
et Exsiccare. Calefactiva vero medicina alias
operationes sunt propter quod, Calefacere, Subtilizare,
resolvere, abstergere, exsiccare, exaspere, asper-
mollificare, maturare, digerere, incidere, dis-
siperare, viscositates frangere, attrahere, mō-
siccare, rubescere, purgare, ulcere,
torridere, torremare, putrefacere, cauterizare
et exoriare. Infrigidativa itidem alias sunt opera-
tiones, Confortare, reprobare, ingrossare,
Crudum reddere, Stupescere. Humectativa
vero hæc opera sunt. Inflare, lanare, Sordidum
facere, lubricare, planare. Desiccative
medicinarum virtutes hæc sunt, Expressere, Forti-
re, opilare, Conglutinare, Consolidare, Carnis

generare

Simples
medicinarum
nae quæ
ubi una
est res
et coluntur
a. 75

+
inodiva
sarcinosa
hinc

II Generare / sigillare. OPERACIONES Partium
libres s^r q^m plerq^q res singulare quoddam in
uament^o h^{ab}ent ad motu^m particulare ut per
nia ad Epilepsia, Enduicia ut alig scribunt
ad pleuresim, Liquiritia ad tussim,

III. OPERATIOES q^u s^r similes Vniuersalib^{us} s^r
Pronatare uenia seu sudore & euacuata

1. Euacuatio aut fit: 3: p^{ri}ncipue modis, Adtracta
q^m medicina a p^{ro}prietate euacuat hum^{or}
humore ad que respectu^m h^{ab}et, Si^u plagne
h^{ab}et p^{ro}prietate qua^m h^{ab}et ad feru^m adtractib^{ile}
um, ut Stannonga a p^{ro}prietate ^{adtractib^{ile}} purgat
2. Cholera. Comprimedo ut q^m medicina
retinet humorem q^u expellendus est, p^{ro}primi
intestina p^{er} eaq^u cu^m expellit ut Mirabolam^u
absinthiu^m &c. Lubrificando ut q^m subrius
reddit uias q^u expellendus humor est
ut Cassia fistula, Ruina,
- 3.

Prima uirtus est q^m sympta aut ralesant aut fu
gofant medicina. Secunda uirtus est q^m p^{ro}
hor q^u ralesant otia aut adpit aut mollificat
s^{ic} distu^m est. Tertia uirtus est q^m p^{ro} hor q^u
Vniue

Univ[er]sate in r[ati]o[n]e fuit op[er]atione, etia[m] sp[eci]e
 r[ati]o[n]e quand[um] h[ab]et op[er]atione in aliquo modo
 determinato. Ut Endivia (in Fyridat / 2 agit)
 3 h[ab]et respectu ad pleuresim singulare

Melino e[st] mediu[m] Sanguis p[er] v[er]s[us] 7 pleb[er]tho-
 morbu[m] ribe p[er]lor[um] m[us] purgato
 uno curare si n[on] Cholera 7 seressu
 aliqua via fieri p[ot]t. Metaridolu[m] 7 seressu 7 v[er]m[us].

Mathews Siluatic[us] Daren scripsit, e[st] aut[em] podg[us]
 unig[us] diarrhoe[ae] aut paulo minor[is],

Rizat e[st] pond[us] 3 5:

Herast r[ati]o[n]e Stamon[is] dosis apud nestru-
 rios a gramis: 5. usq[ue] ad: 10.

Stamonia planta e[st] multos h[ab]et ramos ex
 una radice, ut dicit Scriapio, talida 7 sitta
 e[st] in 3 q[ua]dr[ant]e, Rectificat[ur] in rebus frigidis
 que extinguunt eius acritate[m] ut s[er]u[us] ^{si s[er]u[us]} Neom[us]
 7 Mastix / Cydonia 7

Alon[us] sublimis medicina e[st] r[ati]o[n]e r[ati]o[n]e talida
 e[st] in 2 q[ua]dr[ant]e / sitta in 3, Solidu[m] e[st] h[ab]et quib[us]
 sexagim[us] e[st] aut[em] diarr[oi]ma una 7 fons,

Salatruy

Saladinus

Si Solidu q̄r 1200 drachmas dividialis
esayov solido differt in noie solo

+ Cū his 3 n. arguit lubrificatioꝝ ⁊ partium
emis mundatꝝ fit abstercio

Bdelliu Gummi e arbor nasentꝝ in Arab. P^l
Syluat: ⁊ Dragaganu Gummi itis e frigidum
⁊ humidu. Addit s̄furgore ⁊ audi nopy
s̄fco aromatisꝝ ut mares / nux muscata / mu
momu / Spiramendi / Catamꝝ aromatisꝝ / Cebete
mastice / Cassioptali ⁊

Mirabolanoꝝ s̄ s̄fco s̄ / nasuntꝝ n. ex
uasis arboribꝝ in India ex̄tibꝝ Mehu ⁊
Mars: Syluat: Citring / Thebulꝝ / Bellierꝝ
Embling / Indꝝ, oco frigidꝝ sunt in p̄o
siti in 2 d: Frigida aut uery Citinotꝝ e n
fortare stoncarbu ⁊ purgant rōprimēdo,

Viole frugide s̄ ⁊ humide in 1 d ⁊ s̄ sol
uentes nāꝝ rōferuntꝝ inflamatioꝝ

Cassia fistula e medicina sine nonumato pur
gant ut Mesue ait, h̄pate caliditate humidꝝ
in 1 d purgat aut lubrificando.

Tamarindi

Tamarindus, dactili acetosi teste mesue ex fructibus
 hinc palmariu sylvestriu in India frigidis
 simi in 2 d

7

Danit e pondus sex g ordei 7 s^m aliquos
 3 granos m

De rolloquintida

Dulcis narcobita 7 esui apta a g^o xoloruvitae
 her frugida 7 humidat e in 2... g / eij sentie

e unu ex 4: frigidis maioribus, her horte-
 sis narcobita e, Amara aut 7 medita re-
 mebita ag^o xoloruvitae: id e: uorata ralde 7
 sine reflexiois in 3 g xoloruvitae: id e: di: id e:

Quod pling rancem Barbare her dacti path g^o
 pemi dicit mediq latino reddita e uty 1: dacti:
 pulpa uorant 7 e id m 3 debent ee uera uolunologin.
 q sub rancie testa e.)

De Curumese

Curumis, oris de gre, Curumem alij aliud
 no ht qd in Melonib dnt, atq uero
 Citrulli, Petra q πεπορευ uorento 7 Cu-
 rumeses Indi, qui oco figura 7 magni-
 tudine tm distant, na alij rater oblongio-
 reb st, oco frugide nre st, Est aut
 adhr vna Curumese geny, qd agrestel

gr

refut. n.
ab ip. oi. pla.
fahoe 7 msa

de et Curmice a sinning solo frustu diffe
ab hortensi rummura toty amary raliu
7 siog in 3 §) Ex eius furo farty fit
suus que Elateriu, elatariov, adpellant
qd miza 7 atterrima purgandi vim ht
ei 7 oio sortitu est / na dr. a no elav
trahere seu pellere qsi sit latine expul
iu / quod tu Gaia in Theophrasti p
his molens rocy verbi sz sequi ex quo
flexa vox Agitatoriu uocant, sed hor
latinis auaribz multo intertig e q Elato
De hoc uero plura apud Plinium inuenio
nampe libro uigesimo / rapite primo e
secundo

8

De salis specibz pli: li: 31: ra: 74: Est aut Sal
Usuale, qd apud medicos sal Masse ut
nis dr, raliud 7 sumi in 3 §) Deiu e sal
gemma / aliud qd Sal Indu dr qd scribu
e in colore salis 7 dulcedine mellis, qd
Sal Armoniam qd in armenia reperit
deniq Altoni qd fit de herba Kali ut
Vfno dicta sz qd scribit Mars: Syluat:

Sal

phil. 31. ra: 10:

Sal q^o3 nitri validu & sicut in 2 p^o, A^c
 ἄποβιτρον & spuma vitæ ~~est~~ Est ia
 sal petri ut petrosu

Thurbitis valid: & sicut in 3: rectificatio eig
 fit in oleo amygdalot^u & radice & ligno
 utrinus / dosis eig e a 3. 1 usq^{ue} ad 2 / fortis
 firatp eig opatio in Zingibere

9

Agaricy recitat ut fungo & arboribz sal: in 1:
 sicut in 2: purgat aut phlegma

Credo qd n^o est granu qd de Regi^o aut
 Kerfa seu Catobutia scribunt in oco in Ale-
 sue in math: sylvat: qd magis mod^o extra-
 hat flegma / dery Solutiuis hie Amica
 log^o Mesue in ra: Albemesur^o, Math:
 Sylvat: de Katabutia:

10

nocegio & malus has
 binus plerūq^{ue} Espona
 ontredid.

Tabula Solutiuis simpli-
 in Cholera l^o 2

Aloe / Scamonea, absinthiu, lupulus,
 mirabolani ritini, esula, suog rosaf,
 Cassia fistula, pruna, manna, Phlomis rinda,

aa

Aqua rasei / Eupatoriū / Acharastarū / fumen
hanc / sury violast,

Catholico phleg: solutivast
Simplinē

Thurbitz, agaric, colorinis, rathmann
mirabolani Arabuli / ritum / emblic / indi & Belle
Sal gemā / strados, euorbū, Squilla, rā
marina, polū, Sarcocolla, uctra, piper,
Jopos, Aristolonia, Belleborus, polipodū
Pyrastū, Scrapinū, Centaurea, rutum
asping, Hermodastily, asarū, Zingibē
rotū.

Melantholia purgantia
her s^r

Lapis lassuti, lapis armens, polipodū,
esula, rassa fistula, epitling, Cappadū
Calamētū montanū, totia senē, fumen
hanc, Buglossa, qm magt digestiva ē q
gatina.

ē
s
p

Δαφνοειδίο Latine Laureola Arabice Meschedū

folia
lauro

folia laurei sitia ut un' 7to e, ciguis
 e ralefariendi, aduicdi, exaffandi, pue-
 fandi phlegma, facit ege virtus e, 7
 7 Chromelcar, Xameleuao, qua alias he-
 rartiu et p'edupar aut roneos ~~par~~
 xvidioio uorant, fapini oleastellu, Xame-
 d'arvan aut Dioscorides dixit uorari a la-
 tino laureola, qua medici sigillu solo-
 monis adpellant Cosule plinio sup has
 herbas.

Euforbii sal: 7 sit: in 4 7 7 o quini hns
 hmsis sp'z pli: li: 25: ra: 7 .?

Tithimalus, τιθυμάλδος, latine lartana et
 lartura rapina, Septe tithimali spes
 1. Charazias, q' mafuly ee putato 7 seme
 in melle decoctum ad ~~catarrha~~ epidulas
 bonu e, un' 7 indothi medici latabuzio
 uorantur h'q' folia sitia folijs oliuz un'
 Xameleia in fina oliua de gris, 2 sp'z
 Myrsinte, 3 catalius, 4 helioscopiu, 4
 Sypparissa q' p' situnduz folioz r'upressi,
 6 πλατίφυλλον et Chorymbite uorant et

que hmi

καταπόδια
 χαλασινέν
 δεγληζα

το του σκοπειν
 ηλων +

cha

etia Amigdalite, 7 dendroides a de
Spov arbor 7 sicut sicut arborum. Or
illaz mistus e valida 7 sic: in 4
Centauria utraq; tal: 7 sic: in 2

11

Mytha planta e frig: in principio 2
in 3 7 e ueteri constituta q; reba sicut
Sumbars planta e nascent in locis saxo
frig: in 2 sic: in 3:

Berberis fructuosa, semina parua
hinc folia aruleata 7 extremitates
rem baros rotundas frig: 7 sic: in
ne 3 7 repunit valde 7 cholera
et fluxu superfluo

oreopias e
no quale ad
fures ois me
ralloot

Ferri ferri - proiaferri - squama ferri
qua fabri ferrarij de formatib; capiunt
frig: 7 sicut: na; lit

Aratia semina 7 semine ferre lentius
autumno colligit et suoy in siccitate
sate in sole atq; usui resuato frig: 7 sic:

colocynth
ros

Corally frig: 7 sic: in 2 alby frig: e ruber
7 rubig sic: albo

luto

Luti amari e boly armeng frug: 7
sit: in secundo egl: virtute e terra
sigillata, Rumex oleosus genus Malva:
Sylvar: dicit id e lappatin acuti, Auer-
rois inqt qd sit frug: in 2: sit: in 3:

10
Poppa glandiu infligit rotire exm
infra glandes e frug: 7 sit: sit cha
galla inatura arbor: qm frug: e in 2
sira in 3.) Sanguis dratonis e suus
plante egl: nois frug: 7 sit: in 3 que roglu
huat vulnera.) Callia mustata e ro-
ferto qd q itig stiptora virtut: hie quea
hic Auer: numerat int stiptora cy ro-
ferto hie apud Alesue 7 Nicola:

Balausta flor mali gramati e frug: in
sine 1: sit: in 2:) Spodiu qda dicit
qd sit ebur robuste lapini dicit spondiu
frug: in 2 / sit: in 3) Auellana indria
e furtu. sitis nup mustate in quita-
te 7 colore ut in ea sit ruga ut vine =
frug: e 7 fortit stiptora, Coriandru frug:
in sine: 1 usq: ad 2: 7 sit: in 2. Foliu e
herba nasens in India sine radice miti
eg: sitis virtut: spite tal: in 2 / sit: in 3

kerelstrani

Balausta
alias

quā ob rāz dixit Avic: eā debere miseri
ri p'tragine q̄ ē fug: 7 sira in 2
17

Ribes ē planta ferens grana fug: 7
sira 3: Vulgo sicut Johano triblin)
18

Spontiorum Conditio De ma
200 ut Sicuti, sicuti Spontior, Latine radiola seu
lamaria pli: li: 19: ra: 3: ad randoē 7 melle
ne lomat sicuti sicuti usq̄ fuisse antiquis
ait 7 li: 24: ra: 11: nity 19 ē valida 7
sira in 4 0, Thus, Albaros, tal: in 3 sira
Piper ē aliud maxon, aliud melor, aliud
dewon oia valida sicuti ualde 7 sira partu
in 3 partu: 4 0. Cardamomu valid:
7 sira in 1 I
19

Wildsaffra Kaptaos = Cory hortulans valid: in 1 sira
in 2 0, Menta sicuti h' d' d' sicuti = sicuti
ni odor, r' u' n' i' n' i' tal: 7 sira in 2 .

Equinanti, Latine palea camelos, sicuti
oraf tal: 7 sira in 2 Kiv' d' moxlar

tal: in 3 0. ^{Staphisagria} Sagittaria q̄ Latine alia
pedicularia ut granu rapit et passula melle
fana et rosa n' g' d' tal: 7 sira in 3

Cappaz (Kapria tur) valid: 7 sira in 2
20

Centonia planta ē magnitudinis absinthii
7 ē sicuti absinthii sicuti nim in sicuti melle
med

καλέσθαι α
το τανγδαο π
νιτ

mes & tuberosi sicut ab similitudine validi: &
sunt: 3. Vicia validi: in primis 3 | sunt in 2.
Mellissa et ritararia, sicut medicamentorum,
validi: & sunt in 2. Storaq alia ligata e
alia sicut alia ralarumta validi: in 2 sunt in 1
Ambra sicut reti e sicut... quosq e sunt
ty arborq sub mari reserunt, vel qu
mi validi: in 2 sunt in 1 & gratiosi odorati.

21

Aronus, qui dicitur rousq, validi: & sunt in 2
Melliloti, sicut flos, odore manie pulchri validi: &
sunt in 1. Cuscuta, mille fide, valida
& sicut in secundo gradu, Zovvibep inter

22

Paeonia alia e masculi: alia feia, Masculi
radices sicut albas & grossas ut digitus,
feia sicut radice in ptinas partes divisa
& ramos utraq, validi: & sunt: vehementer tō
epilepsia p̄cipue valet. Latta paully
Agineta dixit qd sit quini m̄ictly bre-
be sicut boni odorq validi: & sunt. Rhabar-
barū validi: sicut. sicut p̄sarparbarov ma-
dix barbara

23

Ladani e humiditas p̄cedens in pytis
rapress seu barq carq qm sicut papum ab
herba lada dicta qua mucroni in Cypro
scribunt pli: vi: 12. ra: 18. Marq: sicut
rapite de Cissa validi: in finel: sunt in 2.)

30 89

Baccæ lauri - grana lauri q̄ rali: s̄ 2
 folys 7 rortice n̄pa in 3 s̄ sit q̄ q̄ eos
 Amicos herba rali: 7 sit. in 3: 24
 oneta rali in fine 3 s̄ sit. in 2 p̄m̄p̄
 Catapulta grana rali s̄ p̄sa solis rali:
 Alonna scribit ea q̄re cypry d̄ni q̄ p̄
 oleū r̄p̄imū r̄p̄osa n̄st̄y h̄t ex r̄
 7 fr̄ig: s̄t r̄p̄ata Anacois ait q̄ sit rali:
 7 sita in 3 alit̄ Anit. 7 m̄ars: s̄yluat:
 Rubcā n̄st̄or̄ c̄e r̄p̄imū q̄ q̄re ep̄ud̄p̄o
 Sarc̄ d̄i f̄leb̄ h̄nt rali: 7 sit. in 2

25

Bassiū latic marubiū rali: 7 sit. in 2
 Sagapimū = serapimū quini c̄ rali: 7 sit:
 Anaximū rali 7 sit in 3. 26

Carui semē rali: 7 sit. in 3
 Cymimū rali: 7 sit. in 3 vide Mars: s̄yl:
 Apit̄, s̄ed̄ivor q̄re, aliud hort̄se aliud
 n̄ro r̄p̄est̄re oīa rali: 7 sit. s̄ 2 7

Spira, Sōxio, alia nardi alia p̄ida
 3. Romana seu Celtica vocat̄ Nard
 Capillus n̄n̄ez̄ p̄ol̄ōp̄oixov ut al̄v̄o
 (murrut̄ta) max̄iaḡ d̄f̄er̄adi n̄st̄y h̄t

Sabinia

Saturcia, Aym bpe, pffer brut valida
7 sita in rectio gradu.

Darsisaan

Darsaa latine arbor granati sylustep
ral: in 1 / sit: in 2 usq ad 30 28 =

Celidonia a xelidovito hincidit inue=
ta e ral: 7 sit: in 3

Pix gre scologoric, ral: in 2 sit: in 1
bert

Albita aium esca pite liq d bilbos
ral 7 sit in 3 plats: syluat: ral: 7 sit: in 2
balsamus arbor lignu ral: 7 sit: in 2
29

Calizita Aucaoris dicit qd sit: ral: in 1 aut 2
30

Alfa fetida nefeles dicit valida:
31

Se aut e9 imutatio sensu pripit m
lesione sed no destruit e in gradu
Tertio 32

His farina e ma=
matura

Galbanu gum e res plume sitis ferule at=
rattium dissolut: matura: ral: 3 humi: 1)
appropiarov e liquor ferule, gre vcepinos
ditz:) 37

caulmos ha
vena

Espe marini : rarissus Martz: Syluat:
Quinta herba a quibus data frim-
ta mass: Syluat:

Faba lupina planta fetis e lullebo: nig:
40

Bezaar e lapis viridis: quallet to uer-
nena ut n. sm abrahedi uichy ut
oe r. attrahat 7 expellat uenem
Mars: Syluat: eos Cap:
51

Medicine uichy tertiaty s^o q sine rale
re manifesto minuit seu frangit
lapide renu a cast rator e in i^o

Cofule Adag: ut Asparagus frutex ab asperitate uo h^o
7 pli: 7 gre 7 latine sic uorato
53

Styfa e balmu acru
Crima ^{qd uelut imitatio} Siringa die spru
pehana ^{de uelut ma am}

Siringa iusty e p quod imitatio d^o
qd in uirga id aut qd imitatio
7 Siringa imitatio uorato

Magdaleones s^o pharmaca q in rasi
mule ut sinantini adhibet^o

Collim e id qd oculis imitatio
Sarellatio e uen ma am sac^o mas

Traga

29
Traga e resilio seu mixtura pulve-
ru sola sustinet futura cum Tijet:

: 58:

1 B Nam in dya accidentia plerumque phle-
botomia ut e Stomachi debilitas z
Synopsis seu debilitas spirituum: 72

2 A Si sanguis autem e quantitate sua phlebotomiz-
anda euacuandus e si uero non corruptus
quantitate sua pharmaco e euacuandus
implexit his aut sub euacuatioe
phlebotomia: 71

Et e etas secunda z tertia.
1 B No est phlebotomizandus nisi qd auctus
e aut aliq necessitas rogerit.

72

πρωχρετω z ad uisus deriuo ut si
humor e in capite z qui deriuat
ad uisus est alio

αυτοαυτοω traho ad contraria parte ut
dolor qd e in capite trahat pedes z d.

vide hypot: 5 aph: 51 §.
Si etia in supfluo fluxu sanguinis
naris dextre adponit nictosa ad epar
naris aut sinistra ad splene

73

¶ 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

¶ 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

¶ 3 Ximus ē il qd ex tota mē fit sicut
qd fit ex oīa pba in stomacho obis
aut dīmg dē : 75

apostema } 1. hūmā mollificatū ē phlegmatē } quinquies
} 2. oxidropicor ex Metabolia duri } mox
} 3. epēotēdes colera - sar ignis } a fit
} 4. phlegmonū ē ex sanguine } ultra
} } dē. }
78

Infarzia ē apostema ultra sū supra
in caput 7 facie in tumens valde
fit Auer: sup id cantit: 79

Cholera ē
lemis: oī hūmō volatilia ultra sū qd sunt ex cholera
et 7 spuma
sanguinis: }
rubea ut serpigo, 7 volatilis ignis
81

¶ Variolas implet qd gūmā nō qd
ē forte dolor: sic dicitur sicut
νεγρια οτ

Strabio sicut ē
nō amier sicut
dōs sic sicut
horat fallē:
hūmida cōdā:
p strabie hūmīd intelligit sanguinea
83

Zebel ē qd textura nō nalis uerū
sup cōiunctiā oculi facta:
84

Rediū ē morbus in rira inque
resoluit in magno dolore gēre
85

Thopov

$\frac{2}{3}$ unguis παρωρυχία δε. Est et alij morbo
 unguis et ore πλερύχειον δε et
 utiq; qd sit nira unguē / quosq;
 itaq; noluerit en implere hor
 loco, Vnque

Moru ē apogema qdd; ulcerosū
 fit; in facie, 87

omorbo; febr; rōtina ex sanguine
 gūata / Ore a oiv et exo rōtina rō
 tinerō in hat phlebotomia ad simōi.
 90

hor apogema formita ambulatio; et
 hinc in aut ambulat in roge fitq;
 ex cholera rubea et? 94

panizitiū ē apogema talidū in late
 re unguē exns in amplo dolore et
 inquietudine 96

Blisi ardire amor hercos dē et qui
 inmodiq; amor et desideriu inmale ca
 ga aliqd qd nōq; hīs existat / sine par
 ella et tale aliqd j. 97

Dubaillet et dubellet e apostema qua
ia collectioz 7 sania ferit 100

C
L
L
L

S
L
L
L
L

AD R. V. A. T. A.

AD QUARTAM PARTICULAM
CANTICORZ AVICEN: r chirurgica

Venerunt partim sunt pulsabiles ut
arterie & car. Anir: maiores vocat,
& no pulsabiles et gete & he ex pul-
mone s' hae minores vocant
ex his solae he q' a pulmone ven-
iunt in (solutio) reliq' q' a corde
eunt no ite

1

Venerunt no pulsabiles s' in q'by saquis
e s' q' in d'nto & ap'unt, s' q' li-
gante & in parte s' q' strante s' t'are
reie s' in q'by e s' q' vitalis q' e
tia venae pulsabiles d'nt qm he qm in
adunt q' e' cast' r' r'unt motu ite-
cu' solidari no pnt, s' ite' morbo in
q' mater sanguinis d' teste Aver-
roce

2

Qm hec vena colligantia h' m
venis rapit & m venis r' d'is seu
perforz, q' e' ch' Mediana d'.

3

He diez uenae Basiliare inferiores uo-
runtur strq; sup basilita affillare

λεπίσ = Squama hinc lepra dicitur
aliquos / quibus a Lepore deducuntur

Est aliqñ dolor caput nra infra
uenas pulsabiles s; qz adyrie eas uo
possumy s; uenas no pulsabiles in
dium eas 7 sequestramy omno 7 s;it
ligamy eas primo in filo de serico
ambas eis extrimitates 7 latera 7
sequito inidum 7 diuidum ea om
Veru hinc mos abolety nunt e.

Quo s; materia hinc ulcra 7 uariola
resistit in cute corporis
Stratificatio s;cepten
cauterisatio breuung in fero igne

Sit qñ mtedumy adhaere 7 diue-
tere sanguine ab una parte corporis
aliam s;it qñ uicose ponit submanu

in supfluo fluxu menstruorum aut
ad epar et splene in sanguinis natu
fluxu

18

Intellexit q̄ imp̄du fiat adpositio
uentose sine scarificatione in igne / Sit
q̄n fiat adpositio uentose ad consumēd
uentositatis dolores tū in stomacho tū
etiā in intestinis quāntes ⁊ ad tale
facienda membra in frigidata

19

Clauis, uirco gr̄e, ē rotunda forma toru
suis rallus candidus ranoq̄ rapiti
similis p̄cipue ⁊ in digitis ⁊ in pedib
q̄ nascunt̄ in dolor fit ⁊ in ressus
impedimentū

Altazar apostema in palpebr̄ esse scri
bit Auerrois

20

P Basilia uult h̄are nasi rone
quānt̄ sicut capiti plurim̄ pedu
h̄ant̄ polypo aut porcellino.

21

In q̄n mamillis mulier̄ assimilant̄
uicis pectora absceda s̄. Varicos s̄
uene grosse adparato in libis plene

Humoribus

Humoribus grossis et melancho-
licis Boasfar e raro r̄ n̄z curta in sup̄
rie seu ore ani 25

Noasfar e fistula circa labia et tunica
duras q̄ sine inrosione n̄ curatur
q̄ proquadine int̄plexu Cyrbū inter
sima regent̄ de s̄melaib̄, in r̄dū
26

Vena madan e morbus qui uena in
tibis aut alijs in loc̄ n̄ripit egredi
foras nec cessat sit exire a torpe et
augere 27

Tusca e apogema durū oculi p̄tior
Sakra e immersatio palpebrarū
Tusca e unguis

Ruptura umbilici fit ex intestinis an
t̄ro 29

~~Phlogistis~~ r̄nterio ad sistendū fluxū
Sanguinis ab arterijs aut ab alijs
uenis indicijs n̄ n̄ cessat fluxus q̄ ad
phlogistis et usū medicinale.

32

Emorragia

Emorrhagia ab aëria & sanguis &
 p̄sū & fluo ac aëthē deductio, tr.

Cancerini a scava tr & uro

32

Grando etiā debet p̄forari, Est aut
 oculorū malū, ut scribit Averrois,
 & s̄ pustule ut notē q̄d grandinis
 grani s̄tes

p̄ Aquā rapit̄ inf^{xii} Inimditates
 q̄ ḡnant̄ in Tumor rapit̄ p̄uorū

34

Εδρωμένη = Hernia aqua, est q̄n
 Inimditas q̄d fluit in Troctū = s̄antū
 ut illū in q̄ testiculi r̄cent
 σαρκωμένη = Hernia carnoza

35

FINIS ōīz EXPOSITIONVM
 in 4 partibus Cantic
 orū Avicennæ

Restore Io: p̄ M Ioan =
 n̄ Ma: Suerfeger

ge
 büchlin.

V: 15 27 V:

IN I PRONOST: HYPOCR: X^o Acta

Aug: 515 pzetij

Tametsi signora plura sunt q^{na} / Nobiliora
in se p^{ro}gnostica, q^{uod} futura in egrotudine
p^{ro}gnostare possunt, de q^{uibus} Hypocri: in istis

3 li: p^{ri}ncipue actus e, v^{erum} etia n^{on} indit

Demonstrativa h^{ab}et, Na q^{uod} si Demonstrativa 7 rest
si p^{re}sentiu si^{cut} Hernia intestinat fissura
sup^{er}har / Sinopis mortu cordis indicat,

Rememorativa Quod si Rememorativa 7 p^{re}sentiu
si^{cut} ut Urina h^{ab}et filos 7 ramos p^{ri}ncip
to^{rum} roitu p^{ro}gnostice sy^{nt} ut ait Avic: 20
3° ca: 9 7 h^{ab}et signa tangit Hypocri:

P^{ro}gnostica P^{ro}gnost: 11: Quod vero p^{ro}gnostica 7 futu
ra sunt, ut labij motio vomitu in
dicat futurum, Color rubeg adparet fluxu
sanguinis narium, Digestio wine in
die 4 Crisin in 7 indicat ut ait
Hypocri: 4 ap^{er} 21: 2

1
2
3
Triplex q^{uod}te Signora gen^{er}ae Gal: 1: t^{er}ti^o
repro^{du}ct^{io} affert, na nonnulla reudat, ne
nulla rationis si^{cut} q^{uod}ta ab exantib^{us} petuntur
ut ab alui extremitat^{ibus} si morbo e in
pectore, ab Urinis aut si morbo e in
uentre, De q^{uibus} orb^{ibus} in 2 p^{ro}gnost copio
sig ageta, Alteru gen^{er}u signora e q^{uod}
nonnulla salut^{em}, nonnulla vero mortu
sunt, que a dispo^{si}tion^e

totius

totiq; corpis petunt & ab operationib; de
 q; in primo p; nost: & ab his q; execu-
 tia sequuntur de q; in 2 p; n:
 Tertiu aut & aliud gen; qd Crisi adiacet
 ad qd lig; nonnulla ex alijs: 2: signat
 gen; valeant ut in p; p; u & p; p; u
 gen; de q; in 3 p; nost: copiose habet:
 & Gal: 3 Criseu ra: 2: & Hyppor: 2 Reg:
 Ant: 47: & 2 a Cap: 12 R.

Subitas q; in morbis tras mutationes q; Crisim sine iudicio uocant; si uelis p; no-
 strae necessario tibi I principiu & a seors;
 ac staty hie p; gnitione, na Medici Hyppor-
 trakra arte digni e officiu futurum sta-
 tu prognosticare tu ois uith; rone; ad q;
 statu inspiciens insituat, ead; rone principiu
 morbi atq; augmentu no ubi ia p; sta
 st & multo antea p; statat agnoscere, qua
 p; gnitione adseq; ex equitudine forma
 & omni tpe & circuitu p; portioe atq; etia
 ex mox adparentib; / de q; hyppo: 1 cap:
 12: Na quadia no adparat uestrig;
 digestioe ta diu morby e in principio
 qd Hyppor: 1 cap: 22 & 24 affirmat / &
 Gal: 1 Criseu, cu uero digestio incipit tpe
 gradit & abntia maiora sunt in aug-
 mto & equitudo, q tu exsiste rorta
 sunt & amta p; in sumo in statu e
 & equitudo, in 1o tu copiosa fit euacuatio
 morby

morbz destinari incipit: ~

☉ tō morbz aut ē longus aut ē brevis
Brevis, quē nos acutū vocamus, Cuius

Solet terminari, Longus vero paulatim
sumit, nā secundū Gale: 3 xpiōw ra: 16 p
morbz mutatioz dūc, ut n. subito ad sanitatē
veniunt, et moriunt subito, et paulatim: Hic
utruq; gtingit et mixim. Quas mutatioz
Crisim rōi nāc adpellare possumz, proprie tō
solū mutatioz subitā ad sanitatē Crisim voca
mz qz Crisim aliq; imperfele aliq; male.

De acutis ergo morbis Hipp: in li: pnost: aut qd
Hic ē in 14 die infra Hyp: smāz 2 apb: 24:
7 de hijs q ex acutis fiunt qd Hic ē 40 die
sub Hyp: 1 pnost: 7 7 4 apb: 36. 7 Galeng in
Cometo 2. 1 pnosticum

A dispositione Capitis orditū 7 dispositione totius
corpis, ut Gale: A capite ossis nā 7 hoc est
totius corporis nā est.

- 8 -

3° 4° An: 1° 2° 3° 4° 5° 6° 7°
pōit nāc
anathōmā. 2° tūc
Sis spāng ex
manione 2°
mōtat

Vas acutū sit ppter rebz nāc 7 uic
tūc debilitatē, tortuosū fit ppter spā
mū, difficult' aere attrahens ppter
magnā rebz 7 vhaiz uiaiz ep
4 lationē, nō stermitās motū fit ppter
5 debilitatē sensū, fluxū aque ritina fit
ppter retētiōē uirtut' defectū, pūllū nā
6 emittens sanguinē fit ppter pūndatē
onē sanguinis in interioribz, pētē
7 mundificationē frustra fit ppter uic

notz

noti mebroff repletionē

9

disposi-
nes
aloz
gilantū

In oculis vigilantū considerantē
pfunditas et firmitas ut hinc fletū aph:
cū lunā effugiunt, pariterq, qnti-
tas, pminentia, color mutatz, lippi-
tudo, instabilitas, tremuli, et hor oia
in aph: 13, et mazio palpebrat / et hor
in aph: 15: Firmitudo instatū et hor
Epid: aph: ultio. In oculis vero dormi-
entū consideratū adparentia albedinis
et hor aph: 14:

Causa oiz illorū ē uasometria equitudois
et maxie in principio aritoff ma-
broff adparent na et textu Hypoc: de
principio intelligit

10

Et si lunā effugerint / et aph: debi-
litat uirtut uisibilis sine lesione in-
strumenti. Nolentiaq, et aph: defectu
uirtut uirtutū ut 4 et aph: 52: et I epi-
dimiaz 15: et 8 epid: 12: Atq, foras.
et aph: rasiu neuroz. Et uerū / et hor aph:
omninoz, ratorū nālis extintioz. Ii
pitudinē / et aph: indigestione ubi

13

Medro qz pty nāz p pzia qz rōz deside-
rara debet / qz hor aridens sit et aph:
debilitat uirtut mouent palpebrarū

14

Et hor oia sunt et aph: spasmū et rator
et extintioz

15

Derubitu boni describit / nā oīa illa
 significant bonitatem virtutē q̄ tolleret
 corp̄q̄ sicut humiditates corp̄is nō
 nō esse exsiccata / nā oīs nimia ex
 siccatio in morbis acutis mortis signū
 est / hoc q̄ Hippoc: in aph. testat̄ ē
 ubi dicit Melig ē fieri febre in spe
 mo q̄ spasmodū in febre 16

Antracina 3^a 4ta part: 1. ca: 17:
 Antracina & Carboracina Arabico nōne
 Alchorin vocat, quare nulla dicitur
 ipse mixt Carboracina & antracina ponit
 quōd oēs alij doctores, Nā Gemilis
 Thsing, Petrus de lacernata & Vigo
 Carboracina & antracina solū 3° magis
 & minus differre dicunt, Nā antracina
 ista sonat p̄ a ma magis venenosa, Carboracina
 vero remissior venenositatē esse affirmat
 In rei v̄ veritate nulla ē dicitur q̄
 id sonat Carboracina latine q̄d antracina
 gre, -i raro. Est q̄ Carboracina ap̄
 rat: ad similitudinē adusti Carboracini et
 Carboracini q̄d maxie in m̄tibz com̄

ista sonat p̄
 Sic pestilens

Corq̄ }
 Carboracina }
 Epaz }

affelles
 aureos
 inquina

dicitur

Horijs sit ^{per} raris laxa glandulae
 q̄ itlic ^{et} ^{et} st̄ Carbunuli Triphros, qd̄
 h̄ st̄ nigri ^{et} st̄ a m̄a m̄clayxolva ac
 dusta ^{et} st̄ ot̄g alijs p̄iores, qd̄a st̄ Cirri
 ni et Luidi ^{et} st̄ a m̄a Cholera ^{et} st̄
 p̄ioribz paulo sanabiliores. Quind̄ st̄ su
 bei ^{et} st̄ a m̄a sanguinea ^{et} st̄ ot̄g salu
 britati p̄ximiores. Cū ^o aliq̄ carbun
 ulz seḡta febre, aut febr̄ carbunulū
 mortz ^{sz̄ at} / qz̄ indicat m̄az corruptā
 ne venosa eē in venz q̄ facit febr̄e,
 Si vero solū rone validitat̄ Carbunuli
 Carbunulū seḡta febr̄e nō est mortale.

Hic vero textz hyp̄: de oī ap̄ge ulcerofo
 fluere ^{sz̄ at} debilitat̄ virtut̄ q̄ corp̄
 caloz n̄alis, q̄ ex t̄m̄io indicat̄ q̄ Coloz
 ros virida Citrinū ^{et} Luidū.

De OCVLIS 25.

Oculz ex 10 partibz factz ē ^{et} sz̄ t̄m̄io
 7 3 humozibz, Visus h̄ nō est nisi
 ab una parte | a Crisallinoz humoz
 alijs vero q̄ partes ad h̄z humoz
 utilitatē creatz s̄: Humor creḡ
 Crisall̄

Artes
 3ma ex^{tra}
 4ta exte^{rior}
 sig. hor
 dita h^{ab}
 ap^{er}: funda:
 me^{nt}

Crystalliny I organū Visū, in medio
 puritatē possit ē, Vitrey humor a
 p^{ro}xiore possit ē vitro liq^{ui}facto sitis, et
 in cristalliny eget nutritio nutritio
 q^{ui} maxie ei sitis ē in sta, Albumi
 neg vero sitis albumini cui ab ante
 riore possit est ad humidand^{um} Cry
 stallini q^{ui} nitetq^{ue} immesū unq^{ue}, Tres
 q^{ui}o tunc s^{ed} an humidat albuminam
 Cornea s^{ed}, et utilitas ē Crystallini
 defendere ab inimicis ab extra e
 venientib^{us}. Vinea, mittat veniat q^{ui}
 Cornea parat et Crystallini a cornea
 defendat at Lume roget. Cornea
 fina, et utilitas ē ut totū oculū allig^{et}
 ropiatq^{ue} lacatos oculū moventes, Tres
 Tunc p^{ro} humidat vitrea d^{icitur}
 s^{ed}, et utilitas ē deferre ad Crystalli
 ni a cerebro sanguine venat et Arte
 riale, q^{ui} plena ē venis et arterijs.
 Secundina, et utilitas est q^{ui} d^{icitur} d^{icitur}
 neat et Silyros, et eadē ē utilitas in
 p^{ro} dita, sed tunc q^{ui} Tela Aranea d^{icitur}
 ultime tenuitatē est et opit ex^{tra}riorem
 medietatē Crystallini humorū admodū
 tely t^{er}poris. Humor 3° Crystalliny
 I organū Visū sitis ē humini lūda
 nū q^{ui}o q^{ui}innatē, q^{ui}d etiā in aere ex^{tra}

Reperio^{re} Vena^{rum} et morib^{us}.
 in unq^{ue} } a^{er}is.

Trinseo

transere q̄ immat̄, Si vero occupat
Lumē visibila humiditati crasse aut
nigre q̄ tribet r̄q̄ penetrare
exteriorē, est in q̄ imaginat̄ exterior
s̄m̄. māz illig humiditatē stant in
facie illig Luminis visibiles 7

DE SPI-
RITIV:

Quāvis Gal: in li: de malitiā ambreltus
7 Aut: in 10^a 3^a part: 1 ca: 7 7 plus
res ponant ambrelty mali sp̄s, Hypo-
porzi: in h̄r solū point h̄at mali
ābelity sp̄s q̄ in equitūdit: autt̄ q̄si
derant / 7 s̄r Ambrelty frequē 7
rardus, Frequē ergo, Aut ē magis
7 s̄r inflammationē in mētib: s̄p̄at
libg s̄g^{at} / q̄re multū aērē 7 frequē
infirmit̄ adtratit / q̄r magis
necessitatē refrigerij, Aut est parū
7 s̄r dolore uehemēz indicat / 7
magno ambreltu q̄r uatit̄. Si in
lit̄ ambrelty rardus, Aut ē magis
7 s̄r alienatiōz s̄g^{at}, Aut parū
7 s̄r ralez nūlis extinctiōz s̄g^{at}, za
h̄m̄ s̄r etiā frigidz cōditō 27

Frequē

Tardus

is manifesta euacuatō q̄ fit in die Critico
in morbis autt̄ / quā infirmi seq̄t̄ bona
tollerantia 7 uirtutē bonitas s̄r s̄g^{at} in
fianis aliqd̄ boni / s̄r de q̄tio .

DE SV-
DORE

Sudor ē s̄g^{at} mediorū s̄m̄z sanguinis aq̄si-
tas. C̄q̄ cā p̄cipue Quinq̄ ē p̄nt

Mate:

Materiae sicut multitudo ut et aph: 41 Sudor mitis
Subtilitas materiae, Visceribus vixit expulsi
sina, Mollificatio retentive / q ex defectu vici
tunt vixit fit / q ex in sinuosis segtis, Et ror
zaff, peior 2° sudor spēs e q ppter retentiv
fit mollificatio, quā sudore segtis oij virtute
debilitas fit eod nō Judicā e de oī alit
evacuacione

§ Cause frigidi sudor

- 1 Sudor fit frigidus, primo prop
pter resolutionem spirituum, et est
- 2 mortat. Secundo ppter multu
tudine materiae et caloris
- 3 paucitatem. Tertio propter
occupacionem caloris.
nra materia

4 Quarto ppter gñales calor pinatione
Quā calor nalis agit in humiditate
corpis et spās resolvit resolutione g
pleta, tunc p totū corpū sparguntur
et fortitudinē nāe p poros expellunt
Vide Galē: li: 1 de duobz Critic.

peior in Cervice qz aut resolutionē spūs
sigt aut magnā cerebri repletionē
de 9° Hipp: 4 aph: 38: ~

Inflatio venter in egritudinibus an
H 7 panitas gpliationis vj / rñ soluc
tionem ventris / signum est mortis / pri
pus rñ in eo adparet pustula ampla
coloris fulvi. Her Avir: 2° 4° tractatu
1: rap: 44, JH 2° ad Hippoc 2° p
nost 29 7 25, 7 2: aph: 35: -

De Aph: 2 colligantia diaphragmatis
stomachi 2 alioru membroru in cerebro 2i

DE APO
STEMA:
TUBVS

Ime apogema validu de qnto est
area membru validu / de tento 2 pialor
sig 6° hic textu loquit de apatibz epa
H 7 splenis, ubi gparatione faciente apoa
epatt pialosig 2a apogate splenis hic
ondit Hippoc: / pialosig: tu oiz si abo
inflamante latera

I

De apogema Hato aut resolutione aut
matione aut soliditate, Si Resolutione
7 sic aut sensibilitate ut quido ma ralo
nali subtilitate 7 de die in die aliqd
expurgato, vel superuenit fluxus sangui
nis nariu 7 suctore ptens 7 rñ
in membru nali 7 dieo 20: ut hic
in psem aph: In membru vere

scabily

spūalibz e dies: 14: ut 5 aph: 9.
 Aut insensibili resolutione terminantur
 ut quā mā appat p se et maturo
 2 bñfio ex toto enaporatē. Si Maturatē
 collectiōne et sarnatione, tunc mā calori
 nali nō obedit nec subito ab ipō nō
 et, nō subtile resoluatē et hoc qd rasi
 ē remanent, quē nō mā vivit in
 sanie bona, si vero morbz vivit in
 putredine quēritur, et hōy isty terminat
 nonis In morbz spūalibz e dies 40 ut
 5 aph: 16. In morbz vero nali bz longior
 indiget tēp ut 2 pmo: 59, Si vero
 3 Stitiositate tunc omō subtile resoluatē
 hoc qd rasi ē indurata, 19 hōy hōy
 oīz longior.

34 35 37

Febz ardens / phrenesio, Appmata epatē
 et splenis utilit p fluxu sanguinis
 nariū retrahat, pleurisy vero medio
 modo, et Appmata q sp in epatē
 Gippo / sudore / Urina, et fluxu sanguis
 nariū utilit contrarij solent, Quē
 vero sp in eis grano ejectione
 pleurisy / Vomitu, et sudore utilit re-
 tirare solent, Et ad Cūsim q sit
 et fluxu sanguinis nariū 3 requirē

Equitudo

prodest: 35: **S** multitudine sanguinis / Caliditas multa
7 uirtu fortis **36**

expositio molli exite : flegmatico Terminari. s.
fluxu sanguinis narium s raro) pre-
dit, .s. calidus.

expositio molli exite Terminari .s. Crisi tardiore
Predicti hitig x sine periculo / qz in aggrat-
by calidus hitig resoluunt 7 pty calor
nalis magis qz extermita uirtu rone
maiorq doloris **38**

De quo aggrata a mēbr calidus
ubg st remora de tanto mag
colligunt sanie s potig puerdine
pp calor primatione, si uero gntat
sanis pp ead etia ras tardius
gratio **41**

Intilit. recitat aggrata q sp in
supbar uentri mae 7 uisra q
fluxu sanguinis narium, Vilit uero
recitat q fluxu sang. narium aposte-
mata epatt 7 splenis **42**

Quanis calens sunt apb: de apor
sternatib: q st extensa sunt supbar
sue uene aut q st in lacertog

e

et sup. utriusq. intelligat, Vimmerlate
tm est meritaz qd etia Hyppor: in
3 pnost: ostendit in loco sz qd de an
gina agit, Cause namq. que ager
ma qd in interioribz e extra no
adparat sz... Gal: in commento istig
apb: 7 Alexand: commento 10: 2 Epid
7 Hyppor: 6 apb: 41. Quatuor e pna
debilitas sz expulsione virtutis / virtutis
tas ma / ~~grossitas~~ grossitas ma / 7 sz...
Indo panniuli retinetur sanies.
Quod aut Hyppor: agyria anti rapt
laudat ideo est / qz anti rapt in
illis agyriabz e bonu 7 una signide
mostratiu demonstrant fortitudine
virtutis 7 paritatis ma, Sed e mala
ex parte ma qz agyria anti rapt
sz st de maligniore humore, vñ
etia maioris doloris / de qd Hyppor:
2 Epid: 10. 7

44

Et in his agyriabz qd sz in Syphar
ventis aut fit ab ext tm 7 e ma
lior, aut ab infra tm 7 e mala
qz sanies fundit ad intestina aut
ad Stomachum, Aut ab ext 7 infra

st

Simul 7c pes: per. duplicatioꝝ no-
numeri qz nã no e long a q^o
incipiat gnãre ramẽ. 45

Consule Gal: li: de spermate 7 in
fontento sup sunt apl: de albe-
dine sanies 46

IN SECUNDVM PRO =
ENOSTICORꝝ LI:

Hipp: exposi =
tio A: S:

Nudã fit hys
ab ipis in per
hãtã opar.

Stat 1:
libri
stat 2:

Hypocr: in 1 pnost: li: p̄cipue signa
a dispositione corp̄is sumpta p̄osuit / 7
ab excrementibꝝ in q̄bꝝ no adtediã di-
gestio, Similit̄ a q̄litate mutata in
exterioribꝝ, 7 ab opatione lesa, plura
in alia h̄is adiungit. Quod idẽ nũc
in 2 pnost: li: facit, In quo p̄cipue
de excrementibꝝ particularibꝝ in q̄bꝝ atediã
h̄o digestio, 7 q̄ illa sequunt̄, loq̄t̄. plura
et in h̄is incidentalit̄ adiungit. Vbi
in primis de hydropis: loq̄t̄ / q̄ exme-
bis autẽ fit, nã Hypocr: in li: pnost:
no loq̄t̄ nũ de morbis autẽ 7 de
h̄is q̄ ex autẽ fiunt, 7 quãtũq̄ e-
ḡritudo egritudine nũcã ut 2
apl: 26, 7 6 apl: 13 7? Sic egritudo
egritudina

egritudine perorata ut sint 7 6 apb:
16: v 43 7i. Et Hydrophisis magis fit
nisi ex nonumato acuta in virtute gra-
tina sanguinis (ut magis Gal:) q est in
epate, que hydrophisis fit ubi epas lectio
ut p q essentia est colligantiam, 7 sint, hinc
plures possunt esse hydrophisis rae, appo-
tu sint pique de hydrophisi q fit ex
resolutione calor nalis intelligit, q
e mala p via signi 7 rursus / qz
in facta e p p resolutione inati-
lorz magis indicat. Et hydrophisis e
mala in acuta 7 febrili egitudine
qz no fit in p p in magna
gratia egitudine acuti / qd s e
malu (ut magis Hyppor: 2 apb: 34)
7 hinc plura sint membra qbz lesio p
colligantia etia ~~colligantia~~ ^{ludata} epas in hinc
rophia fieri et / p qz in hoc fit a
lesione stomachi / intestinott / renu /
7 splenis p p venas maiores
qbz hinc membra in epate hinc colligantia
tia / qd Hyppor: hinc etia tangit in di-
it ex p hinc 7 lumbis / ma 7 via
hinc inferiora vena intelligere debent

I
Aphorif:

Aphor: hinc p[ro]p[ri]e de hydrophi n[ost]ra
intelligit[ur] / q[ui] fit r[ati]one app[er]t[ur] intell[ig]it[ur]
mot[us] aut m[is]erabil[is] 2

Hic aph[or]: aut imprimis de r[ati]osa h[um]o-
drophi tractat / q[ui] fit r[ati]one ap[er]t[ur]
m[is]erabil[is] e[st] p[er] p[er] 3

Vbi e[st] m[is]erabil[is] sum[us] 7 sanguinis
ibi debilitat[ur] v[ir]t[us] defere[re] 7 mot[us]
q[ui] deficiente quia fuit m[is]erabil[is] 7

Qu[ia] Corp[us] n[on] h[ab]et e[ss]e r[ati]onalit[er] neq[ue]
m[ol]le e[st] lene e[st] sicut o[mn]ia m[is]erabil[is]
p[er] ponderosa s[un]t 7 n[on] h[ab]et adpar[er]e color
virid[us] mixtu[m] n[on] colore viridi / s[ed] m[is]erabil[is]
h[ic] indicat / q[ui] debilitat[ur] v[ir]t[us] r[ati]onalis
v[ir]t[us] s[ed] at[er] / n[on] n[on] una v[ir]t[us] lesa e[st]
m[is]erabil[is] e[st] / p[er] q[ui] si d[omi]n[us] ledit[ur] / p[er] m[is]erabil[is]
vero ubi e[st] s[ed] lesa. 8

Mali colores m[is]erabil[is] advenit[ur] aut C[on]s[er]v[ati]o
re aut s[ym]ptom[ati]c[is] / Si cret[ur]e tunc
videt[ur] e[ss]e suffic[er]e 7 s[ed] a[ct]ione bona
7 e[st] s[ed] a[ct]io bona n[on] s[ed] s[ed] una v[ir]t[us] fort[is]
remanet 9

S[ed] p[er] p[er] n[on] m[is]erabil[is] q[ui] r[ati]onalit[er] / q[ui] h[ab]et m[is]erabil[is]
maxime n[on] m[is]erabil[is] sunt. 10

Somn[us] e[st] impotentia sentiendi r[ati]onalit[er]

ex

vide: 2. 4x evaporatione nutrimenti astringit
apls: 1. ad cerebrum qd vapores a frigiditate
Cerebrum cerebri intrasati desiderando obstruunt
meatus spirituum animalium, 7 ideo somni
sequi nra vaporum est causa ipsa, 7
hic apls: intelligit de consuetudine q
sequi nra somni

Die no impediatur 7° qd s^o at bonitas
digestionis / bonitas cerebri 7 bonitas huius
motus

DIGE = Digestio est bona p^o mixtio humidi
STIO: quiescentis cu siccitate causata a calore
superante fluxum

- 1 Prima digestio incipit in ore, fit in
- 2 stomacho, 7 completur in intestinis, Secun-
da incipit in venis Mesentericis / fit
in epate, 7 terminatur in vena ma-
3 gna, Tertia incipit in venis maiori-
bus / fit in venis minoribus, 7 ad hunc
4 in minoribus venis h^oat^o. Quarta
incipit in orificiis minutis: venarum
7 in partibus membrorum fit, 7 in mem-
bris s^o h^oat^o. In extremitatibus
liberis parvas venas e humiditas
inraminata, In membris ipsis
e res, In corpore partu, qd 7 actu
nutritio

nutriens. e, est Cambiu. Gluten
 vero e inty in mebr simplicibz
 a p. immo natiuitat q. g. r. a. p. t. e.
 ex spermate, Et in nutrimento est
 duplex supfluitas terrestris sz 7 aqa.
 Aquea in epate 7 uent. separat@ 7 vici-
 na expellit@, Terrestris vero in sto-
 macho 7 intestinis separat@ 7 ege-
 stione expellit@, qz egestio nil aliud
 e ni terrestris ribi supfluitas.

In alii extremis nona q. s. d. e. a. d. a.
 sunt, Suba sz An egestio sit ligda, molles,
 dura, mediocri, lenis, aspa, equalis,
 inq. l. s. mixta, Quantitas, magna,
 parua, mediocri, Color, albu, niger,
 viridis, diversu, fustu, itring, minidant
 remissior aut mediocri igneg, Forma
 inflata ne sit an no, Sory 7 Sori prima-
 tio, Odoz, Hora, Anticipans post-
 ponens aut media. It. q. u. i. t. a. s.
 7 q. l. i. t. a. s. nutrimenti. De q. b. g. s. i. b. g. h. i. r.
 Hippocrz: 7 Gal: li: 1 de Crisi: ra: 11:
 7 Auen: 2. a. primi ra: ultio 7 2. a.
 quarti ra: 77

13

Fieri no pt ut egestio sit nalis l. e. s. i. s.
 stomacho et intestinis, sed fieri
 pt

potest quod egestio sit mala / atq;
neq; stomacho neq; intestina sit
adfecta / qz supfluitates oij me
Et p egestionem purgari pnt /
hoc mediante epate ut inqt
Galenus.

Digestio mo = Ppt dnylne ruffam ribg no penetrat
boz nitaliust ex stomacho 7 intestinis ad epat
a qz ad eqli: prima rone opilationis 7 tunc egestio
tah rudurho.) ligda egredita cu sonitu, Secunda
e debilitas intestinor 7 stomachi
tunc egestio ligda egredita sine
sonitu

Quarumq; humores bonos purgans
vero malos / 7 in evacuatione
purgatione cu e nimio multa sunt
pio timida est. 14

Egestio e ribi supfluitas / ergo post
digestione bona, 7 post gelata dig
stione opti: repleta vero digestio
sit lura 7 xima 15

Digestio e ad eqliat redurho qz
e ligda densa 7 ex dta ligda ad
pinqta Cusi fieri dt qnd ex
na tenui apud Cusin crassa fieri
dt 7 est 16

Cu res alba cu re nigra unificata
7 20

et res alba maior quantitas est quam vitri-
na tunc fit color subviridis qui mixtio
est in stratione, ergo stratione color nalis est
color subviridis 17

Quod fortitudine non significat. Vermes namque
difficultate expelluntur et 18

Egestio lenis aut est pauca aut multa, si
pauca et alba liquefactione adipis facta
a validitate ignea non magis malitiae significat
Si vero pauca et vitriosa, tunc validitatis liq-
faciens adipem est maior malitiae aut
quod adeps liquefactus est omnique, si vero
egestio lenis est multa digestionem significat
Sic etiam si egestio est viscosa, et pauca
magna validitatis indicat, si vero multa
viscositatis materiam significat 21

Quod significat liquefactionem, adustionem,
purificationem et colorum puriorum 22

VRINA est superfluitas materiam aqua quam
in epate et renibus ab ipso separta et
destinata ab Isaac et Theophrasto quod
sit plamentum sanguinis et retroactum hu-
morum de naturae actionibus na-
tum, et Aegidius urinam dicit esse serum

Sanguinis

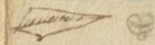
23

omnia intesti-
na multo ego
stratione viscositate
intelligi ut
et aqua stratione
accipit

14
15
16
17
18
19
20
21
22
23

Sanguinis & stibila liquora alioq̄ brua
 in epate ḡratat, Et in magna sit n̄a
 etati & dietę diversitas, magna q̄
 erit uringę diversitas in s̄ba colore &
 h̄ypocrasi, Quare fallax: ē Vringę in
 diuū, nec medię unq̄ vinas indic
 re de nisi opt: de equitudine, n̄a etati
 & dieta infirmi fuerit informatę, De
 q̄b; oib; lig medię informatę fuerit
 n̄lorming in fallax erit uringę in
 diuū, cum tot sint in indicadu
 urinis ḡditiones obguandę in reb; eti
 extraneis, q̄ in obguatę fuerit uringę
 dispositioib; recedee n̄ oportet, ut inq̄
 2. primi sumę Amic: Et hę ḡditiones ab Amic: q̄
 2. d̄ d̄ d̄ d̄ 3. / site iā a medię n̄ obguatę, quare
 r̄nq̄ recte de Vrinis indicant
 nec recte iudicare p̄nt (7. & sic
 necessario in firmos desipiunt, qui
 ad nos ipsi ab infirmis desipiunt).
 Conditiō vero q̄s Amic: posuit s̄
 18: I est qd̄ vrina sit prima q̄ colli
 ḡnti: 2 qd̄ nō p̄nateat longo t̄p̄e

2. primi sumę Amic:
 2. d̄ d̄ d̄ d̄ 3. /
 ra : 1:

3 qd̄ nō

- 3 qd no sit ex mite resgnata.
- 4 qd no sit illig q aqua no bibit 7 nige
bu no gmedit. 5 no sit illig q in ribo re
tinget atreptit. 6 no sit eg q extra
ora retingete infererit. 7 no sit
illig q pharama assumptit.
- 8 no sit illig q se motibz aut op
atibz aut dispositioibz extra naz
exeruerit. 9 qd no plz una hora
fmarceat auteqz inspirat. 10
qd sit integre collecta. 11 qd no
inspiratf statim p emissionem s ru
resederit. 12 no tangatf frigore
sole uel uento. 13 no colligatf in
nase ubi alia fuerit in eo prius
abluto. 14 sit collecta in nase p
uio nitido nitro et cristallino. 15
aspiratf in die clara sit tm qd sup
ea no radat radij solis. 16 Urina
in infantibz 7 puerz parum s^{at}
- 17 an eximioz spissioz 7 distanti
clarioz. 18 p^{uo} s^{at} sup disposi
tioibz epatt uenatf 7 uiatf uir
ne. Et istf etia qd inoibz obfua
re fallax in indicat urinae ^{et} p
qz quibz signa urinae sup digestio
7 indigestio

c

7 indigestionis sitz morbus est salu
suzent / no in oportet iudicare de
morte n̄ multu bonu signu in
urina adpareat / neq de vita
n̄ multa bona signa in urina ad
pareant, n̄ urina possit ee bona
ubi infirmus tendit ad mortem /
urina est ee mala ubi infirmus
tendit ad vitam, ut inq̄ Avicenna
2^a quarti ca: 80. Quod etia Hippo
sit in 2° pronost: li: inuenire in
det / ubi concludedo urinae mag
dicit, Et rancens est ne uesige
uitio rapiat 7i qd: facillime
medicis in iudicio urinae descript
n̄ tot sint res q̄ urina alterare
p̄nt, Quare diligenti p̄sentate
indiget medicis antiq̄ urina
iudicat, Et no est possibile qd
medici possint describere urina ab
lute bona 7 nate in colore fca 7
vposacod in colore etia p̄ferte sa
no n̄ urina nate debeat multu
sig^{na} diuersitatis nate / etat^{is} distⁱⁿ
et sexus / Quare nec ab Hippocra
nec ab Avicenna: urina nate in sa
describitur, sed solum q̄ sit bona
urina

urina ^{suavis} aut digestionē aut
 indigestionē / morbi aut salutis in
 equitadinibz, Color in Urina nō dī
 ē tante ritimitatē quāte ritimitatē est
 egestio, in Urina sit supfluitas a sāg
 mine separata, q̄ in aliquatit a supflui
 tate tolerata ē mundificatus, v̄ in Urī
 na tōt 7 nō a Medico ḡsiderant
 Color s̄z, s̄bā, Claritas 7 Turbulentia,
 hypostasīs, q̄ritas, odor, spuma, tōz
 mediorū s̄mā rectiora s̄t signa q̄ su
 munt ab irosocō q̄ oīa alia signa
 q̄ ab alijs ō rebz sumunt: Quare
 Hippoc: ab hypostasi hīc incipit in q̄
 ḡsideratō s̄bā, q̄ritas, q̄litas, situs pa
 tiū, locus, temp̄ desensus, forma q̄
 mixtionis. Auirema Hypostasim
 vocat oēz s̄bāz q̄ est spissiorū essentia
 q̄ sit d̄q̄sitas 7 sit hypostasis ḡh
 met / ampullā, gramula, muberula
 spumā, s̄mā, pinguedine / r̄simū
 sanguinē, baronā, pilū, furfurēs, r̄i
 noides, squama / partes d̄homosās
 sperma, timera 7 sedime, Hypostasis
 in exuria s̄z. n̄tōz Mediorū s̄mā
 n̄t aliud ē nisi 3° d̄gestiois s̄c
 7 fluitas, q̄ritū Urina expellit 7

Sidet

Vide commentum
ultra 1 p. 108.

Galeni q. 9. li. 3
de Crisi

Consule latus
Geminus super
Egidium

Sidet. Talems vero videtur ad IV de
ca. rem q. refugit nāz ut opet
in ea ex ribo apud quersibne
sua ad sanguine 7

Tales m. hypostasis gelyta diges
sz. at 9° 7 breuitah morbi 7 salut
infirmit, de q. vide 4 aph: 71

26

Et si m. hoc e. tenuis et nimis
crassa plg. ueritate hinc aph:

27

- Tres hypostasis spes tangit hinc Hypo
ratis, Furfurca sz. Squamosa. Sca
petaloides resolutiones, 7 mulsala
ginnosa, 7 gpatioy. Varietas dicit
- 1 Mulsilaginnosa e. mala qz fit ex
uentositare crassa p. mixta humo
ribz sz. hinc liq. factioy. carnis 7 adipe
  - 2 sz. at, Furfurca aut. peiora dicit
qz fit ex adustione 7 abullitione
sanguinis crassi 7 ex liq. factioy.
7 ea, ut inq. Gal; diuersa sorte in
liq. factioy. est ut imprimis hinc
adipos uerens, dein adipos amig.
7 durior, postea raro uerens melle
post qua liq. fit raris dura, postremum
vero liq. fiunt membra radicalia
  - 3 ut sz. tunica uenay. 3. Squamosa
vero pessima dicit qz fit ex
liq. factioy.

liquefactione membrorum radicalium

perador
lana)

Peraloides resolutiones aut si albi color
et resira mundificant in si sine fe
bre. Aut ubi color et sic aut si
in odore malo et a remig memu
ut et aph: 77. et 81: aut sine odore
et sic ex adustione sunt. Aut sunt
fusi color et squamis sitantur tunc
membrorum radicalium sicut liquefacti
one. Furfurosa q^o mala Squamo
sa perior / Cinnoides vero resolutiones
possunt, et Squamam si subtilior
foc furfures vero spissior si sic ut
ingit Gal: li. 1 de Crisi ca: 12.

Cinnoides aut ubi illis maiores et
multis fundit a membrorum sic aml
lunt, que etiam tenet etiam febris
speci s^{at}.

28

Qu humor coleris itig resoluit virtut

31

Hypor: hinc describit vima indigesta
in aliis signis bonis que resit enar
nationis no spanda est / si bn resit q
versiois, hinc qq dicit Hypor: apper
ma futurat sub dialpagnate ergo motu
de q^o loq^o a frigida e ma, na quo
morbo e a calido humore Crisis

et apperata

et apostemata fit in superiorib. corpis
 partibz, si est ab humore frigido
 Crisis et apertata fit in inferioribz
 corpis partibz, si vero humor magis
 frigidus est Crisis et aperta maxime fit
 circa lactea

34

In utroq. sexu. et fessis et viris, pessima. si
 actio veniat / quia in febre et...
 declinatione Urina nigra adparat et

33

VOMI
TVS

De qualitate Vomitus loquitur et
 quantitate quibus in 1 aph. et fit / quia
 hoc quod vomitu expellitur non a
 bono et digestionis secretis quibus
 agestio et vivida. Et quod fit in Stom
 cho phlegmatico et tunc humor / et
 qui in alijs humoribus vomitu expel
 luntur Bonum est signum quod signat corpus
 neque nimia frigiditate neque nimia
 caliditate esse adfectum, et tunc etiam
 fit humor non nimis spissus et
 a simplicitate. et alioque humoribus
 superioribus. Aug. legebat melior est.

Membra sunt et Vires sunt et nobiliora
 membra membra vomitus, que etiam
 plura sunt / scilicet ad illa membra plu
 res sunt ductus et

Adid
Et coler

Color porrealis dicitur validitatem & corruptionem sibi in stomacho sicut corruptionem coloris in stomacho epate et venis sicut, Color niger mixtionem coloris pure significat, Viridis vero color ex mixtione coloris nigri non pure fit, & tuberculosus & extirpationem notat.

Quoniam in hoc nomine coloris sunt mixti non tamen ex hoc arguitur coloris & frigoris & humiditatis quod sunt tales colores sicut & finales 39

PVTVM

Hippoc: sic de indicio morborum per rationem loquitur et egrotudines & si que sunt a medicis & iuramentis Alma sicut Tussis, Sanguinis sputum, pleuritis, Peripneumonia, Empyema, & thisis, Et quoniam morbi interiorum ventris egestionem & morbi ventris urina, sicut morbi pectoris sputo indicantur, in quo etiam digestio & indigestio considerantur, aliter tamen quod in urina & egestionem, quod digestio biliaris consideratur: I: in quibus est preparatio nutritiva ut quarta tamen in hac nutritiva & a medicis inuenerunt vocatur digestio: II: in quibus est preparatio humorum ad expulsionem, de quo Hippoc: 1 aph: 22 loquitur, Et hoc

Digestio

Salina
qd.

digestio etiam in spiritu considerat, in
vima vero et egestione prima
et sicta egestione considerantur
Et in Hippoc: de spiritu loquitur salina
no debemus intelligere / qz salina
humor aquitas, que si mit admi
stet ex q^o maturatio et immaturatio
noster possit / sapore in ex sapore p^odit
humor est, spiritus vero e humi
ditas seu superfluitas humorib: mixta
7 q^o maturatio sumit. Betaria acti
dere et ut nequeat tussiendo
ta qz expuat alij ob lentu crassitu
humore alij ob tenua id facere uide
tur, siquis tenuis humor in suble
to int tussiendo a spu diuiso refluat
lentus aut bene rassis difficulte effertur
ut pote q no ta facile a corpib: qoz in
partu e abstergi neq etia ab omne
rent sed uolentia impelli et sine
neq nimis tenuis neq nimis rassis
spiritu c^ostiti digestu ce sicut i ad
pulsione preparati 7 egale, Quare facit
7 sine ualida tussi expuit, Et in
digestione in vomitu no g^oderant q
7 nimis tenuis rassis lentusq humi
Vomitu expelli ent si salte corpa sine
in p^o humerata ut dicit Hippoc: 4
apb: 13 .i

si bonu est / qz no solu sz at... morbu ee
a benigno humore sanguine sz uerum
etia sz at... illu morbu manifesta reso-
lutione terminari sputo sz i

Quoniam adparet sputu sub sanguinatum uel alio
colore etia turbatu cu resatione dolori sz
resolutione appgt. sz at. / si uero dolor cu
sputo qruing no minuit sz p multitudine
na ma sz at

44

52

Hic textu querit cu aph: 9 7 16 qntu
aph: tertio

Indicatio quia in febre acuta e mutatura
2 qualio.

In nocte uero magis Caliditas in febre acuta
ra accendit in hora assumptionis cibi 7
fit fortius in hora penetrationis cibi ad
corpus / qz calefactu ee in febre acuta
2 in mibz radicalibus, 62

In hoc caliditate oritur Hippocraetis quo-
mo spatu longu uel breue sanies
93notat, 7 cognoscit ex febre uigore
7 gravitate ut sup aph: 58: 7 2 aph:
47, si n. ariditas oia ut saltem
aliq uelutemore sit in 20 die in-
pist regerma / na sctz accendit uel
hemera 7 lenitaz p longatu uel
tardatu eruptio sit 7 sanies quidie

63

De

De dezinatone aggratu 7 febriū
articulob vide Hippoc: 4 aph: 319
7 33: 2 Epid: aph: 11 87 4 Epid: 2
7 1: 6 Epid: 19 R

69

puta) Quā h3 n̄ istp auidis malitia ambre
litus.

70

• Senes plus in p̄to reueria mouunt
p̄p̄ triplie causam, Viscositatē h3 mā
virtutē debilitatē, 7 mā multitudinē,
Sic 7 p̄traiū adulescentes n̄ing mouunt
in p̄to reueria qz mā nō m̄ta
ip̄is, neq̄ visosa, 7 virtus fortis, que
defacile q̄qd in pulmone ḡm̄t ex
puere p̄nt *

71

P̄p̄ duplite causam vesica in aggra
tō: calidit̄ sit rigida, 1 p̄p̄ apofoma
p̄p̄, quo vesica ē afferta, 2 p̄p̄
multitudinē uringē q̄ rōne aggrati
retinet̄, qz n̄ vesica magis affert̄
dolore suas opationes facere nō p̄t
q̄e nec urina expellere p̄t, Cū
ergo apofoma ^{vesicæ} ymaginē ē 7 vesica ur
na ē repleta intestini recti f̄t
ḡp̄sio que 7 sterorē retentiō.

73

Vide 4 aph: 75 aph: 59. 7 7 aph: 39

Tēl̄ h3 partiō
rule

74

INERTIA

IN TERTIVM PRESAGIORVM

HYPPOCR: Χόλια Aug: Selsvoff:

In primo & secundo p[ro]st: li: Hypo:
 bonu[m] est de signis q[ui]b[us] futura r[ati]o sunt
 bona sine mala cognoscitur, h[ic] vero de
 die reu[er]sio & Crisi sine bona sine mala lo-
 q[ui]t[ur] & h[ic] aph[or]i summa g[er]unt o[mn]i[m]o[m] q[ui]a
 in li: Galeni de dieb[us] p[er]iculis & Crisi scri-
 bunt[ur] & incipit de febr[ib]us tamq[ua]m de mo-
 do uniu[er]saliore, v[er]o q[ui]a p[er] se o[mn]i[m]o morbo
 acuto sequit[ur], Cu[m] itaq[ue] q[ui]d sunt febr[es]
 acutiss[im]e, ut Colera g[er]unt g[er]unt g[er]unt
 finitiss[im]e, sine q[ui]o p[er]eat, sine q[ui]o sang[ui]s era-
 dat, & ille dies e[st] dies. 4. v[er]o & na[m] p[er]
 di acutiss[im]e morbo[rum] & 4. g[er]unt g[er]unt g[er]unt
 putant[ur], q[ui]a vero p[er] febr[es] q[ui]a sunt p[er]
 x[rist]ianu[m] tertianu[m] q[ui]a febr[is] p[er]iodi computa-
 tur & septimanas & due p[er]iodi septi-
 manas mirant[ur] disimulante, tertianu[m]
 ro g[er]unt g[er]unt, & sic: 3. septimanas g[er]unt
 20. dieb[us], & q[ui]a dieb[us] quartis febr[is] in febr[is]
 g[er]unt hor[um] tid[em] febr[is] dieb[us] & in febr[is] p[er]
 roxiss[im]e: Sic q[ui]a alio[rum] morbo[rum] no[n] acuto[rum]
 ut quotidianas & quartanas h[ic] g[er]unt
 da p[er] no[n] q[ui]a & dieb[us] h[ic] p[er]iodos, Na[m]
 aliq[ui] p[er] p[er]iodu[m] quotidianas febr[is] ponit
 in die: 40. 0 & quartanas p[er]iodu[m] p[er]iodu[m]

in

in 80 die ponere possumus, in quotidi-
ana sit media inter tertiana &
4. na

Periodus pro gsiduato quibz ad paroxis-
mos ut 4 aph: 59. Scto quibz ad dies
Cachectos & Crisim ut sit in 3 pnost:
Latig de Cris uide Gal: li: de Crisi:
112/3 7p

Aph: 19 scto aph: 11: pedit de morbis ad
17 in qb: est uelocitas motus ma-
morbi mouens de mebro ad mebrum
Hic uero a'lep: de egitudine geta
redit na in egitudine: longis 18
bonz & malz in principio s' scto qd
difficilis discernunt. 7

Prig terminig quartana febrz purz p'ca
dies 50 sit in alijs februb: e dies
14, 7 quatuor in alijs februb: e dies
60 ita in quartana e dies 240
quartana p' p'atos 7 no p' dies gputa
8

2 aph: 25:
6 Epid: 20

Crisis in principio & augmento
mala est, In statu uero melior

Prig principit febrz in parientib:
10
10g paruis 7 no 10g adparitionis
febrz 11

In p'num

In primis dieb: frequentis silet fluxus
29 sanguinis emittit & si ad 20
die q̄miserit / exitus magis fieri so-
lent, & sit aph: q̄redit de febr: sine
apostemate quatinus aph: 36 / 1 q̄miserit
q̄redit de febr: in apogmate.

dolore ad sur rēte) : in dolor & febr
adhuc sit in duob: primis quart

12

peunt) q̄ et vehementia ardētū h̄o matu-
ratiōis expectare nō p̄nt.

15

NGI = Apoptema gutturis a cerebri fit ^{loca} diaphragma
7 nā defluens aut radit ad naves
7 sit Conja et quēdo dē, aut ad ~~h̄o~~
tūca ~~retoria~~ 7 sit brans et rando
sit, aut radit ad fauces 7 p̄cty 7 sit
Katalapp & norath, oco in h̄o diarrh̄es
Catarrū appellare possumus, quas oco p̄as
tangit Hipp: 2 Epid: 27, 7 3 Epid: 6:14
7 2 aph: 40, 7 3 aph: 21, 23 7 24, 7 1 q̄
p̄not: 49. Talis q̄ defluxus ad guttur
7 fauces aut fit h̄o h̄yemis 7 Veris 7
tunt flegmatione in gutture fait app̄
q̄ 7 venas radit ampliores / de Hippo
3 aph: 21. 7 24. 7 4 RA aph: 26, aut sit

h̄o

tpe Astatis et autumnii et tunc facit ap-
 tolerant qz p venas subtiliores cadit
 de q Hipp: 3 aph: 23. et 4 HA 27, Et a
 medius: 3. ylig appmatf comit d' sps / qz
 1 in tali appmatf aut rubet guttur et rumpit
 2 et e malum, aut rubet guttur tantum
 3 et e peius, aut neq guttur neq res
 vix rubet et e pessimum, de qb: ob: hnt
 Hipp: agit, HA 7 aph: 50 / 60 / 61 / 62.
 et 6 aph: 37, HA 4 aph: 34 / 35.

1671

Si apostema hoc delituerit in die r-
 tivo in alijs signis malis, pess: e. (si
 hoc fit in die no recto, malum est. Si
 aut in die recto delituerit hoc appma in
 alijs signis bonis, bonum est. et) 20

In febrib: gmnis et impollatf Cuius in im-
 mb: p exitura fieri pt et hoc breviori
 tpe, in seniorib: vero Cuius in febrib: gmnis
 p exitura fieri pt, Impollatf vero et maxie
 erabunda ad quartana Heantf, lig et
 tura remmari possit, s hoc raro et longie
 ri tpe,

In ebullitione subint extinguatf taliditas
 que res adusta in roge remanet, q in
 no emanatf quoniam exortare solet, et fit
 febri erabunda in rotera nigra gnatf
 in glog

in quibus morbis et in quibus morbis
monetur et in quibus quae remanent
tunc necessario fit ut sunt poxissimi
febrim non statim unum ordine.

28

Non solum augmetur dolor, sed et urinae digne-
stio in febrili: Crisis indicat.

32

Praxia accidentia et Crisis in omni spe
febris in iuventute fieri solent, et in illis
autem quae etiam in omni illud non accidit
in omnibus febrili: 3. amio / sed in parte huius, et
per etiam in omnibus morbis acutis fieri solent.
per magis colere victoria in morbis
acutis.

33

In corporibus puerorum multae congestiones
suppluritates et humores, rone quibus
et etiam nutrimenti, quae in febrili: laborat
pueri ~~substantia~~ substantiam humores et supplu-
tates, ergo in corpore fluere solent et
maxime ad membra, in nervi in pueris
molliores et debiliores sunt. In hunc
spasmus totius corporis rursus, et perdit
apud: de spasmu rejectionis, quae immens
in febrili: rite incurrunt spasmu inactionis.

35

Medicus non solum numerum signorum
considerare debet sed magis virtutibus signorum.

37

* Morbus ex morbo quatuor *

Hypocrites p̄p̄t ut aduim ad significatione
q̄o nazzanit in li: p̄nost: p̄p̄rias equitudo
nib: arat, significationes q̄ff: cuento rā d̄
diez, 2 aph: 34.)

38

p̄ Aethiopia et Lybia calidis: 7 humentis:
intelligit regione, p̄ septentrione aut syrtis
frigidis: zona, p̄ insipia aut seu Delu
q̄ umbilicū terre d̄i, t̄p̄ata intelligit
terra, Itaq̄ in summa mult hant sua
dotina Hypoc: in oi terra p̄batam
7 uera ee.

40

Facilit̄ explicat romeny

A: S: in 3 li: p̄nost:

15 R̄ndis Derb:

1524

W:

M + Restore } Appelle

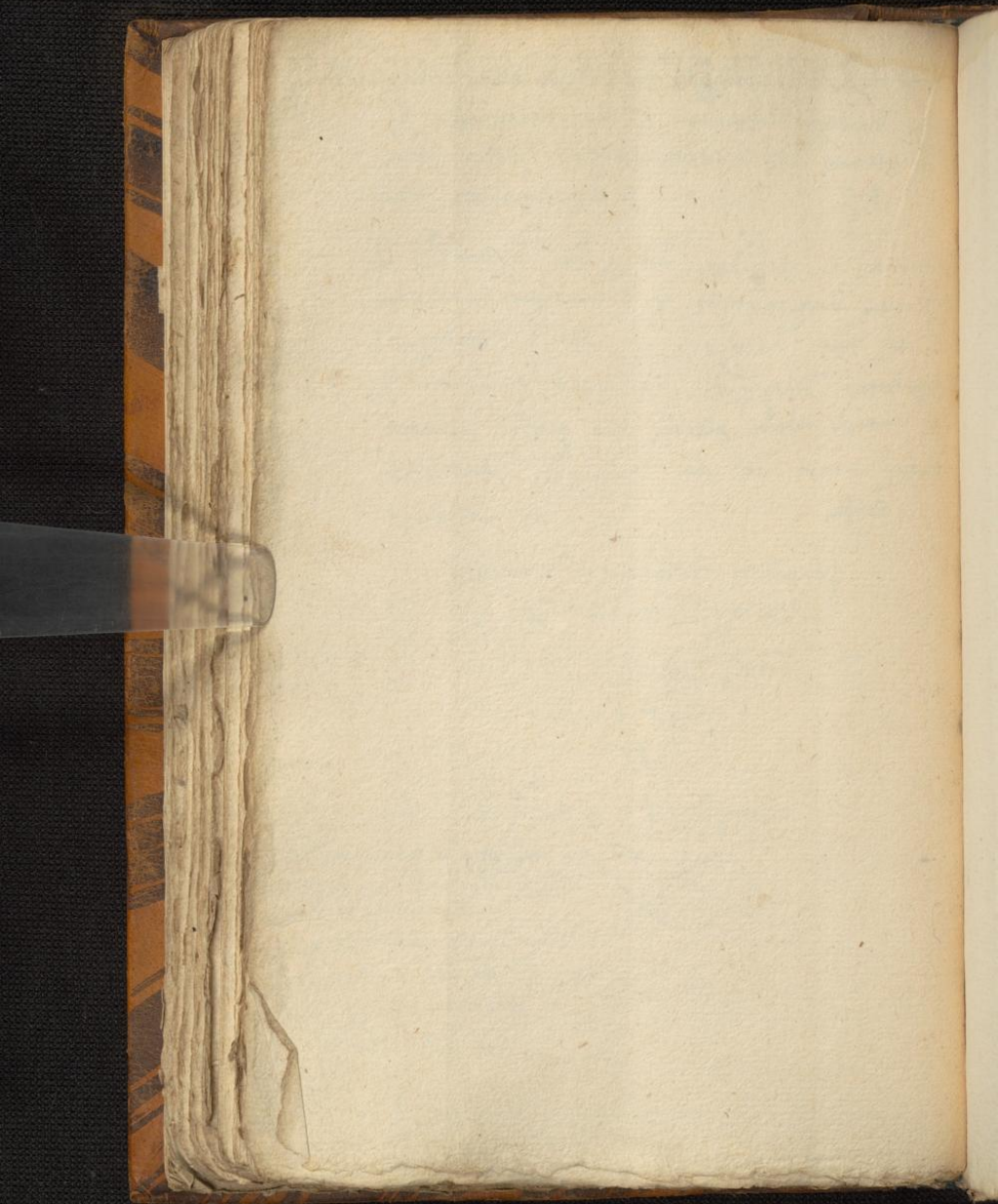
1 Mediastinū ē q̄ p̄dit
sursum ac deorsum separat
cor a pulmone

2 Septū transversū ē q̄
latitudine transversū
sali spatia mēbra
a malis: sequeq̄ur §

m

COMMENTARIUS DOCTORIS ⁵²

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including the number 56 and various symbols.

1. Maj
le exo 29
1. ex 18

SCHOLIA IN I. APHORISMORVM DNI
HYPOCRATIS LIBRVM, PER D. DOC:
TOREM AVGVST. SCHYRE. H. Lerta Vuittonberge

1523

Cum ars Medicinalis experimeto & con-
arquat, q̄ longo usu & exercitio indi-
gent tu p̄p̄t experimēt, fallax tu p̄p̄t rōz
diffidlem / bonū ē cognita & inuenta
Aphorismis & breuibz et utilibz ad memo-
rię informatioz de scribere, quod hinc
Hippocrates fuit: oēs fere Medicinālē
artē Septē Aphoriz: li: uniuersalit̄ rōz
hendens, id fuit Rabbi Moses / Rasis
& Joēs Damascenus, Aphorismi ergo
tu aliq̄ sint curatiū aliq̄ uero p̄nostiti
Hippocrates de p̄nnyalibz: inf̄rō medicōe,
quod ē dicta, in p̄mo suōt Aphoriz: id
hor in 1.7.2. & 3. Pragim: aruit: fariens, ubi
de ordinatiōe dietę aruit: morboz loquitur,
hic aut de ordinatiōe tu aruit: tu Chroni-
coz morboz tu etiā etiā ar temp̄, antē
vero hor fariat ad quatuor nos hortat in
p̄nnyis, Ad mediq̄ diligētiā, Insuū ob-
ediētiā, idoneitatē ministroz & extrin-
secōz rōgnitatē : — : 1

ambros

omnia purgare respicit qualitates humorum, Inanis
quantitates humorum / Ex purgare quantitates rursus
utis et corporis, ut apud Hippoc: 3. Epid.
aph: 2: sepius in apud Hippoc: et reliquos
Medicos purgare et manere et euacuare
ponitur ut: 4. aphorism: apho: 3. 4. 5. 7. 8. 9.
5: aphorism: aph: 5: ~~VI~~

Ubi est plenitudo humorum modico debet
euacuare, ubi uero non est humorum pleni-
tudo sed solum quantitate perant et pristina
naturam reduci possunt, Medicus non debet
euacuare: ubi uero ad pristinam naturam
reduci non possunt, Medicus etiam ratione
male qualitatis euacuare debet.

Ovis fluxus ventris autem est Creticus
aut Symptomaticus Et cognoscitur
Creticus a Symptomato per bonam ventris sus-
ferentiam, de quo uide: 7. Epidi: aph: 11
Hippoc:

Tempus Camularium et oppositorum dicitur ad
initium morbi maxime purgationem
prohibent. : 2

Vide: 2. Epidi: aph: 1: 2: & 3. Hippo:

DIETA

Dieta e quadruplex, ^{3. ad superior} Temis: s; qua int
datur, Temis ut qu Mellizati et Plisana
rolata dat^r, Media ut qu. Plisana non
rolata dat^r, Grossa ut qu ramos pullof
pdiu inuam Vnu albu, dat^r ad Temis:
q^o dicta et Temis p^rut^r minuunt, Me-
dia virtut^r rustodit, Grossa vero augmetat.
In infirmis vero no debet virtus auget^r
s; s; inuam^r rustodiri. Oco igit^r p^rdi-
ste diet^e in vna + eady ^{equitudo} p^rnt admi-
nistray diuersis morbi p^rib^o: na In prin-
cipio morbi, quod ~~est~~ q^o diu no adpa-
rent vestigia digestions, rib^o equatur
et sic Media dicta vtend^r est, In aug-
mento, quod e tempus in q^o e lucta et
pugna nãc in morbo, rib^o minuit^r
et tunc vtend^r e dicta Subtili, In statu
quod e temp^o Cautim in quo nã cogitat
quom^o euacuato^oq. facere uelit rib^o aufer-
t^r et sic Temis: dicta utimur. In prin-
cipio destinationis / q^o e tempus in q^o
adpa-

adparat diminutio morbi / ribus ege
7 sit Media Dieta utimur In fine
vero ribg auget + sit Grossa utimur
dieta.

- 1 In Dieta considerat: primo virtus: an
- 2 fort, an debilis: Secundo agitudo:
an perparata, Cg Hing e in 4 die
et ante ut in tetano, An parata,
Cg Hing e in 7 die et ante ut
in Causone, An Acuta absoluta,
Cg Hing e in 14 die et ante
ut in pleuresi, An Acuta reuocata,
Cg Hing e aut in 20 40 aut 60
die ut in Erymate, An Croni-
ca, Cg Hing longior e, ut in febriz
3 quartana. Tertio tempus anni: an calid
4 et frigid. Quarto tempus morbi, an
sit in principio / augmento / statu et
5 destinatioe. Quinto etas patientis,
an puer iuuenis vir et senex.
6 Sexto restructio, de quo Hing: 1: reg:
aut: apho: 20. De quinto 8° morbi
bruu

breuior & virtus fortior de tanto subtilior
debet esse dicta 3

Quemadmodum nimis euacuationis & addi-
tiones sunt male / sic nimia abstinentia
& sanctas male sunt : 4

Hic aphorismi: & de curatione & dicta in se
vix sunt / doctorum alioquin discrepat 7

De quinto statu & principio propinquior &
de tanto subtilior dictandum est / & de quinto
statu initio propinquior est de tanto magis
suscipiendum debemus 8

Hic: aphorismi: 2: part: aph: 25
in Epid: 6: aph: 20: 7: 21: de tunc anni.
2 & non aph: 44: de sputo
4: aphorismi: 71 apho: de vima
4: aphorismi: 38 aph: de sudore : 13

Aur: 1: primi: ra: de reflexione stat in 14

Venter ~~est~~ (13: at & Venas / stomachi / ^{cor /} ~~est~~
intestina / Epac & ocy rorantia mēbra qd
digestio fieri debet. Ut apud Hip: 4: aphorismi:
aph: 12: 4: Reg: aut: aph 100: 7: 107: 7: 2: p-
nost: aph: 19: Alio modo rapit & oī ror-
tantate roratis & Maxie infirmū ut
hic

minutione huiusmodi legitur de curat-
tionis quantitate . : 24 :

IN SECUNDVM EORVNDVM

EIVSDEM LIBRVM .

Somnus est respiratio caloris naturalis intrinseci
per vapores ascendentes et per ingrossationes
descendentes et obscurantes meatu subtilius
per salutem aërialis . Somno quoque omnes operationes
naturales fortiores fiunt per calorem naturalem in
inferioribus congregacionem, quod autem congregat
calor naturalis tempore somni in inferioribus te-
statur Hippocritus : 4 : part : Epidi : aph : 13 : id
ex ambalitu documentis id cognoscitur an sit
spissior et maior per maiorem in inferioribus
soliditatem, sic quoque in morbis iudicandum
est an in somno natura morbi non gsu-
mitur aut saltem minoratur morbus natura
ita visere aut debilitasse iudicandum est .)

Item Somnus legitur natura vaporum et vapores natura
humorum humores vero natura repletionis, que
si gpletio et humores boni et naturales sunt, quod
in vaporibus et somni fiunt, Graeci sicut
et Somnia natura humores legitur in Hippocritus :
8

8: part: Epid: aph: 10: 2^{uz} in somno
Somnia 7°
Bonitas somni primo sumit a type de
q^o Hipp: 2: p^onost: aph: 11: Secundo a
quantitate an long^o s^o ut brevis, Tertio
a Qualitate an p^ofundy an equalis. Qu
to ab effectu ut in p^osenti aph:

Notum est: 1 Somni multi t^o extrinsecu
minia infirmitate 7 p^oca paralytatio:
2: t^o p^ohibito excretionis sup^ofluitat^o hinc
t^o q^o lapid multoties in vesica g^onat^o: 3
t^o nalis humiditatis p^osumptio de q^o Hipp
5: Epid: aph: 34: 4: t^o ro^ois mollitudo
ho 7 rapit^o grauedo de q^o id Hipp: 2: Ro
aut: aph: ultio: .

Notum est: 1: multax nigritas e^o 10° s^o p^o
2: solutio: 2: t^o cerebri desiratio: 3: t^o
ro^ois ebullitio: 4: t^o digestiois p^oturbat
tio Hipp: ut sup^o:

De somno vide Hipp 2 p^onost: aph: 10:
4: Epid: aph: 13: 15 7 10: 5: Epid: aph: 34
7: Epid: aph: 30: 8: Epid: aph: 10: 2: Ro
aut: aph: ultio: Anorexia 2^a primi dor
2°: 1: 13: 7 3^a primi dor: 2°: 1: 1: 9: -

Leob

Jhu

Tote Apho: docet res nales in spamento qd =
uare / a no nales debite administrare,
7 no niaz recte expellere 4

Lafitudo aut exercitia segr^o aut p se est
si p se e narat morib^o si exercitia
segr^o gene narat de q^o Hyp: 2. aphorif:
aph: 4. 8: 5

qz In robui purbatione oco sensu Inbetant^o
6

Quod e extenuatio q no pt reuocari
si e in thisi & Estia ubi dissoluunt^r
membra radicalia & raro de q h^o Hyp:
no loqr: qd uero pt reuocari q e q
sit p^o dissolutioq uapou^o & humidit^o
tah de q h^o autor tractat que
dicta humida facile & breui sp^o spatio
reuocari pt iuxta Hyp: sentaz, Jari =
lig e repleri potu q^o rbo: 7

Prop^o 4° p^o p^o no conalescit: I: e magna
rbi qntitas, 2: e humoras multi in
stomaco, 3: e debilitas digestiue, 4: e
debilitas nalis caloy. 8

Prop^o 3: humor reddi^r ineq^o ductui
sq grossitas subilitaz & qlitaz mani =
festa. 9

Residuo fit primo quā tā enterodens ē
minis multa / Secundo quā relinquitur ma-
la q̄ltas in mēbro hinc ē q̄ Tertiana
ij sunt Et hinc n̄ vide: 4: Epidi: aph:
2: Epidi: aph: 10: 7: 11: 12

Dux ē Crisis Evacuatiōis s; 7 Conuersionis
Crisis evacuatiōis fit aut sudore / vna fluxu
uentis / vomitu / fluxu sanguinis nariū
fluxu emorroidarū / fluxu mēstruorū .
Crisis vero conuersionis fit quā mētra a mēbro
nobili ad mēbrū ignobile p̄dit, et fit
quā fit apostema rectim aut retro aure
aut in inguinib; aut sub assellis .

De acutib; q̄ solent crisiū p̄cedere uide
Hippot: 4: aphor: aph: 49: 7 3: Prost: aph: 3
7 35: 7 2: Reg: Ant: aph: 40: 47, 7
enā in comento 47° aph: 2° Reg: ant:
q̄ oīa acutētia si in principio morbi
sūt ante morbi digestionē adpareant
morbi p̄dubio ^{contendunt si uero}
mox ante statū ^{aut fortitudine p̄mitt} futura Crisis indi-
cunt 3: q̄ t̄o hęc acutētia Crisis p̄-
dunt 1: hinc est agitatio ad loca tra-
tra

tira / 2 e actualis euacuatio / 3 subita e alteratio

Creatio fluxu e qu na ipa constanti sua virtute oes humores expellit
Sintomatico vero qu humores debilitata ia na esse sponte effluunt 7 e malis, qz ppp defectu virtutis accidit : 14

Hippo: isto aph docet nu facta e Crisis p mutationis quomo medici cognoscere possit an ma morbi totalit a membro nobili ad ignobile pulsa sit / aut aliqd de ma morbi intra corp remanserit, na si aliqd remanserit / corp no est nutriend, si vero nil remanserit / corp e nutriend: qd 7 egestionem 7 reuera executione medici cognoscere pt. : 15

ubi e fames corp no exerce de: Gal: alit: ubi e fames ibi stomacho cibo no onerand e qo malis reliquis humores digerere possit q ia ribi hinc facere no possat. Alexand: 3: Epid: aph: 22 Hippo: 4: Epid: aph: 21: Hyp: Epid 16

Hoc aph: Hippo: docet debita adpirationem ois e recte no natu: 17

Cause facientes ventris humiditatis ^{si qm}
 1 e ribz & potus multus, 2 expulsive
 fortitudo, 3 sparsio multae Colerae sup into
 stina, 4 debilitas retentive, 5 attractiva
 Hepat. debilitas, Sic etia fca facient
 ventris sicut ^{si} 5: prima e paupertas
 cibi & potus, 2 debilitas expulsive, 3
 fortitudo retentive, 4 pori felley opulenti
 5 fortitudo attractiva Epat, in Hippo. m
 aph: 53.

20

Dicam Ceterum ^{si} predict dies contraria in
 medio, & Cusim faciunt 3 | Virtus / 13 / m
 morbi, & influxus celestis 4: aph: 61 | 2
 3: pronost: 1: | Cont: 407: | 4 aph: 71 | 4
 R: A: 51 |

24

Aphorismus hic maxime de egitudinibus anst, q Co
 H. m. dicit, in quibus non fit dubia et imperfecta et
 la Crisis, nec morbi adparat digestio Alleviationi
 recedens, quam subuersiones ferere consueverunt, ut
 aph: 11: Similis si q morbi digestio, seu adparat
 aeterna, ut totius permissio, et in aliq corpis parte de
 maxie p. m. e. / si sint in virtutis robusta, q
 Crisis futura indicant ut sup aph: 12. 7 2 R: A: 40: 2:
 Pronost: 32 et 34.

Julia

Justa 9^a attenuatio nō fit, primo p^o mag^o inequality
 ut in tertiana nota, Secundo p^o mag^o mobilitatē, ut
 quā ex pleuresi fit pneumonia et phrenesis. Tertio p^o
 mag^o caloris resolutionē. 4° p^o applicationē narpoticā.
 5° p^o materię rōpulationē, Sexto p^o bonū influxū
 celestē. 7° p^o aī ariditē,

27

Circa aphor^o: rōsiduanda ē febr^o q^untitas
 et q^untitas sitū etas (temp^o) aīe / regē /
 purgatio sensibilis / nōy / poty / uigilię / rī-
 stitū / moty, nā oīa rōta p^ont aut atē-
 nuare corpus aut nō attenuare. 1. p^onotū.

28

Tria s^ut p^o que corpus in febre mediana
 nō minuit^r 1. cōspatio potat^o / 2. grossi-
 ties humo^o / 3. multitudo eorūde^o, Sic
 etiā 3 s^ut p^o q^u corpus nimis atē-
 nuat^r, 1. potat^o raritas / 2. humo^o sub-
 tilitas 3. uirtus defecta [ad. eundē]

Primum hic nō solum implicat^r charac-
 tere s^{ed} oīs medii opatio 29

3° de sentit^r Hum^o: 4° 1°: 1°: 4°: 7 Hyp-
 1° not^o: 13. 7 2° p^onot^o: 19:

35

Brantio e fluxu ex cerebro ad Tractu
arteria / Corruza ad naues / Catarris ad
E fauces, Rheumata ad partes: 2 p^onost: 49
7 2: Epid: 25: 27:

Ois nimis fluxu Sinropis e defectu sp^u vitalis
facit sepiissime Apoplexia e nimia copia hu
Sinropim. + most flequmatoru / 7 dent
Quatio sensui
amoru +
frust lob.
On marbis.

Sinropis e defectu virtutis vitalis: q^a a
3 dependet / a mebro / humore 7
spu, Venit g^o Sinropis a defectioe
bri I propt longa equitudine ut ex
in exura, 2 e p^o equitudine au
ta ut e febr^e liquans, 3 p^o p^o imi
mebro aut calof: frigid: humort: 7
exsiccatoe, Sic etiā Sinropis ab humo
venit / qui aut p^oritate aut qlitate p^o

Eoq modo Sinropis a sp^u venire p^o
p^o motu sub^o aut p^oritate aut qlitate mutata,
foratioe ut
ebri moru
H^o o^o q^o p^o r^optione
Inletia p^oent^o sumptioe venenū, aut p^omutata vitali
venenosa, Si vero sp^u mutata in
p^oritate 7 hoc p^o p^o dissol: sp^o alu m^o

aut p[er] nimiam porositas / aut p[er] nimium
motu sp[iritu] meum. Et aut p[er] defectu
in ribi / aut p[er] immoderatum aliquam
fluxu. li: 6 cat. locor adfectoy.

42

Et e[st] abulatio maxima calor et durities
antritus + in emissione pulmonum
xia angustia.)

43

Et crasso uenae sit angustas ideo
ning sanguinis sit ming[us] 179. Itaq[ue]
sarily fit opilatio hinc e[st] q[uod] ritij apoz
plexia p[er]cant q[uod] cruales q[uod] oia e[st] hinc.

44

6 aph: 8 | 5 Epidi: 7 | 6 Epid: 22 |
7 Epid: 14 | 5 Epid: 7 | 1 Epid: 4 |
2 aph: 26 |

45

Dolor aut aliud e[st] q[uod] tristis sensatio.
Dolor auzalnt ut uentosa.
Sanguis h[ic] se ad sanie sit lignu[m] ad rine
in fobusto ligno fit ruis, sit foputrefacto
Sanguine fit sanies.)

46

Iuxta Galeni sententias in li de tumorib[us]

pr

pr^o nāz apertima gnatō ab Effusio
sanguinis ad locū apertiosū, tū
sanguis in membris ē sparsus
ē ab instrumentis q̄ rōp̄spondit
nā | nō itaq̄ ē possibile ut ad p̄p̄
sua redcat nāz, si ergo uehementi
ralesfactioe ralescit sit putredo, si ue
nō uehementi ralesfactioe sit sanies
sit alteratio sanguinis rōuersi ad sanie
alteratio laudabilis

47

Ille apb: p̄dit tū de exercitio

48

2. R. A. apb: 52

49

De una regulari p̄dit hic textus
Ammoratiū ē in p̄p̄iend?

Gal: 3. mirrotorūmi | 7. H. 2. R. A. apb: 54

7. 6. apb: 27 | 7. 4. apb: 27 | 7. 1. Apb: 3

51

Tunc medius s̄z. rōney agere p̄
q̄n rognohit nūsa equitūinis, 2. q̄
rognohit sp̄z morbi. 3. q̄n rognohit
adfectū, 4. q̄n rognohit nāz mē
vidui

52

Qui b̄n ingērit digerit 7 egerit
sanis: ille ē

IN TERTIUM

64
IN TERTIVM LIBRVM APHO:
SCHOLIA D. AVG⁹.

HYPOCRATES in 3 aphor: li. tractat
de equidinitate proportionat⁹ p⁹ib⁹
anni etatis & aeri, Quod aut aere
possit immutare corpora constat ex eo qd
s⁹ corporis ~~et~~ aere mutato, regre res
st⁹ affect Gale: in li. de unanimitate
ambulit, sic dicens, Nutritio aut fla-
ma no solum pinguedine aliq⁹ m⁹
ctia ab aere vivit: Et paulo p⁹ addit:

Dico aut calore q⁹ e in sinistro ventre
cordis in arterijs no solum nutriti
ab aere influente & fistulas pul-
monis, immo vero ab aere q⁹ influ-
et & poros corporis, qd in suffocatione
matris videtur e. H. Cu itaq⁹ Corp⁹
o illo quo nutritio possit mutari maxie
ctia aere mutata, Aere n. nutrit s⁹,
qui n. e calid⁹ & humid⁹ ut in vere
Cal: & hum: morbi fiunt, Si calid⁹ &
sicc⁹ ut in estate cal: & sic: fiunt
morbi, Si frigid⁹ & sicc⁹ ut in

Aut⁹ &

Autumno frig: 7 sic: fiunt morbi.
Si vero frigidus 7 humidus ut in
Hieme frig: 7 hum: fiunt exgritudines
Cū aut. aia in sua quietate mutatur
q̄ temporis dī mutatio, aut unius
salit ut puta, Ver estus autumny ut
Tota hiems ut annus totus, Aut part
mutat ut dies ut horę, valde mō
boji gñatium est p̄p̄ta qd mutat
sp̄y 7 r̄sequis corpus, ut hinc in
aph: 1/7 7 Epidi: 1/7 8 Epid: 2/22 7/23

Tempus mut:
tatio q̄?

Hypo: hinc nō loq̄t de r̄pletionē tē
p̄ata 7 equali, q̄ ois talis suo fcti
r̄servat / Sed loq̄t hinc de distēp̄
omnia r̄pletionis sū li 4 Epidi: 14
20.

Hypoc: 7 Epidi: 23] 7 8 Epidi: 22:

In estate gñat cholera rubra p̄p̄
p̄is r̄pletionis 7 phlogma p̄p̄ in
ordinata dicta 7 r̄mestioz fructus
re Autumno sup̄venete hinc mō
ventis humoris 7 inde diversi gñat
hinc morbi, sic hinc in casz die e

Calce

Calor diffunditur nā ex 7 rōpgrē =
luxatō / deim frigore sup ueniente
subito in pfundū reuertitō dispo-
sitōes in rōpge diuersas faciens
Hypo: 1 Epid: 13 [73 aph: 23

Auster calidus & humidus ē s̄no. Ita ra-
lidg qd māy euaporat et rocoro desic-
ret sed sola diffusionē facit p̄p̄ qd cha-
humidiora dē. Bonar uero rōstringit 7
ex p̄mit qd frig: 7 s̄no. ē
Sagittarō r̄ aspectus guttarō 7 Epid: 1
Sicciora r̄ diffinitas uring

Nec corrigit morbos in hyeme r̄rat-
to Autumnig uero aruit Egredimē
in estate r̄lectas

Ver s̄m suas q̄litate h̄atū 7 sa-
lutiferū ē / s̄m uero arides in dispo-
fundedo s̄m 7 manifestando māy occultat
ex h̄y a frig: incōp matū 7 imini-
rā

plures morbi ex repletionē sunt q̄ ex
inanitionē lig morby ex inanitionē r̄-
tūe exsiccationē difficilior sit altero sanari
funley n. deponitō q̄ apponitō

Per Arcturum hic intelligitur exspiratio
humiditatis q̄ s̄t̄ circa mēbra et foras
natiōis et Stranguria. (De salt. s̄irs.)

17

Temperata repletio tepato tēpe b̄n̄ se
ut. Distēpata vero repletio distē
pato tēpe se melio ut 20.

Cute deficiantia s̄t̄ Strabio, Lepra, r̄a
rez ^{in iusticia n̄t̄} morphea, ^{in iusticia n̄t̄} albaras, scaplati, alqu
sch, gutta rosacea, Impetigo (sive Lin
ene, Serpigo, Pignis p̄s̄is, Pignis uol
ulis, formia miliaris, Lēigo et panus

pli. 20. rat.

22

Hippocrates in 4 istius sese sequentiō
aphorismis tractat de egrotudinō
primis etatis Adolescentie s̄z q̄ dividit̄
in 4 etates, Infantia (de q̄ agit 1 aph.)
in Defiu plantatiua (de q̄ in 2 aphor.)
7 Etate r̄missionis (de q̄ agit 3 aphor.)
7 etate pollutionis (quā habemus 4 aph.)

26

Dentes numero p̄fecto s̄t̄ 32, 4 s̄z duales
(sive milia) q̄b̄ sit uox, 4 q̄b̄ sit
missio r̄st̄ incidens, 4 r̄mini q̄
sit fractio r̄st̄ duras, 16 molares q̄b̄
sit masticatio deim s̄t̄ quatuor uigo =

20/1

rosi q̄ molares custodiunt. Vide
Anit in 7 Tertij: ra 1 7 in primis
in ra de Anatomia detin: -

27

Intra vertebra luxatio p̄ p̄ in
Stomatiaq̄ musculos, q̄ ḡ ḡ ḡ
7 ē gibbositas anterior, si aut illa
luxatio externa fuerit fit gibbositas
raro in tergo.

causa ē difficultas spirandi q̄ ḡ ḡ ḡ.
p̄ magna p̄ ḡ ḡ ḡ fit
lythiasis in vesica.

Antenna 4 q̄na tuberosa ponit
Galeni in sua lat / longi / rotundi
Anit 10^a 3^a tractatu 1: ra: 1: 2: 7 3:

28

Pueri circa 15 annu calore s̄ mixto
7 roquo s̄ humiditatis abundant,
qu calor indebite humido adp̄ta
to quate furredo.

PRO QVARTO APH: LIBRO D: HYPPOCR
ADNOTATA QVEDAM
AVG: SCHVRPF.

Hypocritates in 1 parte istig li: de im
motu extrahone differit, poruō rone
meō vniuersales, qui, ubi qn, 7 qd
te roris sit pharmanes, similit
quomō rora, n pharmanē es exhibim
7 p qy assumptioz, sint disponenda
apte ostendunt. Inripit aut a pgnant
eo qz p rulosz sit pgnantes curare
p p factz rone ritudinē, ubi quinto e
sexto mēsz pharmana pgnantibz qd ad
it, iunioribz vero p p Corticidomū rone
ritudinē 7 senioribz ob in fentz matu
ritatē nō item. Et aphorismz uerz
effinit de lno q 9: mēse parunt q
ut frequentis: fit, p t n partus mā
7 mēse fieri, qz qmz t pē rōplata
forma factz, n duplo t pē sit motz
7 partz p qz tripliritatē t pē motz, ut
dint Hypoc: 7 Epidi: particula aph 33

Et

Et Haliabao 3 theoriz ra: 34,
 Jam forma foetus in 30 aut 35
 die fieri potest ut testatur Hypocrites
 in li. de na foety quod etiam experime-
 b3 testatur qd is Hypo: ritat nase
 hor vidisse testatur triplicando 9°
 temp9 mot9 sunt 200 dies q 7⁹
 menses constitunt, Quoru9 9° 35
 die format9 70 die mouent9 / 7
 7° mense nascunt9, 7 qui in 45
 die format9 in 90 die mo-
 uent9 non9 mense nascunt9, sit q
 in 50 die format9 in 100 mot9
 hnt at 10 mense in lute pferunt9.
 Infans itaq; 8 mense nat9 uiuere
 no potest & ptea qd 7 mense fit puer
 ro ruerio qrit9 exit9 si uict9 erit
 ualida mature egdiss9, si debilis fit
 illi turbatio & debilitas, q morbo9 uel
 lesio du infans usq; in 9 et 10 mense
 in matre pmanet rorigit9, si
 uero 8 mense nascit9 ab illo ta9uore
 no rurat9 un nec pssinet nunci9
 et

potest, quod aut puero in 7 mēse
nōdat immensio, indicat mala habita
do p̄gnantia in 8 mēse, q̄ p̄gnantia
habituō siḡo habituōne factū
latig de. lris uelō Hypo: in dō nā p̄gn
Anit 2i: 34. 7 Haliaba ra: 34 Theoria

Medicinis in c̄uacuatōe debet cōsiderari
r̄are an uelit a toto corp̄e uel alio
m̄bro particulari euacuare / nā si
in particulari m̄bro indiget
euacuatiōe 7 totū corp̄e euacuatiōe in
uacuatōe 7 totū corp̄e euacuatiōe in
maxia fit humos 7 nā p̄turbatio
Vn̄ Hypo: Ellebory 7 iuculosa ē sanā
tamō h̄m̄b̄: M̄brū itaq̄ p̄turbatū
particulare purgand: Aut ē caput 7
caput purgys euacuatiō: Aut ē p̄turb
7 sic 7 s̄p̄tū facilitantiā. Aut ē sto
machig 7 sic 7 leue vomitiū: Aut si
intestina 7 sic 7 lenitūm debet m̄brū
euacuare. Si uero totū corp̄e
euacuand 7 hoc q̄d euacuari debet ē

Orō medicina
s̄p̄ laxatiua
7 vomitiua
Ellebor 7 s̄p̄
liḡt̄ apud
Hypericū

4. aph: 15.

intra

intra corpus plebotomia, medicina
artaria, vomitio forti, fluxu emul-
soidas, mestrus, urine quotidia
exeratio, et abstinentia euamato. Si
vero humor e in exterioribus tunc
diaporesi euamato ut si balsmis fri-
tationibus alijsq; calefactionibus.

2/3 = 4

si p^o instrumenti defectu et p^o p^o p^o
moris agitatione et samesi remotione
de q^o Hyp: || 3: Epid: 14

si q^o potziantis melancholicis et

10

2. aph: 29. Morbi dicuntur ualde
auti . 1. p^o nimia m^az . 2.
r^one lesio . 3. Tertie r^one nobi-
litas morbi . 4. p^o mobilitas
materie . 4. o^o h^o morbi h^o
in prima h^odemoda.

II

Antenna 15^a rectij tractatu
in fine dicit illa ex colic^o u^o
sio deterior e^o in qua inflat^o
uente ad instar tympani
talis accidit q^o nimio dolore
auxilijs medicinalib^o n^o obedi^o
t ad tympanite^o reuertit

12

Hi qui n^o facile sursum purgant^o
h^ont pesty stictu^o et rollu^o longum
et corpor^o tenacitate^o et nimia
pinguedine^o et insuetudine^o p^o h^o
m^oz grauitat^o . h^ont aph: n^o
fa de uomitu q^o eti^o de laxatio^o
intelligi p^o pharmano.

13

Ois medicina fortis vomitua ⁹ sit
ois medicina fortis laxativa de quito
ritig erupit de tato melig^r

Egestio nigra a sanguine nigro ¹⁴ dis-
cretio qz egestio nigra e raga-
lata. Sanguis vero niger no item e
coagulatus sic etia malamentosa no
e coagulata B e res purgativa et bul-
liens. et pgnost: us

²¹
prima causa nigre egestionis em-
pura appematur pass aut splenis.
2 e alioq membror opulatio. 3 e de-
bilitas attractivae splenis. 4 e debi-
litas discretivae et retentivae pass aut
splenis. 5 e humore abundanti. 6
e caliditas roburis et frigiditas ro-
gelare faciens. Et egestio nigra aut
venit Cerebr et hoc qz morbi digesti-
onij et sic e bona aut venit sintoma-
tica et hoc an digestionem utqz sic se-
matu signu. Anus ferida i^r ta. 3

Subi abortivo no e ara vomitua
ex debilitate facta et pgnantia

23

Per sursum nit aliud intelligi debet
q̄ 00 / nō nares, nā fluxu narium
liberat egrotā a tertiana febrī.

Z 5

In resumptioib;) S; post morbi
inclinacionem cum corpora
nutriri deberent et nō
nutriuntur.

Surditas accidentat ⁊ sequens
egestioe cholera purgat, Sur-
ditas nialis nō egestioe purgat
Est aut qm̄ multi supfluitate
gēgantē in capite

Mā s; a nobilitat. ad cynobilitatē
ora trahēda ē
Aliqui volunt qd̄ anima surdi-
tatis et accidentalis nō
recipiat nra

29

Exarcebs

Exacerbationes & afflictiones sunt in
 febribus totius, q̄ aliqui h̄nt gravio-
 res afflictiones tria restat h̄nt. In
 febribus aut̄ q̄ de 3 in 3 tot de 4
 in 4 affliguntur sunt 3 paroxysmi.
 Periodus vero continet in se indi-
 cium rictum & indicatum de q̄ vide
 Hypo: 3: pronostic: apo: 1: & sequentibus
 Cui paroxysmi eandem hora incipiunt
 s̄nt. magis febris s̄t equata inane-
 re, q̄ n̄ equalis remanet longa
 erit febris et sit de n̄a debilitate
 timenda, q̄ debilitate nunq̄ bo-
 na Crisis fieri potest

30

Sufforatio fit ꝑꝑ angustia uicij ꝑꝑ
Ablatio ꝑꝑ aut fit ꝑꝑ infirmitate
torꝑꝑ qꝑ sepe a ueneno frigiditate
infirmitate.

Ablatio antelitus ꝑꝑ Sufforatio nō ab
tāis ꝑꝑueniunt qꝑ antelitus ablatio
ex debilitate uirtutꝑ ꝑꝑctꝑ mouent
ꝑꝑ ex cordis frigiditate ꝑꝑuenit, Suffo
ratio uero ex angustia instroꝑꝑ ꝑꝑ
ꝑꝑuenit qꝑ ꝑꝑ multas causas fieri
ꝑꝑ. Nō in subito accidit sufforatio in
tā exite in solo guttore neqꝑ apꝑ
neqꝑ uulnera pulmonꝑ neqꝑ ma
altri repletio subito rānt sufforatio
paulatim / sit apꝑema in ramal
pulmonis duritij ꝑꝑ ꝑꝑ nō suffo
one facit, Cū ergo ꝑꝑ febrꝑ uel
metia qꝑ ad frēqꝑte antelitus
resistat ꝑꝑ uelote pulsꝑ, ꝑꝑ guttore ꝑꝑ
apꝑema angustia uerisse ꝑꝑ subito
accidere sufforatioꝑ / aphorꝑ: ꝑꝑ
de angina ꝑꝑ es: intelligi potest
de qꝑ Hippocrat: ꝑꝑ ꝑꝑ nost: aph: 17
18: ꝑꝑ uelote aphorꝑ: aph: 50 ꝑꝑ ꝑꝑ
37:

In forti febre fortis ratio ariditas, mu-
 sculosa, cordata / 7 ligamentosa infusio-
 ni / q' primos spondilos colligit ad
 interiora frequenter recedat de quo
 intelligitur aphorismus qz talis nec-
 cessitate luxatio e' incurabilis sz...
 oco medicos a maxie sz... Avicenna
 remaz s' quartu' tractatu' i: ra: 21 /

no e' mediant fibris e' atons qu' comitatur aliu
 morbu' ut angina gutturalis cu' febre
 tu' vero e' morbo' qu' esse nuda e'
 mala validitas 7 her' sonabilis
 e'. Vide Gal: li. 4. de loc' affect':

35.

In oi' evanesc'ione sensibili q' fit in
 die crebro, consideranda sunt expul-
 sio' q'ntitas, q'ntitas, modus sz /
 7 tempus. 1. p'nost. 29

36.

Aut 7 modus resolutionis fit sudor
 no' in somno s' in vigilijs Aut ex
 uberantia fit humor 7 id p'pua-
 rias causas, sepe etia' p'p' de festu' uir-
 tut' sudor fit 7 tu' uno bono me-
 do p'.

Sudor fit frigidus: 1 p'p' resolutionis
 : 2 p'p' multitudi' nra 7 caloris

panit.
 32

caus sudor patitur
malis e malis
Favittatem
3° p^o p^o omypatioz raloze nira no
4° p^o p^o gnale raloze p^ouatioz

Febry mollis redditt 1° rone ma
2° rone pauitaf. 37

Somny plus sudor effint q^o uigi
no s^o m^o modu^o resolutioz
di subtilis aq^o si qm talis resolu
potig in uigilyz aridit, s^o s^o m^o
du^o exuberandi mag^o de quo u
Auricula 2^a. primi sumz p^ou
dort. 2^e. ra. 13. 41

Continua febrz e duplex Corluz
sz et proportionalis / Corlusa es
ubi ma febrz e in vasis me
nobilib. p^o p^o p^o inqua seuis
sz o^o r^o u^o u^o a^o de illa log^o b
Hyporrates qz talis febrz e au
t tertio die indirari debet. Pe
portionalis uero e totima tertian
quomidiana sz p^o p^o n. 3ana totim
totime affligit no tm in cas
tia sz p^o p^o p^o affligio sz remittit
in 3 die acut^o sz tales febrz
autissimz que no in tribus
diez

dieb; indicant; s; in 7 piodis s; ...
Hypo: aph: 49 itiq; part: Febris
ergo fortis e; inspolata fortior
otima proportionalis, fortissima
otima rotulsa. 43

In febre duo s; consideranda, Essentialiale
s; 7 Animale, Sicut Essentialiale e; attendit;
p;u; attendit; a validitate recta in febre, 7
s; hanc d; febr; acuta mordens, 7 t;
tano mordens, Secundu; attendit; genus
mag; in febre, 7 d; Eritura humeralis
et eximera, qz ralefactu; e; aut e; in
memb; solidis aut humorib; aut s;ib;
Tertiu; attendit; genus modu; afflictio-
nis, qz aut e; in rigore aut sine ri-
gore. Quarta attendit; genus modu;
motiois, qz aut in principiu; incidit acuta
q;litas, postea vero lenis, aut in princi-
pio lenis, p;ea vero acuta, qz multoties
solidis e; ma; 7 stati; not tangentib; s;ci-
t; acuta q;litas, Sic eti; aliqu; ma; grossa
7 not tangentib; mebru; patient; validit;
reddidit 7 ex inde sit potest 7 ma; subtili
atio

atio / et sic diuturne fit et tunc differenda
Secundū Amdemalia duo consideranda / prius
aridens et pinguis et sic hinc febris
bua / rosea / alba aut limba, qz aut sicut
nea et sic oo rubimū / aut Colerica et sic
Coerū / aut Slegmatra et sic albu / aut
rolira et sic limbu, Sg... e Aridēs re
motū ut qn diuina hinc febris totum
intpolatē affligit et tō remotū aridē
qz ab afflictioe totum et intpolata febr
a motū nō debet disterni / s ab animalibz
centialibz et ping. Vn Galenū qui primo
nō est disternere inter tertiana et
quartana / hinc e in nullo gradu
medicinz. Hyp: Epidi: aph: 16

43

In febribus longis nā nō facit re
lare crisiū, prius propter inobediē
māz, secundo propter virtutē debile
et aph: 63 / et propt: 26.

44

Agoniosus hinc de mā noua
et nō de reliquis māz febrim
et aph: 60

45

- 1 Rigor accidit Aut p[ro]p[ter] r[ati]o[n]em extrinsecam
 7 sit e[st] fortissimum mori / r[ati]o[n]em h[ab]ere
 gedi aut r[ati]o[n]em s[er]v[ati]o[n]is. Aut p[ro]p[ter] r[ati]o[n]em in-
 trinsecam 7 sit fit aut p[ro]p[ter] sparsione[m]
 humor[um] r[ati]o[n]em vel humor[um] putre-
 facti ad r[ati]o[n]em musculor[um] 7 alia m[od]o
 bra sensibilia, ut e[st] in febrib[us] q[ui]b[us]
 ma[n]u e[st] extra vasa, Aut p[ro]p[ter] p[ro]fu-
 datio[n]em r[ati]o[n]em in interiorib[us].

4 Aut p[ro]p[ter] debilitat[em] virtutis 7 r[ati]o[n]em
 naturalis p[ri]vatio[n]em / de q[ui]b[us] h[ic] loquitur
 Hippocrates, Nam in febrib[us] q[ui]b[us]
 de q[ui]b[us] h[ic] tractat auctor, no[n] fit
 horripilatio ut rigor p[ro]p[ter] putredine[m]
 quemadmodum in int[er]p[er]et[ati]o[n]e ut h[ic]
 tatur Hippocrates I Epid[em]i: aph[or]is: 10:
 7 Alexandring in r[ati]o[n]em, sit
 ergo p[ro]p[ter] virtutis defectu[m] + r[ati]o[n]em
 nalis p[ri]vatio[n]em 7 potest[er] r[ati]o[n]em sit
 gor incidens 7 no[n] antecedens q[ui]
 sit p[ro]p[ter] r[ati]o[n]em p[ro]funditio[n]em ~~et~~ r[ati]o[n]em
 ma[n]u, nec r[ati]o[n]em sequens q[ui] fit p[ro]p[ter] ma[n]u
 sublatione[m] 7 virtutis fortitudine[m].

¶ Oportet quatuor ~~et~~ in o[mn]i morbo q[ui]
 crisi h[ab]et si h[ic] fit bonas si male
 mala e[st], fit ergo bene m[od]o

ma

materia adparet digestio 7 e
pis tollerantia 7 seq^r infirmi bene
tas / male 9° fit p^rotraum;

47

In febrib⁹ p^rotraumis in q⁹ p^rofunde
p^ro 7 calor n^ralis circa cor ut epe
mortalis 1/2

48

De apostema h^ratp aut resolutio
aut sanis collectione aut p^rolyo-
tate, Si resolutioe 7 hor aut inse-
sibilitate ut sic qⁿ n^ra exgerat
evaporatp p^r se ut medicinae b^rifi-
tio 7 de illa loquitp hypo: 2 reg:
aut: ap^r: 1. Aut sensibilit^r ut qⁿ
n^ra subiliatp 7 n^ra ea expellit ma-
nifesta emanatione 7 talis h^ratio
ap^rtematu p^r resolutioe 7 sensibi-
le et insensibile, fit in apostema
tib⁹ in q⁹bus e febr⁹ n^ro definit
infra d^rimū quartū et in et de
qd tempus prime Crises uoruntp
C^r ratio e^r et 4 ap^r: 9 Hyper:)
Que uero in ist⁹ dieb⁹ n^ro induruntp
sanis colligunt aut induruntp, q⁹bus
factis Equitudo fit longitudo 7 h^ris

morb

noto qd ex aph: 16: quæ aph: par-
tibus colligi potest.

51

Si largissime involuntarie fiant qd
obstruunt et p[er]t[ur]b[ant] mag[is] aliqua
describent[ur] ad oculos ex rapite
no[n] s[ed] at morte, s[ed] si p[er]t[ur]b[ant] uir-
tute[m] p[er]tentiu[m] + alterat[i]o[n]e[m] defectu
morte portendunt, vide I Epid: 14:
+ 8 Epid: 12: + I Prorrh: 13.

52

Causa q[ue] fit r[ati]o impari bona e[st].
In hoc aph: loquit[ur] de rigore q[ui] fit p[er]
mag[is] subtilitate[m] + calore[m] r[ati]o[n]is forti-
tudine[m], quo rigore e[st] p[er] p[er]oxisim[um] fe-
briu[m] p[er]t[ur]b[ant] / In o[mn]i p[er]oxisimo febr[il]i
int[er]polat[ur] p[er]sumit[ur] tota ma[gn]a febr[il]i
q[ue] stetit sub forma cause c[on]mune[m]
q[ue] no[n] que stetit, sub causa antecede[n]te
p[er]t[ur]b[ant] aliqua fit p[er]t[ur]b[ant] uoluntarie
uirtute[m] robore in r[ati]o[n]e toto, + de illa
loquit[ur] p[er]t[ur]b[ant] textus, aliqui uero fit
p[er]t[ur]b[ant] ra + in die r[ati]o[n]is fit de q[ui] in sequen-
ti aph: loquit[ur]

53

multa adparat vima Cūsim p̄ uir
nā facta cē ondit nō oīo Cūsis
q̄ eḡ morbi digestioē fit bona c

No oīo aph: s̄ p̄ p̄ v̄cū alig
n. s̄ p̄ p̄m̄ḡtio / aliqui uero
necessarij. Cōm̄ḡtio ut p̄tem uer
u s̄ p̄ s̄ fit aliqui fallit p̄ p̄c̄ 7 re
gione. Necessarij h̄ij s̄ p̄ uerū 7
uicis: s̄ p̄

Vima clara mista c̄ stati turbida
fiens cūq̄tōē turbida ex minima
palestatoē s̄ p̄ at, Aut vima mingit
turbida q̄ statim fit clara 7 s̄ p̄ at
Cūsim futura, Aut etiā q̄ turbida
emittit 7 turbida manet, ut epi
lepticoē 7 quatorōē vima, Quod
uero clara mingit 7 sit clara p̄ s̄ p̄
c̄ s̄ mala c̄, ut in p̄uensi,
7 aph: 34 cōp̄le q̄q̄ 70

2 p̄uē: 20 Nubes alba s̄ p̄ at digestioē gh̄m̄ata
2 p̄uē: 22 Nubes uero s̄ p̄ at digestioē imp̄isse.
Cōp̄ta digestio in fūdo / Minuta in
medio / p̄m̄ata nullibi p̄ s̄ p̄ sit.
71

Vena lympha & alba reddis
7³ causas. 1^a e mebrost p q rati
vina, intigidatio. 2^a e potus
aque frigide. 3^a e debilitas fo-
tetur epat. 4^a e fortitudo adtra-
ne veni. 5^a e debilitas adtra-
ne 7 potetur mass urine. 6^a
mass urine opilatio. 7^a e paupt
cholere ad rez

72

Ex solo urine inditio nulli indi-
tare vltu debet morbu s potetur
alia immutata qz p qren indi-
tia aut n milio variate vna
aut etia sepsis: ob fallacia des-
nata

per vna expurgantia hys epat
partis atq oca atq st hio supior
Quare 7 sanguis 7 sanies in ur-
nis exnta ab alijs corpis partib

vide Gal: p a renibz aut vesica expurga
de vror affect. pnt qd hi p durissima sanguinis
lib: 5: ca: 4: vna 4 affectoru vror dolore sicut 7
sanguinis 7 sanies quantitate grossi
potest, na si durissima sit sangui-
nis mixtura + dolor vna vna
et

vesica 7 quibus parva vena aut
vesica ulceratione significat 79

75

Galenus li: 6: Loosy aferioy ra: 4: dicit
partes a vesica amissa lammis renibz
novo raturulis s^t sites 76

Vrina tenuis s^t e ex malis vena
dispositioibz, hoc qd aperitis: adparat
in his q laborat morbo gallico, nass^t
in eo morbo e sanguinis corruptio
77

ΤΕΛΟΣ

INCIPIT EXOLION AVGVSTINI
SCHYRFII IN QVINTAM HYPPO:
APH: PARTICVLAM . 17: Noueb: 1523

Que modum euacuatio plenitudine sol-
uit Sit plenitudo euacuatioy sonat,
aph: 22) Modo p^r sente spasmu et singultu
repletio fieri no pt

Log^o de morbo renituali causato
a nimia humiditate; 2 aph: 45

Spasmy in videribz pt fieri p^r ma-
nitioy ut hic 7 infra aph: 56: 18:
p^r repletioy 7 q ad ma^z no e
p^rportionatus ut hic aph 56
1529

sensu & aph: e melig e vulnura
 apostemari q̄ nō qz vulnura sequi
 hō dolorca / q̄ humores fluere faciunt
 quost fluxu si nō ad vulnura trahit
 q̄ p̄ aggragationē vulnura cognoscit
 interiora mēbra ledere solet, nō e
 ledūt mēbra nra partes exteriora
 sp̄m̄ aut tetanū faciunt p̄p̄ca
 qd̄ posteriora mēbra s̄ maḡma
 nōsa / si vero anteriora mēbra p̄
 egitudines q̄ in textu ab Hippo
 strubunt̄ facere solēt p̄p̄ca q̄ an
 riora mēbra plus venis & san
 guine abundant.) 3:

Dux uenz a fauobz & spatulis diuisi
 hō ad caput q̄t̄ una fuit̄ ad p̄o
 3 de q̄ h̄ir textu loq̄t̄ & p̄dit
 textus de rō emulsione de q̄ loq̄t̄
 Hippocrates: 2: Epid: 2: H̄ latig
 inde eund: 2: Epid: 13: & Avicenn
 Quarta 1: ca: 1: 5 8

Pili inditant raritatē corp̄is & raris
 corp̄is inditant corp̄is validitatē

Hippocrates h̄ir de sudore 69
 Celsus loq̄t̄ in 5 Epid 13 loq̄t̄
 de sudore symptomatico : 7
 Avic: 2^a quarti tract: 1 p̄rio 8 rapita

in nubibz insudunt, spissior vero
aqua e aqua globulosa, q̄ p̄p̄
roq̄ r̄omixione inspissato, idē hoc
tangit Hypoc: 4: Epid: aph: 18:

27

Galeni li: 6: ca: 3: de Iuuenentis mēbro

Quod
Et dicitur q̄ si homo sit in re-
talia debilior digestionis, mēbra
ē ut in corpibz oīz hoīz ḡnera-
sup̄ flūū p̄legmationū viscosū & idē
reator solitū fuit nra istig sup̄ flū-
resectionē, ita q̄ in corpē etiā ḡnera-
sup̄ flūū acutū, abscondē, abstergiū, h̄
laxē s̄ ritime, sup̄ fluitates q̄ q̄ in
corpibz hoīz rōne indigestione rōra
mūp̄ aut infra venas & arteri-
rōmentū aut in alijs corpis partibz
q̄ ex venas & arterias rōtinatū q̄
in viciō tā in mulieribz / istū sup̄
flūū acutū mūdificatū p̄p̄ca q̄
hoc sup̄ flūū acutū nullig utilita-
te in venis rōtinatū: s̄ s̄m̄ Galen
s̄m̄az, loco q̄ sup̄, p̄ū ad intestina
ruat ut adiunct ad abstergiū q̄
lud p̄legma & abscondē rōz q̄
dū corp̄ fuerit in nali sua dispo-
sitione

Sitione / cholera illa absterget quibus
 sunt, & in intestinis ex phlegma-
 ti & abluunt, Supfluitatio vero
 in venis sunt in uenis, & eorum salubri-
 tate non resumuntur & in sensibile eu-
 poratione non euuantur pyli sunt & po-
 nis: & darta faciunt, Qui uero ueni mul-
 ti in orio uiuunt pituitosus hinc na-
 & fluxu emorroidat tales expurga-
 to supfluitate singulis etia matribus
 ut multuus sanguis in mulieribus
 que Hippo: & ap: in prohibet istis
 fluxu restrictio, Mulieres uero, q
 in uenis tunc sunt frigidior nae fri-
 gidior in eis sanguine fieri ueriffe
 & que etia plures in uenis sup-
 fluitate fortitudo, q in & insensi-
 bile euaporatione pro uult multitudi-
 ne euuari non pnt, p sensibile eu-
 uantur euaporatione, Cu ergo supflui-
 tate ois uenarum totis corpis tunc ma-
 stros euantur ueriffe e ora uena-
 tu in matre ueriffata Hata, q cu sint
 restricta aut sanguis mestrui ueriffa
 rasset & epilans fluxu multuus & li-
 bito / Modo oriffat uenarum in matre
 Hata, restrictioes solet apire tale-
 fastio

3

Gal: 6 de
topafuff

fectio ex aromatis ut dixit Hippo-
crates sup aph: 17. Similiter calidum
rugas et frigidos humores solent sub-
tiliare in digestio fiat a fortiori

Quinqduple
raput id dolo-
re infect ra-
piti. Sufu-
migatio id
faut.

29
Majusq no ff in latere dextro recipit
eque bn in latere sinistro hoc fieri p-
tunt sz qd splen epate validus est.

38
Lac ex sanguine pingui et unctioso, qu-
ultra et perfectis: digestioa digesty e, gnat
qumq 5o sanguine multiplicat lac
multiplicare solet, tu itaq impygnatio
hac sanguinis fiat multiplicatio et
reppone matris, q reppio rone fit emb-
onis, istud pingue et albu a validitate
ex sanguine gnat ad mamillas p-
nas, q ab his ad matrem veniunt, fi-
tur, et hoc albu est pingue etia qd par-
q diu in pueru lactat, ad mam-
venit, rone adtractionis, q p pueri fit
suctione. Sit eod mo tu neq figu-
neq pueria lac fit hy mestrina de-
rent, p-ica q tu utinam mestrina
quis in roge mulier multiplicat
pohs: in matris. Sic tu matris
na a sanguine fit reppio, at si mulie-
esset

79
esset impregnata / & quā rōpssioz
fessū sursū ad mammas & priores
venas / istud unctuosū & albu
ex sanguine a validitate gnatū / ex
quo sunt lac in mammillis sūz ...
sua forma statēz gnatū / quē admodū
uzina sūz ... sua forma statēz in
rhenibz gnatū de q̄ Hypo: latiq̄
unde in li: de nā foatq̄ :

impregnatiois
Matrix int̄ uesira & longaone ³posita ē
que longaone ~~posita~~ rōpssio fit
rōpssio / in 7° pluris in corp̄e sunt
uē rōpssio ut a mellirato exire p̄
hibentē sū rōpssio rira uēpssio
sunt

41

Bonus color, unde fit, sūz bona epa-
tis rōplexione,

42

Persepe in rotiditate & aut opulatio /
aut nimia mollificatio / aut q̄ nō bñ
nutrimētz dispersat / aut ē plenitudo
uēpssio / aut ē nimia lubritas de

45

Gravitas mammillaz sū aborsu
significat & Crassitudo mammillaz nō
sū aborsu sūz sūz sūz dolor in aliq̄
membro fieri oñdit

54:

In purgatione mēstruosi sanguinis
 in impugnat. Medico debet scire
 an mēstrua sint multa & p̄ridia
 ueruant. 2: an mulier sit sanguis
 plena. 3: an sit post tertium mēse

LAC de bono fit sanguine q̄ nā lig h̄p̄
 mēto sit p̄p̄inqua / clarimat t̄n ad
 gelidit̄z & humiditat̄z, & e ribz / q̄ f̄at̄
 me mutat̄, nā si calore muer
 in fumositat̄z, si uero calore defert̄
 ariditat̄z mutat̄: preparat̄o t̄n lac
 tū - Zaccaro & illud dāt̄o th̄s̄it̄ q̄
 bet corruptionē in somar̄io illoz, 2:
 tū melle q̄ mel r̄p̄z cert̄ificat̄ & m̄t̄
 fait̄, 3: m̄ lappillio flumialibz r̄ḡit̄is
 in lacte ext̄inct̄ q̄d max̄ie dissent
 ut foueant, De q̄nto. 5: lac aquos̄ig
 subtiliz & a butirof̄itate remot̄ig / de t̄o
 ē meliz, ubi p̄t̄z dignitat̄z uēdit̄
 lac mulieb̄e, alterā lac aſim̄ū,
 naz lac r̄p̄amilat̄ part̄ū uirnat̄,
 tā equat̄ part̄ū p̄x̄ m̄at̄, Quintaz
 p̄rat̄, q̄d 7: t̄o part̄ū ē, Sextā uir̄m̄,
 m̄ā t̄and̄ dignitat̄z sibi om̄inū uendit̄
 lac q̄z mass̄issimū ē. Vide Gal: 1 li ab
 m̄et̄o 14: Auir̄: 2 r̄anone 10

Ois & tota
 cura t̄n̄is̄
 r̄p̄t̄ & r̄ep̄o
 sillat̄o r̄o
 s̄it̄ in lac
 te 7

loḡo h̄ir de ~~inflatione~~ inflatione q̄ a uen̄e
 n̄itate fit q̄ in ist̄is nō fit p̄p̄ea
 q̄ mox uat̄o r̄as ab humore r̄alido
 r̄oluit̄ r̄oluit̄

172

SEXTA

SEXTAE TAV TAV TOY YΠOYKPAΤOY AΠOPIOY
PARTICVLAE D: AVGVSTI SCHYRPELLI
OXOLIA

Lentuzia, qua galeni li. 6. de costafust
intestinos lenitah 7 Anaxema 13.
testij lenitah 7 lubritah intestinos
norant. ~~est~~ ribi 7 poty indigestio 7
velox eorum exity aboq hor qd
in qlitah: fiat alteratio: q passio
lij a varijs rās fieri possit hie h
triplex debilitah retine facultat sro
modi q intestinos intellexit Hypo
poratus / cui si rasti arida supuenit
retinā facultah aliquatit fortiorata
indiat / nā hie de ractu arido lo
q Hypo: q est flegmat arctosi
reperione in stomacho fit

1

Quemadmodum anni constitutiones sunt
pluvialib: q sarriores / sic hris natura
sua humidiori melior 7 valitudine
aptior 2 / vide 3 aph: 15: Rabbi Moses
illu textu sic legit, Quibus mares hu
mide nalis 7 semine liqy e sarris
malu egrot vero utile, nā q lutione
tuenit sara Hippoz: 6 Epidia: aph: 17.

In dysenteria stomachi pariter rone
colligantiz cui officiu ostentit stomachi

quam

Vulnus noui
Vlry tueram

quare abstinētia fastidiosa quā aliq
artā uocant segtā / de quā 5° peior
dysenteria de tanto magis segtā fastid
quare fastidio seu abstinētia roata
malitia aut bonitas dysentericū rognos
tur,

3
Cū nō solū long adfectus uenietia m
bus ipse ex dolorē spē rognostatus
difficiliter medior morbo subuenire
potest, quōd int dolorē spē diffe
nequeat, qz nō nō m ex relata pa
riens rognostare p̄

5
Cōs passiones zentū + uesire h, dicit
tas, miris, sanguis, lapis, diabeta
maris, opilatio sine dūtes, apolm
stabis sine ulry, arder uring, stillia
uring, disturia, involuntariū uring
xitus 7 Et hie passiones difficiliter so
nans in semibz aut p̄p̄ rursz fore
indine aut uirtutū defectū aut p̄p̄
urung

6
Superioribz exteriorē intelligit p̄ in
rioris uero interiorē dolorē / ce
merqz sic qz mēsurant ; 7
Cause diffinitio rōsolidatio labioz un
nem s̄ mala rōpletio rōm̄ subiect
2^a humor corruptio 3^a uimū hūmū
supfluitas / qōs in hydroq̄it s̄. 8

81

Fluxus humorosus dicitur et liberare hunc
ab omni morbo, et sunt ab humore
melancholico et roborato, et quibus Avicenna
17. Tertij rati: dicitur potius sanguis
ne Melancholicum et fluxum humorosum
evacuari, non tamen negavit passionem a ro-
borato humore fluxum eandem posse ma-
ri, tamen ex humore roborato passato
Melancholia fit: unde Latig Galenica
lib. 3 de affect. loc. rati: 5 et 6:

11

Strenuatio est fortis membrorum natum
depressio ideo singularem ex repletionem
quam si aliquid in cutis stomachi est parat,
et longa et repletio quod id depressit et
transit et potio fortis

13

Tres species sunt Hydropis: 1 Carnosa ab hu-
more slegmatico, 2 Aquatica et aqua
in cute et carne quam si solus ventris tu-
met

vir: 14. Si 3. venas et ex orbitis venas dicitur
tertijs: rati: et ad umbilicum veniunt. 14

Ad resolutionem vulnerum et ulcerum frequen-
tump. Sanguis. Equalis membri sita in
mollitie et duritie. Conuenientia alimen-
torum auro. Exsiccatio. Quies. Bona

medic

medii adproximatio: modo uesica / os
stravilago / uerug mēbra s̄ debilia ⁊ sone
guē rarentia. Vñ nō r̄ solidant̄ / s̄ nō
resistat̄ r̄ripe p̄nt. Cor ⁊ diaſpazū
in r̄otimō motu s̄. Cerebrū nimis mu
lis substantia t̄. Epaz / stomacho r̄ime
intestina / s̄ hūmida, ergo r̄ solidatiō
r̄ripe nō p̄sunt. Oia mēbra s̄
plina s̄ r̄amē ⁊ adipe ḡrantur ⁊
s̄mate nō solū se h̄mēt ⁊ effectū p̄ri
cipiū: s̄ ⁊. Caro uero
⁊ adepo ex sanguine ḡrant̄, ex quo
aut̄ s̄ma ex sanguine fit tanq̄ a n̄
remota sunt, ex q̄ s̄q̄t̄ q̄ nulla m
bra s̄matia notabilis magnitudin
de p̄da pot̄ et̄q̄ augmenti restaurar
p̄sunt, ex eo q̄ n̄a restauratiōne
tunt r̄aret. Cōsue Gal: de s̄mate.

Hippocrates humores collictiōis frōntis
 vort declinatōis enamare solēt 19° adu-
 nit 7 nō impedit nāz iuxta illa sumaz
 q̄ ducere oportet vnderiq̄ maxie nāz
 pit 7 in dicit 7 tōuenient regionē q̄
 re nō dolor 7 maxie granatū q̄ ut
 multz a sanguinis multitudinē fieri
 solēt in pubes a dorso trahit, 7
 inuisionē basilye morbo ruzas p̄p̄-
 ca q̄ 7 hor enamēto humoz q̄ in
 dorso aut lateribz maxie paritū
 sup̄ioribz rōmēt 7 hor ē qd̄ hō in
 illo ap̄: vult hippo: 7 2: Reg: q̄:
 aph: 10: 7: 11: qd̄ aut 7 v̄nig veng m̄tiso:
 nō a p̄ d̄iff m̄obz sanguis enamēto
 h̄it ex s̄ua Galeni in tractatu ratio
 de anastromia 7 in tractatu p̄ pio
 venast pulsatiū 7 nō pulsatiū ana-
 stromia s̄it ex rōmēto 10 s̄ua
 de Reg: ap̄: 7 Auit: in ra: de ana-
 stromia venast manū hor v̄s
 h̄it.

22

Causonia febris Colica, pleuresis, p̄
 Peiores equitubus solui possūt, nā
 febr̄ Causonia 7 pleuresis 7 alienatōis
 solunt ut h̄it, 7 5 Epid: aphoriz: 11
 Colica vero paralisi solunt 5 h̄i solutōes
 p̄p̄is ab hippo: nō dicit n̄ ipse par

Soluitōis

solutione morbi evasione ⁊ patiens
salute intelligat. 26

Fardis innasitō podagra hijs q̄ hnt rati
taly 7. laxitat̄ innaturat̄, modo na
spadoneo usq; muliereo p̄p̄ cost̄
giditat̄ innaturat̄ hnt raritatez, quar
no tā facile ip̄sō podagra innasitō
tū intellige q̄ e q̄ om̄o ip̄sō actio
⁊ podagra nō innasitō, nā nō male
utunt̄ regimine car gutte sp̄s in
mreze possunt. Texty 8° solū mult̄ dicit
Ευροχοι nō adeo dispositi s̄ ad podagra
que admod̄ s̄ hijs q̄ rōitu utunt̄
innaturat̄ raritat̄ ⁊ laxitat̄ hnt enca
nates cā rōitu ⁊ debilitatō. Tra
de Caluitis uiderā q̄ ⁊ potiss; leg
texty de caluita q̄ a nimia s̄ritatē
nō spadoneo humidioz s̄ natur

Dicitur ⁊ textu
hnt sp̄ritu ma
Xie m̄at pos
daret. ut
minis labor
⁊ rapula
indunt̄ pos
logia;

28

Dolores oculoz, a varijs causis fieri posse,
oibz medicis in recesso est, parū tū uer
nā in oculoz morbis adhibent, cōm
medicū v̄ r̄murgit̄ in uelremē
oculoz dolore sup̄partina admittit̄
quibz morbi tā nō aufert̄, ⁊ nō hor
maxis sp̄ritu uisibili nocēt oīz ergo
dolor̄ oculoz nā alio uisio aphoriz;
dolor̄ h̄yppocretō, qui nō solū funda
h̄is; rōtibz stabilit̄ s̄ ⁊ ab h̄yppoc ⁊

Galeno

¶ namq, iuxta Galeni sententiam, ex humo-
re napore quamvis etiam efficiens
piloti validitas est, et malis sibi in-
ditas, quod si fuerit temperata et a nullo
impedita pili quantitas. Quod si in-
validitas sequitur. 34

Hydropis supervenit tussis tunc rursus
non tunc diarrhoea et illa tussis ut
frequenter est siccata. 35

Diarrhoea et surra sicut defectu expul-
sione fuerit. Urine vero stillidina
defectu retentio sicut. hoc Gal. est
de accidente. 36

¶ **CANCER** ex melancholico humore
fit, quemadmodum herpeticus ex chol-
ericus fit, et rursus cadit, ut inquit Gal-
lenus venter invidens itaque plene me-
lancholico sanguine et duplex. Man-
festus quod, ut multum, in mammillis pectus
et rursus fit, Quod vero in matris
ano, pulmone, et in intestinis ut fre-
quenter fieri solet quod multum curari debet,
nam vera Cancer cura est interitio et in-
teritio, quam medicus tentat per artem curat
Blandire in in canceri cura debet
magis in levatione rursus quod amittit, et

Leuco

lembus, Melancholico humor plures
 in uno mebro collidit aut sup totu
 29 spargit. Si puz hor dup² qz Aut in
 profundo mebru figit dñ ruzit ad vñ puz
 mas & arterias puz & sic effit apyema
 ta rososina qz h. Cancer, Zepherios &
 Inpeitionu nos qz impse dent, nā si meta
 tholia fuerit adusta crassa Cancer, si
 subtilis adusta Epresionu gnos, si vero frigit
 da & figelata Zepherios fit, qz puz duric
 rios vocat. Aut melancholico humor
 figit sup mebru supficie donec ad cute puz
 niat. & sic effit albaras, Morphea, & alque
 Zet, qz impse dent qz Morlea maot ita
 cut supficie est Albaras mite & rorum.
 Alque Zet in pustulis paruis & rorum fit:
 Si vero melancholico humor sup totu ruz
 spargit intra & extra venas fieri dupli
 ter fieri pt, qz Aut putrefit & resolut & sic
 effit febre quartana. Aut no putrefit nec re
 soluit & sic lepra induit, Est 2° lepra in to
 to qz ruz in parte, & illud in ruz qd Mor
 thea in cute, & illud pmanet qd e in quart
 na de fine no.;

38

Spasmus e qu larety ruzalut p sua
 exmitat ut e motu involuntariu
 in membris voluntarijs; Galen.

39

Quinque, Selenitum xq; humor aut
 durities circa Selenitum est, Siaria ubi
 rari pnt, qz hic humor et durities
 p diaria soluitur. Quinque, Seleni-
 tum x in q; multo e arif humor
 melancholicus et ad intestina effundit
 dysenteriam facit, et a Canro no de-
 bet, et talis pcutit, Si vero melan-
 cholici humor no e arif s fugida
 intestina infigidant q; epaz rōe
 fit et stomachus et sic hydropsis.

Oregano &
 Erythra
 mit amru-
 Gen kruschel

intestina leuitas fieri possunt.
 Lopodoto = extraxit gibbus nape
 versus interna parte

43

Asma e spissitudo spūs q; p necessitate
 s;g et multos flaty, Aut p; p; nias
 s;g angustias, Gibbus exgo n; nihil ali-
 sit q; spondilium luxatio, mult dicitur
 hyppozates, Multi ad tanty antelandi
 dignitatem pueniunt ut spondilium lu-
 xationy patienty, qd n; pueri euenia
 pcutit, p; p; q; mobia puenit s;g
 tunc tenentudinis ut ex p; sione pat-
 negant, Vertebrae luxatio aut fit ad
 interna et uocant ea Lopodoto = extraxit
 rione, Aut ad externa et uocant Gibbu,
 Aut ad latera et e rotatio: Et accidit q;
 bositas plerumq; spondiliby dorsy, et ossi

S. Gerogoffo

Lato

lato pectoris, Vide Topicis de hat re
disputantibus li: 4 de lort ad festi ra: 5:

Galenū ::

40

Tumores Aut sunt in lort carnosus humidis
7 sic cito dissoluntur ut puta in 14 diebus in pra
illa Hypo: smaz. Quibus pleuratici in 12 die
bus no purgantur 7. Aut sunt in lort nervos
sis ut in ferate nationibus callicant 7 sic Hūm
dissolutione prolongantur 7

49

Ovis prostratio, ab oculis sumpta, sumit
Aut ex lort rima defluxit ut puta Epid
domiat aph: 15: 7: 8 Epid: 12. 7 4 aph: 52
Aut a mobilitate aut inprobilitate, ut 2

Epid: 18: 7 4 Epid: 27: Aut a pfecta vel
imperfecta clausura 7 apto, horq, aut 2

miniaz repletionis, ut in aph: 7 redenti, aut p
miniaz inanitionis 7 videntur nervos debi
litat ut I pronost: 14

52

Omnem infirmitatem, quae ex forte dicitur
in eruptione extra moram fuerit, nunquam
resistit 7 putrefit.

58

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΙΝΟΥ
ΧΥΡΙΟΥ ΕΡΜΗΝΕΩΝ ::

PRO VLTIMA TAV' ceteroquin
PARTICVLA EQS EXPOSITIO.

Extremities in frigidantur aut p p
apostema in inferioribus aut calor
extinctione aut etiam calor p fundatione
aut p p oiscentio aduentu Hip. laty
uide 4 aph: 48: 7 Auir: 2° quart
ra: 48:

1
Caco livida tria s^z at. Primo regulati
absq; extinctione calor^{is} nalis. Secun
extinctione calor^{is} nalis. Tertio put
dime, Et oia ista in soluta unio
offiu s^z mala.

2
Si vomitu singultu no sedat et est in
bedo oculor^{um} apostema in cerebro et s^z
mastro esse s^z at., Si vero rubor oculor^{um}
no adest singultu ex manitione
se no dubitabis, qui, ut spasing man
onit, mortalis existit. Consule Auir: 13

Tertii: tract: 5: ra: 20.

3
Mania, desipiantia zonis, p mistio, aliena
tio m^ost, melancholia, estasio: sepa
vnu p alio ponit: Est stasio q^o vir
firmat^{is} 7 fortitudine manie s^z at., qu
tu in augmento fortiora sunt tu vir
tutum constantia sperandum est
de n^o victoria, q^o fortitudo astitit,
tu virtutu constantia in augmento equi

pedim^{us}

Inclinū optimē nāz sō morbum
mīnūtā significat. 4

Omne nimia repletione intelligit
Hypeo: quemadmodū s aph: 6

7

De apostemate stomachi legitur nam
apema igitur mēbri propriat hē
significationes, quibus ipsorum
ruptura cognoscitur 7 ex textu
elintō q̄ ex multa 7 repentina
evacuacione humores etiam
maligni sequit̄ animi defectio

8

Vide lōḡ Avicennā de prima sexta
3 tract: 4 : ra: 3, 7 13^a 3 : tract:
5 : ra: 20

10

Et acuitat̄ nāz p̄plemōnā faciē
tis sigat.

12

Quia lesionem usq̄ ad essentia
cerebri p̄uenisse significat. lege
Avicennam in quinta, Quarta,
tractatu tertio / ra: 1. Et prima
tertij tractatu 4 : ra: 1. - ?

14

sicutat spasmu esse no dubitabis, qui
 in... Hyppor: in 5^{ca} part: mortalis
 est. Desipientie vero causa cerebri
 siccitas e ex Gal: de loci affectu li. 3.
 sicut colligitur, que cu nigritie complexio
 ante cerebri aliq^o siccitatis modo, ut
 inqt Avic, corrumpant, Desipientia se
 q^uitur, q^u magna cerebri et uiait raris
 siccitatis indignant. 18:

No solum in osse s in o^mi membro s^umas
 19

Sarcos et putredo naz humoris, ex quo
 sunt, sequuntur: modo humor harenos
 heusipela rososus et ualde acutus e
 que Sarcos et putredo in Heusipela
 ualde acuta et rososissima s, q^u etia rari
 gi no possunt, qz ad sua naz redire
 nequunt, ex Hyppor. sicut 3 Epid part:
 a^o 7: id a Galeno comente ultio
 i Pinost: r^ofirmat. Diferunt uero
 her duo qz si ualis calor no multu
 egreditur ab equitate sua Sarcos fit, si
 uero multu egreditur, putredo q^urat. 20

Tremor e defectu virtutis motus quead-
 modu stupor nemot est defectu virtutis
 sensitivis et maxie sensu tactu. Sunt
 7° et tremor et stupor dispositiones
 ad paralysim. Et tremor ex motibus
 fit

fit retrahis: ut dicit Gal: in li: de tra-
 more & rigore, Tremor e motu
 in q^o membra mouentur ad infirmitate
 quaedam sua, & eriguntur ad superius
 uisitate ferete ipsa. Tu ergo humor
 faciens letargia, ad ueruos motus
 & ad pupi reuerti oriuntur, ducuntur
 & mollii fiunt uerui & spu aliq^o aliq^o
 finiente motu isthi retrahis fiunt. Stu-
 por uero duplex e Nervosus s; & Hippo-
 cratis & supor s; s; tangit Hippo-
 cratis aph: 17. Et supor uero duplex
 q; est / na unu uero rōgelationem
 uocant est, is in postremo reuerti ueris
 ueris de q^o sup, aph: 14. alig uero est
 dispositio filis apoplexie in q^o motu an-
 helit; no impedit & magis pro-
 patit q^o pupis de q^o loquit Gal: li: 4
 de lor aff: ra: 2: Cognosco uero rō-
 gelatio a supore, qz oculi in supore
 flausi in rōgelatione uero s; adpecti:

21

Dolor inflammationū in lor ueruo
 pungitū a Medis uocatur. q uero e
 in lor artenis plenis pulsatiū dī, que
 Gal: li: 2: Lor aff: aridens ingentū infla-
 mationū uocat de q^o dolore pulsatiū uo-
 cat Hippo: loquit qz si in lor artenis
 pleno inflammatione cito, arterie

22

qd̄ stritura angustans, 7 rē laboia
 dilatans, ne hinc magis q̄ faciant do-
 lore. Quare si q̄ fusio sanguinis se-
 quatur ante nos iustas esse iudicat.
 Cotule latij Hyp: 7 Epid: 7: 8 7 9:

De solutione hypofarctis ²² hinc loquitur Hypo-
 por: de solutione abstinio in 8 aph:
 14 locutus est, Infra vero aph:
 55 de solutione ambobus in hypofar-
 ctis 7 abstinio loquitur. Cu hypopor: ubi
 sp̄ss Hydrophis de scribit nō faciat
 dūctū in v̄tōsāp̄n 7 abstinio
 de q̄ vide 4 PA: aph: 105

²⁹
 P Crinoides hypofarctis intelligit sedima
 sp̄s referens sites rassisq̄ farinē, 7
 si maiore squamis 7 furfuribus
 nā squamā a sup̄ficie mēbroct
 abradunt, partes vero furfuribus sites
 magis p̄funde a mēbroct ~~abstrahunt~~
 substantia dissolunt, Crinoides aut
 multū p̄funde a mēbroct ~~abstrahunt~~
 qua ut frequēter Testā Extremo sp̄s
 significat. Oīs n. talis v̄tōsāp̄n
 inqt Gal: sp̄s mōituros rō mōi-
 turos 7 euasuros p̄t̄ longū tēp̄
 sanari. Et tales v̄tōsāp̄n sunt
 ex adustione 7 ebullitione sanguinis
 rassisq̄ 7 eiq̄ de coctione. Aut ex

h̄q̄ farctōe

liquefactio rarior liquefactione diuina
q̄ diuersitas ē qm̄ resoluntur in pri
mīs partes eḡ molles humide ac
liditate ignea, 7 sunt partes que
sunt durę 7 exsiccantur, q̄ fr̄z quod
in febrilibz liquefit ē adeo raris
dein q̄ est durior 7 antiquor / dein
raro raris mollior, post sunt magis
dura, postremo uero mēbra ipsa,
Ne aut̄ aliq̄ uesire uisio uisio dixit
Hypocor: h̄nt q̄bus om̄bz in febrilibz 7p̄. Qu
modo q̄ cognoscere sit tales hypoco
stases uesire uisio ē uide Hypocor
4 aph: 77 Gal: 6: corap̄ affect: ra: 4.

31

Cū aut̄ nā in morbu opari in
cipit uisio r̄ h̄nt 7 distantes h̄nt
turbatio sit fort̄ in r̄ h̄nt 7p̄
agitatione humoru 7 nā opa
tionē

33

Si pinguis hypostasis subito n̄ uisio
uenit pinguedine d̄re n̄ liquefacta ē
indicat, q̄ a caliditate ignea 7 nimia sit
Si uero pinguis ē hypostasis n̄ n̄ r̄
subito n̄ uisio uenit alioq̄ m̄d̄ro h̄nt
q̄fectionē 7p̄. 7p̄

35

In prima prime, doctrine 6 / h̄nt 2
ra: 21 apud Auremā dura de
musculis 7 lacert̄ regre. 36

7 laetitia fiat in utroque fieri non potest
per membra laetitia et omnia membra
debilitata quia hypochondria: sicut Galienus
iuncta potest non se muliere ambidex-
tra nunquam vidisse testatur eorum sicut est
pli: li: 7 ra: 17: sicut ingenio sicut uires
quibus dextra parte maiores quibus
equales utraque aliquibus leua manu
quas nec nunquam in fuis 7

43

In sexta aphorismi: factum: aph: 27
hypochondria: sicut 7 multitudine sanis
Hic uero sanis tangit qualitates atque adeo
humorum malitiam,

44

opaxulor cerebri est apothema in ista re-
cerebri quod corrumpit eum cum uirtutibus
de quo Avicenna 1. tertij part: 3: ra: 4:
7 Auensoz in 3 thesiz ra: 4: 7 est
opaxulor pessima morbi alioz refugio 7

50

Humiditas cerebri sicut mutacione non multum
ratur nisi prius dissoluatur quare oportet ut
calor naturalis existat, et sicut mutacione fieri non
potest nisi multum aer radens quod
modum nec tussis sine pestore 7 oppressione
si est, sicut 7 sicut mutacione 7 sicut ratur
aer 7 nare. Et bifaria auidere solet
ut ne sicut sicut mutacione pauca enare
7 7 humore tenuis in sicut est
in sicut a sicut dicitur ratur,

Centy

lentis uero aut raris diffimulter effectus
impute q no ta facile a corp ibz, qbz imparty
est, abstergi necqz etia ab eorum uisio =
lentia impelli ft 37. Vide Auis in 5. a.

3^a tract: 2: cap: 13

51

14: tertij tract: 2: ca: 9 apud Auicenna
de hoc latij lege

52

Auicenna 14^a tract: tract: 4: ca: 5: rō =
sule sup uocabatur. In ~~14~~ 5^a aply:
13 dixit hyper: uocabatur fluxu
uentis rōse mari, hinc uero uocabatur
fluxu rōse flumin posse solui uidet

54

gicno
38

Ortitatio e mēbrost mandibatz extasio pp
expulsionē supfluitate sique n post sine
digestione fiat / Halitus uero r pandirulationē.
In mēbrost extasio pp supfluitate q in
articulis r gantē r ut multū rōso
nū sunt / q humores n abū dancit
horripilationē facere solent / q n putrefiunt
fiōso extantē. Et hinc textus de orsi-
tatione q palatim fit r dicit de q Auic-
enna 3^a primi doct: 2^a: ca: 14 / de rōtima
uero loqto hyper: 2 Epidim: 5. Quē
a rōibz grossis in lareatū genatū extātibz
fit; qm intinsery a rōmalibz spātū mē-
brost r guttūz duntē lareatū genas.
Quare r in angina r in pōirodū hinc
osrtatio rōtima fieri ft / qd hyper: r nō
bibantē a laboriose ut r lixe ut breuit
orthalantes intellexit. 55

In quarto aërio max. aph: 42 dicitur
 Hyper: qd sicut sudor multus et sicut
 hic vero docet quomodo fit istig sudor an
 scilicet et ex parte colligitur quod debile
 et superius non sit curandi, debiles vero
 et sudore sunt frigidus et 62

Galenus sicut hic aphorismus falsus est
 sicut quod antiquos in statibus
 Sensus in aph: iste est, Si in
 egestione ~~est~~, et non exanmato
 est, aliquid apparet quod multum
 dicitur et cruditas humorum indicat
 tunc corpus hoc nutriendum non est
 sed potius digerendum et curandum quod in
 morbo formet. et sic ille aph: sicut
 ut in aph: 7 et 10: 2 partibus aph:
 Similiter in 66 presentibus part:

τέλος οὖν θεῶ πάντων τῶν ὑπὸ
 τοῦ ὑποκράτου αἰθριομοῦ
 Ἑρμηνιῶν .: :

Vindoburgae 1524

7 Martij

α ω
 θεός
 ἐπὶ Φιλίππῳ .: :

22,

ANNOTATIONES D. AVGVSTI XYPHII

In li: 1: Galeni de morbis & Sympto

doctore Apelle) marib: . 9. Witteberge . 15. 24. Nouemb: 28

Galeni in his sex li: eos rō nāz, qui
p Morb, morbi fa, & symptomata, ex-
plicare docuit, & hinc Symptoma
quātin appellat qd aīam fr nāz
atidit, ut & morbi & eorū rō Sympto-
mata eē rēstant, de illo tamē Gal-
eno loq nō inquit, sed de Symptoma-
te, qd morbos tanq, umbra sequitur,
& sit Symptoma id uocat, qd p nāz
se hnt, exerpando a morbis & caus-
sas. Et qz Oēs oīz medicorū libri
ad hoc scripti sunt, qd sanitas gseruari &
amissa reuocari possit, Quot p rōz
Gal: in li: de tuenda sanitate, Alterum
uero in methodo medendi copiose ex-
plicat, ex qd sequit oēs Gal: libros
pp li: de tuenda sanitate & methodo
medendi eē scriptos. Sanitas nāq,
ut oīb: medicis in gesso, ita experientia
pbatu est, suo ritu gseruata, qua ergo
rō gseruare uolumy rōplex oēs hōis,
ut agnoscamy uerisse est,

+ qz

7 qz yplexio ex elementoz gmixta
humor ex nutrimento, qd etia ex Ele-
mentoz fit gmixta, mēbrū ex hu-
mori, virtus v sēs a mēbro, & qz
a virtute pcedit, manifestū ergo est
in gbuatione sanitatē oīz illorū ggnit-
ōne eē necessaria. Est qz yplexia
valida & sira nā gbuant hīc 7
legio / & hora anni valida v sira sū-
p rōmū rōplexione frīg: v sira nā
gseruant hīc legio ac hīc anni frīg:
& sira, Quod Gal: in hīs rōmēn-
tīs de morbis atq; dūrā lūpūe
etia dicit, Sū qd iudicandū ē de
Cibo, potu, motu, quiete, somno,
vigilia, inaritione, repletionē, aut
deantēsq; dīg, q oīa Gal: in dīuēsa
li: rōpōsī: ex pōtat, Itē si morbos r-
rare volumus, qz rura sū sū p rōmū,
ut 7 hīpōt: v Gal: in multī loc hīc
mōsse ē 7 morōū d rōssam mōi
& Symptōna agnoscere, qd Gal: in l-
li: de morbis manifeste innuere vī-
det, ubi dicit, Pp p rāt: de mētho
do mēdēndi hīs gmixtōz oīz
yplexiōz, qz quōtūbz morbi ruratō
aut morbi d rāē ygnitōz est diffīcīlī,
ita

ita post illos gignitur est facilis. Nam
 ista gignitur etiam modo quae quibus opacis
 omis agnoscere possumus, sicut Avicenna
 Sinau 3 primae ca: 1. Expta causa
 Opilatio in Epate e fa hydrophis re
 ma est Epate deopilatio, et quae opilatio
 aut ~~est~~ aut e ~~est~~ tumore
 alique ~~est~~ aut tumores rassis
 et lentos, quod in Medico agnoscit causa
 opilationis e tumore, mox quibus
 modum opacis agnoscit, Nam aliter rita
 Hu opilationis ex argatis: quae ex lue
 morib: rassis et lentis. Quare
 sua illa quae gignitur necessario ad morbo
 et mutationes requirit in his gignitur
 rita Gal: proprie expliat. Vbi in
 primo li: de morbis in pituita: et in
 Stumetab: tu de his quae sit et in
 mitalco & pituita: sit loquitur, In secundo
 de ois illos morbos rassis. In tertio
 de omniaque or differentis, qui
 ab opacibus, quae a virtutibus, et hinc
 a quibus mutata et ab exantibus: su
 muntur, nam ex his Symptomatis, quae
 morbos tanquam umbra sequuntur, mo
 bi indicantur, quod in li: pnost: hypoco
 raris consuetus est. Ergo in prore
 parte

Stary 1 li.

2

3

- parte 3 li: Gal: de Symptomatu
 virtutū aīatū, rē sensitiva & motiva
 In primis dīe corripēunt, In 2:
 de sīs q̄ virtutū nāly corripēnt
 Ultio loco de mutata q̄litate & exēn
 tib: loq̄t. In quarto li: de rāssis
 Symptomatu virtutū aīatū sensitiva
 In q̄nto de rāssis Symptomatu vir
 tutū aīatū motiva, & ultimo loco
 li: de virtute vegetiva virtutū. In
 sexto de rāssis Symptomatu virtutū
 nāly exēntū & q̄litate mutata

Summa prin
 rīpi gnat

Complexione & ḡpōe que morib: tā est sa
 nitate, Sanitas tā est nālis opatione
 & sit sanitas prior ē opatione & pos
 terior opatione & ḡpōitione
 in actionib:) q̄ sanitas vocatū cū mēbra
 suas opationes facere p̄nt, stud autē
 posse fit ex nāli mēbrorū ḡpōe.

1 Potig & pōnāz hōr diffinitio ē in
 ḡnda q̄ & actu

4 a
 Siquidē) Medici corpus unū & simplicis: ē
 adfirmant unū gōng equitūm mē
 tā s; ḡpōz pōnt / Qui vero cog
 ex diversis ēē rēpartū adfirmāt, qua

hypothēsi

hypothese in amplexu dicit Gal: , malam
plexuoz & mala gpoez ponat, & sic
ex diversitate gponitii / diversitate mo
bost inuestigat. 4 6

Igitur Caro) mebr sitarib: p ut sr ex elementa
gstituta accidit morbi gplectionales. Sed
& ut sr partes instrumentaliu accidit ipis
morbi gpositionis. 5 a

Hys in uniuersu) qz accidit mebr sitarib: temp
pors & primis suis subiectis / 7 p hys motu
accidit gposit, qz in febril: no nimia rali
ditate afficit, gplea q srs & raro rordis
sr sup ralefacta. Sic in hydropsi infri
gidato: exar / dz raro exar e infrigidata. 5 6

Sed quid est qd orb:) Solutio gimitat accidit
mebr sitarib: no p mediu r gpositoz
& accidit gposit no p mediu sitarib, q
unisa, rra est i

Contraria) s. 7 sr sr diti opilatio ate
mutatoria totiq r rps
Obstruente) q sr aut e opilatio r rno, s au
r ratoria.

phymata : eruptionis & tubera s. ab na
Qua id e qd tubera de quide Hyp:
1 Epid: 12, in phylahymata de q: Hyp:
2 Epid: 3, qz phylahyma & edes r id
e qd gemmen, hinc est Erythma

in morbo de quo Hippocrates et Epidemiorum 6: sunt
et exanthymata et enascentia de quibus
Hippocrates et Epidemiorum 15.

De Elephantiasi vide Placitum 26 ratio 1:
Pisera et stabiis quae Lychnas vocantur in
de Placitum 20 ratio.

franzose

Vitiligines et morphae quae sunt in cute tunc.

Statum in thorace est spasmus et membrum
lignum in anteriore parte et dorsum.
Opprobrium est spasmus qui retro uenit in
superiore parte membrum. Tetanus est in
retra uiget in nulla parte flexus.

(sequitur) De membrum infirmo. In operatione
propria uale necessaria et quidem pro
diuersitate hanc expansionem diuersas fortitudines
membrum infirmum plenitudines, quas in
firmum et media simpliciter sunt, sic eodem
modo pro diuersas operationes infirmum di-
uersas fortitudines et species. Et quidem in
membrum plenitudo a iusto modo aberrant
et operationes leduntur, sicut in coram
repositio a iusto modo aberrant operationes
leduntur, quia de membrum infirmo in op-
eratione quae melior est ei ad suas expansiones
exercendas quidem plenitudinem. Et quidem
ex 4 Elementis fit plenitudo, ergo 7.4.

flexionales

gfectionales morbi, sic ex .4. fit gpositio
formatioe s; qñtitate Nuro & soluti, ergo
V.4. gpositiois erūt morbi. de his
hic Gal: fusig. * 7: a

Hic qd ledit uirtutē morbi rā est, qd uer
ro ledit opationē sine lesione uirtutē
morbus ē, de qb: morbis hic agit Gal:

Memores formatio quatuor sub se ginet
gna, 1 ginet equitelines figure &
forme, 2 equitelines grauitati, 3 equi
telines meatui, 4 equitelines supfi
net / de qb: orb: hic loco tractat Gal:

Variē dñe qb: in exteriorē parte fluctuā
rura, Vari aut q pedes obtortos sūt intra
plani uero q pedes rinos graniles sūt pla
nosq; eqñtē qñ tabellas q planz uocāt
ūre tūtedoē * 7: b

(sequē ē ut) Hic alia istig loci et cā expositio ubi
* primipat pars nō ad uirtutē q ad prim
parte parte instū refert, Exptā rā,
Orulo ē in istig artio eig ē uisio z
ona ex partitū eig sitat ar pūz nō
sionis instig ē humor Chrystalling. * 7: a

Hic Galong cōdit equitelines grauita
tū & meatui cā morbos in g pōē,
id qd Alur: z primi dicit: il rā z
fact, ubi hos morbos equitelines mā
z z receptaculoz uocat * 7: b

Si membrum in quo fit tumor vniq[ue] sit ac
 tibus moroq[ue] vniq[ue] e[st] sa[ne] opilatio q[ui]d p[ro]p[ri]a
 parte[m] membru[m] r[ati]o erit illig[ur] opilationis. 1: VIII a

Quintana inducens m[em]bra[m] forma[m] co[m]p[os]it[am]
 patio[rum] impedit / sic inducens m[em]bra[m] m[em]bra[m]
 que de morbis in m[em]bra[m] sal[tem] h[ic] agit 2: VIII b

Vnguis) m[em]branula carnea n[on] h[ab]et
 Arterio[rum] d[omi]nos) i[tem] uari[us] / 3 aph. 27. Melit[us]
 Udes) gangilia, astrucmata, stratomata, su
 berula & ead[em] fere g[ra]tis, q[ue] p[ro]p[ri]e in re
 uia & laterib[us] oriu[m] solent, v[er]o q[ui]d dicit
 atq[ue] remittit[ur] sunt ut Gangilia, q[ui]bus
 m[em]bra[m] redentia, astrucmata sub[ter] q[ui] p[ro]
 mis p[ro]p[ri]a, stratomata p[ro]p[ri]a q[ui] p[ro]
 Melit[us] liquoz humor p[ro]p[ri]a fluens
 n[on] n[on] a rura & melle - fano accepit
 de r[ati]o rura vide p[ro]p[ri]a: 20: ca: 21 3: VIII b

Ep[ist]emio e[st] raro in oculo ext[er]n[us], n[on] d[omi]n[us]
 araly g[ra]tis e[st] sic aruatur[us] r[ati]o in
 Latin[is] canth[us] dixere, Roada alij r[ati]
 gadas legi uolunt, n[on] forte a deluxu
 q[ui]d f[er]t[ur] sic n[on], Leonirong Riada p[ro]p[ri]a

Comotio) i[tem] tremulosu[m] m[em]bra[m] motu
 e[st] r[ati]o id e[st] q[ui]d susp[en]sio r[ati]o om[n]i
 i[tem] r[ati]o i[tem] i[tem] 71 1: X: a
2: X: a
3: X: a

Quintana

Quintus morbi simplicis situm ma-
brot & auctus s' morbi simplicis in
strumetalium mebrost s' morbi gpositi
situm mebrost s' morbi gpositi instrumetalium
mebrost & auctus. 1. XI a

Virgus & suffusio s' morbi in mure
Kreas uen morbo in magnitudine.
T. XI b

IN: Z: DE MORBORUM CAUSIS GALI:
LI: ELUCIDATIONES Aug: X^oplis.

Morborum causas tripartita diuidi oib: ma-
dit in gesso e, In Comunita s'z An-
cedens & primitiua, qua Gal propterea
etiam uocat, na gpositi de iat ra scrip-
sit libru q de raris praetator & euiden-
tib: (ut Guil: Cope plag) intibulato, qz
reiaz manifestior e, a qua stia nulla
morboris indicatio s' solu morbi indicatio
sumit, ut mag Gal: in 4 Tera pib:
mebrody, qz huc ra ru suo effectu
que induxit no manet ru no sit in
torpe imata s' extrinsecq rxi aduici-
at, & illa tripartita diuidi assent Auicen:
& primi dote: & rap: 1: qz aut torpa no
ingredunt torpalit s' uerboratio & stia
aut ingredunt torpa s' ubi & familia

aut se tenent ex parte aeg / q est ali
a roge sicut e ira timor terror et
Antecedens uero et Coniuncta rae rae
les sicut utpote q in roge inueniuntur, in
ribz malz rae primitiua e febre ex q
gnatq humor malz, q e rae febrz Ant
cedens, q humor malz facile purrescit q
purredo e rae febrz Coniuncta, na rae q
ta sine medio, antecedens uero mediata
rae gnumta induit effectum, primitiua
rae aliqu sine medio, aliqu rae medio
inducit effectum. Oes ergo istas rae
, salte q effectum inducere possunt, in hor
scto li: explicat Galemus.

Pomt 5 rae morbi validi et fluit hor
f res extraneas nob magis ma
nifestas. XII a. 1

Vide, Anir: purredo magis nascit in rator nalis
ra: de pura multz cogit ab aegritate sua sal
dine, latiq remoto ultimo 1 pnot: XII a. 2

Ab alijs rogyib: ad uiamu corpa h
monu querit. XII. b: 1

Phlogiston e humor no atq laty
in q qddā purulz sile e tolor diffu
tioq uehementis et Cornel Celso
li: 5. sc: 6. 2. 6. XII. b. 2

Quint

Quicquid ex sum p p m tota rale fit
putrescat .i.

Est e ra p aoms, quatinus ubi morbo
simili mra p e cura p aoms 5aph: 2
7 gmeto 3 Gal: 2 Epid: XII: b: 3

plaz magd muleta p) sine morboz sum reme-
dia sua uenena . 2

Vt hy rae morbu inducat 3 requit
fortitudo hz rae effectur / Corpus ad
morbu suscipiend aptu / & sufficiens
mora effectur un corpus, donec
fecerit impessionem .i.

Vn. hypoz: 2 aph: asueti asuetos
huc laboros. XIII a: 1

apokalap
horos

Prataciontes 2 p occupantes, p oxalap
Tucos 2 p occupatius, Leonicens p m
cipiens transtulit XIII: 6

Quinq ras hie morbi frigidu ponit
ubi etia aliq h rae 7 se 7 aliq h
rae 7 aoms 7 pbat hor expto de
igne re hz effiaris:

Quatinus ra valida p se facit morbu
ralidu / & ra frigida p aoms facit morbu
ralidu, Sit ra frigida p se facit mo-
bu frigidu / 7 ra valida p aoms facit
morbu frigidu, p oas rae valida
morbu frigidu p aoms facere pnt.

XIII b: I

Quantitas tibi sp̄t̄ videri mag-
nitudini calor̄ n̄alis / de q̄ Hypo-
pore: 1 aph: 14 XIII a: 1

Gangrena ē incipiens in t̄i m̄o
firatio ē inflammationis magni-
tudine cal: 2 de arteria
Phagedena d̄i d̄o t̄o Cast̄
adendo uocant̄ per ulcera / q̄
penetrando usq̄ ad osse uocat̄
Atheres (α Xupes) ulcera s̄ in rapite
in glutinosa sanies manet / unde
7 n̄o s̄ ab α xvii q̄l sp̄ma s̄
qua despumant fluxa, uulgo d̄
erbrindt.) XV b: 1

98

Depravata corporis figura non est morbus
 nisi per eam alius corporis vicius artio sit
 si latitudo capitis est aequat rursus
 longitudini sit soliditas, quae tunc rursus
 huiusmodi viciis suis sit, naturales et debitas
 distantias non habet, sit etiam stomachus
 non est nimis rotundus funni difficile
 ad superiora veniunt, eorum ledentes ar-
 tiones, sit quibus de omnibus alijs iudicandum
 est, in catibus: sit gravitatis: leuitate et
 asperitate / natio / quantitate et positu.

XVI. 6:1

Leoniteng per varia blesu, per varo
 zhebun, trassulir XVI 6:2

H

IN TERTIUM EIVSDE ANNOTATA

Gal: li: i art: ruzating 4 ponit res
 in se proximas, ex quibus vel noscendis
 et non noscendis quibus sequere incipit
 de videndi art: monstrat. Corp: 9
 sit / artioz / ruzsam / 4 symptoma. Et
 corp: quod quing: p:udere artiones
 eas: quing: / has vero seq: idq: si
 corp: nullis se habeant inculpabilis
 les: ar: nales, sin: per: niaz: sint ad
 ferta aut nullas quod ruz: aut: om: ruz:
 impedias

impeditas / his q^o licet ruius q^o
 ut uolet nota imponere, ueluti
 ubi ronga nalis se sunt a qb: inuol
 pabiles ar nates actiones pcedunt / sa
 nitatē & ea q^o sunt sequuntur d^o m^o
 dentra adpellato: affectu uero roni
 pp naz se sunt in actioē aliqua uiri
 at morbu & q^o sunt sequuntur sym
 ptomata adpellato, Gal: mag, li: 1. cap
 Curatiua dicit q^o q^ostutioē in actio nali
 hō sequuntur sanis q^o not a rōtia ego
 tantu: Symptomata nuntiantur
 Quartu po hoc q^o q^o rousat est
 q^o hos affectus ruiam, ~~hō rousat~~
 nā q^o rōtie hō affectu ad actioē
 hōr aliu q^o dicit ad rōtie affectu omo
 habeat oportet, illo duntaxat euarians
 q^o affectu in actioē unā q^ostiat nec
 pt usq^o aut pba actio ē sine rōtie
 nali affectu aut vitiosa nā in rōtie
 sit vitio affectu, cui aut affectu q^o
 actioē impedit rōtie pnt q^o aliq^o rōtie
 ēē & q^o rōtie nō ēē ergo diuersi omo
 ab affectu: facit, ex his factu q^o
 nec fa nec Symptomata actioē ingno
 dat s^o solum morbu rōtie hō functioē
 vitio Symptomata q^o Gal: li: 1

99
+ 2. diff. Cur: triplex ponit Sympt:
na v^oq³ functionis vniu insigni mo^o
bi Sympt: vocat, + q^o alia rone am-
dunt seu colores ea q^o Symptoma-
ta vocant: s^o + q^o p^o s^o q^o in-
videntia q^o adyellari p^ont, ex p^o q^o.
In peripneumonia difficultas orbre-
landi insigni modi Symptoma e
rubedo + taliditas pectoris Sympto-
ma familiare est / timor + treor
in somno q^o incidens e, de Sym-
pto: ergo + maxie insignib: in p^o scri-
bi: tractat Gal: -

100

	Septennarium 1			Septennarium 2			Septennarium 3			102
Periodus 1	1	4	7	8	11	14	14	17	20	
Periodus 2	21	24	27	28	31	34	34	37	40	
Periodus 3 ^a	41	44	47	48	51	54	54	57	60	
Periodus 4	61	64	67	68	71	74	74	77	80	
Periodus 5	81	84	87	88	91	94	94	97	100	
	principium 17 ^{die}	Dies indratiung		Dies Cocting		Principium 2 Septennarii	Dies Indratiung		Dies Cocting	
	Quadra 1 ^a			Quadra 2			Quadra 3			
D:	Io: Magenbursig Blabyrensis Scribat Wittib. 1523									

Sanguis	gustu	Dulcis	est, habi tus in	Corde
Cholera		amara		Jetore.
Phlegma		salsa		Cerebro.
Melanolia		acuta		Splene.
	Celig: 2		ra: 12	

§ 99, 13. — medicus sine malis, sine vitiis
 sine aetate, e[st] s[ed]a subtilis, acuta, deluenda
 ex tenuis: quae sanguinis parte p[er]ducta, u[bi]
 defecata u[bi]q[ue] a p[ri]ncipis morbi ad reliq[ua]
 p[ar]tes ualeant operationis exercere, atq[ue]
 n[on] alit[er] ad sanguine[m] h[ab]et atq[ue] similla a
 ignem — } v[er]o: 13

Quod doctori rei medicis nonn[on] in q[ua]ntitate
 & reb[us] p[ro]portionandis discrepant et p[ro]p[or]tione
 ut n[on] fit p[ro]p[or]tione inuentione
 § p[ro]p[or]tione d[iv]ersitat[um] r[ati]o[n]um etat[is] & Region[um]
 deniq[ue] & h[ab]itu. Hinc:

- 1 Melanolia non adpetit.
- 2 Cholera sibi rotat & exercit.

Quod medicus est signu[m] id egrotu[m]
 est o[mn]ia u[er]o accidens.

Mensure

- As integrū 12 unias lit
 2 Denary 11
 3 Dextans 10
 4 Dodrans 9 lit assis partes
 4 Bes 8
 5 Septunx 7
 7 Semis 6
 8 Quinunx 5 unias
 9 Trians 3 parte assis horz
 ē 4 unias glnet.
 10 Quadrans 3
 11 Sextans 2 unias

Unia duodecima
 pars assis

- 1 Digitus mēsurat^{ur} unia
 ma.
 2 palmus digitorū 4
 3 pes palmos 4
 4 Cubitus sesquipes, hor v̄,
 sex palmos
 5 passus pedes 5
 6 Stadium passum ~~125~~ 125
 7 Milliare Stadium 8

Masure

Mathe-
matice

Una libra vini et
 aquę est ann messin
 et Gallias

PROPOSITIO GNALIS

Omne mebru totius corporis illas hum
ditates ad se attrahit q̄ magis sue
nature convenit & assimilant / q̄ hum
ditates in illis mebris digerunt
in naz ut hinc mebru convertuntur,
Sanguis aquosus p̄pat ad Venas, sicut Sani
cholericus rucit ad cista fellis q̄ ibi in vi
sua convertit̄ vino, sicut sple melancholica
sicut ossa coagulatas mo 72

~~Loquitur de inflatione q̄ a venis
fate fit q̄ in interioribus fit p̄p̄ta q̄
mox venositas ab humore calido res
vito resoluta. 5 aph: 72~~

Melancholicus resistendo devote
Sanguineus ridendo hilaris
Colericus furcundo insane
Slegmaticus dormiendo pigus

~~de d...
elementi
multa...~~

3) Totam medicinam nisi aliud e q̄ addi
7 subtrahit Gal: m. de salt
Somnia maxie nocet oculis p̄p̄
nervorum colligantia.

Omne mixtu marat̄ ab elemento
suo p̄dominante sicut in Sote
tera agitat corp̄ e

ΕΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΝ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΟΥ ΓΡΑΦΟΔΙΑ
ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΡΕΑ ΑΠΟ ΤΩ ΙΩ:
ΚΑΡΔΙΟΥ ΣΥΝΓΡΑΜΜΑ
: α: φ: κ: γ:

Quisq; hūc hinc Joannig fuerit nō laboram; s;
absq; inuidia dicit, medicinę nō sumas brevissima
sic cōpletur ut melis nō possit / neq; hinc sumu-
las sine Jacobi de partib; et alieq; uram;

Subiectū in Medicina ē Corp; humanū.)

Nō nō opari practica ē s; nosse q; mod; a nūm
medicinę.

Practica ē a nō theoria impossibile hinc est.

Elementa prima tō; s; principia.

Elementa nō s; in corp; s; q; s; in corp; ea nō
elementa in nā rueniunt.

Autum; dē vulgo nūq; mundi

Nullū ingeniu; intēge ēē sanū
absq; melancholia testat ~ Aristotel.

Sanguis p se nūl; perat aē simple sanis:
cōmixtio.

hij humores sic cōmixti s; ut nullq;
cor; absq; parte alteriq; rōstet. q; q; n.
cor; reliq; 3 q; h;)

Dulcia fere oia s^t valida & humida nae.

Ex Epate gignit^r sanguis & ad cor transmittit.

Testiculi retineant essentiaz individui

Nares os aures s^t cerebra emuntoria in q^{ib}
p^{ri}ncipue flegma e.

Cartilago neq^{ue} os e ueni neq^{ue} raro (sic
Kussel)

Opus uirtutis indicat.

Tra e ebullitio sanguinis circa cor

Virtus vitalis e ordinando motus & sensus.

Sensus s^t interiores disponere e uirtus

H^{uius} prime vitalis

p^{er} lacertos & nervos mediantib^{us} p^{ar}tibus
ultra totu^m mouat^r corp^{us}

Fames e in sp^{iritu} pabula deferunt.)

Gal: r^{ed} Adoleſcentia usq^{ue} ad 30 annos uocat reor^{um}
Senect^{as} uocat Gal: Iuuent^{as} ad: 40 durat annos &
dur^{at} aequa^{lis} fortis: in nigore r^{ati}onatus. Senect^{as}
ad: 80 e annu^{us} d^{icitur} aut^{em} uero uero in medio
Senect^{as} e deim^{us} q^{uia} n^{on} sup^{er}uinit r^{ati}onib^{us}
repor^{ta}tes - derepiti.

Varro fuit 4 etates ho^{minu}m unaquaq^{ue} 15 annis
p^{er}ultima. Hyppocrater uero: 7: atq^{ue} Actus
in poly^{mor}ph^{is} duat^r no^{ta} s^t Infantia, pueri^{ta}
tia, adoleſcentia, Iuuenta, Senecta, derepiti,
exit^{us} uitae. Apud Romanos Seru^{us} Tull^{us}
Her^{mannus} Caesari^{us} apud Gal:

Gal: h: 10: r: 28: h: 3 forit etate pueritiaz usq; ad 17
 iumenta ad 40 Senecta de p[ro]p[ri]a
 Corp[us] albu robore mixtu e[st] optimu .)

S[er]m[us] q[ui] perat humores S[er]m[us] hor sunt in
 corp[or]e colores, ut Alb[us] ex phlegmate, Niger
 a melanocholia, ~~Citrus~~ a rolera & Ruber a
 sanguine fit.

Epar e[st] fa[ctus] rolet[us] q[ui]gnit n[on] humores.

Citrus color e[st] a Citro gelabilis ;)

S[er]m[us] ad ventu Citru int[er] oculos

Septatione fiti s[er]m[us]

In senib[us] calor n[atu]ralis resumit ita ut n[on]
 p[er] phlegma maneat q[ui] fit ut sint humidu
 & frigidu.

humores int[er]luse s[er]m[us] int[er] humores .

Int[er] Septe humitas oculos Coimutua prima e[st]
 q[ui] totu oculu r[un]dat, deim Cornu du-
 plex e[st] anterior h[ic] & interior quorat oculu
 p[er] dura p[er] originu qua h[ic] a dura n[atu]ra
 postea e[st] Vasa anterior & interior q[ui] se-
 r[un]dina . Tertio e[st] Aranea antior & interior q[ui] retina e[st]
 intra quas o[mn]es humitas int[er]lusi s[er]m[us] humores
 & / Crystallu ^{glacialis} intra utraq[ue] Cornu, Vitreus
 int[er] Aranea utraq[ue] / Albugines int[er] m[em]bra,
 utraq[ue] ;)

Crystallus p̄cis organi ē misus ⁊ p̄bat misu.
Vitres color retinet misu ne misq̄ exdat.

~~Sanguis humor~~

Vinea humida ⁊ vitres humor t̄m̄ s̄ nig-
redim̄t oculorū

Omnium optimi oculi s̄ varij colorū q̄ consistat ex
nigredine ⁊ albedine

Minerua s̄ p̄daucoano d̄d̄n̄ / Cest̄a qz
ōta facile tenet d̄d̄n̄ qz ip̄a est misis-
bilis ⁊ t̄m̄ n̄ra laus oculorū ex colorū apud
Hom̄m̄

Membra ḡnata ex sanguine ut raro facie
be restitunt̄, q̄ vero ex s̄p̄mate ut nec
b̄m̄ nō it̄

exercitū extenuat q̄o vero r̄desat, ut
in manar̄is ⁊ mis̄is adparet n̄a s̄nt
solte air̄ faiste b̄m̄.

Tartarū: s̄. r̄est nō
natural̄.

Sal alios ē cor̄tilis alios fodilis,
Quod parit̄ alina rege durabile nō ē,
Salsū sulphur̄enū ⁊ talia r̄alida s̄ ⁊ s̄ira,

Balneum
Suffa

Triplic Balneū ē, Aqueū calidū & frigidū
Aerū nū qđ sedet in p̄sima uaria r̄cepta
bene, & a uase in d̄ s̄ herbe deorty & qđ
da ramulo fung herbaty ad p̄sima fr̄ct.

πυρία

Ignēū nū qđ sedet sup lapides r̄lefa
ros

Cibz oīs p̄iz mutat̄ in Chylū, postea in
Cbimū = humosē, deit̄ in ros postea
r̄mbit, demū in glutē, postremo in
humiditatē quā uocant̄ z̄roviuor.

Auren li: 1 / 2 fen: 13 capite.

Sanguis ualg ē q̄ p̄g de stagnata aut
melancholia lit.

Potus indigetia soluit.

Somnū ē rarit̄ animi in serps, et,
ē redit̄ spiritū ad interiora.
Cōtrario n̄t̄ se h̄nt uigilię.

Uirt̄ actualis in cerebro / sp̄ialis
sup diaphragma, n̄alis sub diap̄
pragmati . . .

Cōitus ē leuis qđ morbz conit̄ialis
qđ Sapiens testat̄.

Oia accidentia aīe corpꝝ aut extrinsecus
affinunt aut intrinsecus,

Tra primū corpꝝ facit rubere deim
palleſcere & ſubnigreſcere, intrinsecus aut
ralescit,

gandia extrinsecus rubefaciunt intra paululu
ralesciunt.

TRACTATUS RERVM CONTRA
NATVRAM

Pati inuētū ē rethos: p̄lagiū future Ep̄is
leptie.

Aniemia compat 3 q̄nā febrim habeo
q̄ paulatī s̄z talidig fit Sones parietes
roburat s̄z ē dūna & habitualis ulgo ^{+ p̄p̄a} barbar
eterna ☽

duoxo febris & rotulso

Me lantrolia nūl aliud ē q̄s h̄x sanguinis d̄is.
cūſera & augeo a p̄to pass: fit & p̄p̄a p̄ma
tina q̄s d̄reſtes p̄p̄a p̄ma
ōmō d̄uro & equalit t̄des & affinēō a d̄uro
tendo & ōmō similit.

Horripitatio ē morſq̄ q̄d̄ m̄t̄roff d̄is p̄p̄e
intra nasa sanguinea. ☽ t̄te q̄s facit
horrore pilos & anim alle Gar febrim p̄d.

part: ^{cl} ^{exple} ^{auger} ^{ualde}
αίσιον + πέλαιον = impello fungo e. n. ualde
punges Timor herisipela.

uixes r uinda hinc vndina uixes sine febris
q mit humores aquatiles.

p externa interna s' rogofeda madico

Quis dolor e ex calore r sirtate ea. n. a-
gunt solu r p no

Corpus nautu Antenna no suffert. i. can.
Chiragra et pedagra de ab ocellu = rotacio =
Xp manig r rō = pco qli morbo rotacio
et manu et pede r
(Inque paralyis accidit, dentibz stupor.)

patialis de a rapie r dno soluo qsi unig
laterz dissolutio q hestaz.

Sedigitus Comig qd poeta a o de Augst
quos sil una habebat manu

Cosmilia mebra s' ubi pars h' tihg no
ut pars ossis e os / offualia uero q singulas
in partes alioq noz serunt ut pars mag
aliud h' no q totu / neq. n. qlibet pars
mipis e raput r.

Herni Hernadio laroni die nijs / fugidi ex
terebro Vene s' die restadio / Arkuie
hery adio salide s' altera ex rade alia ex
exate.)

In osse fractura / rube exuatio / larell ronsio
tome plaga r' fit p'rie.

Quanto magis pueri ^{humidi} fuerint huius
ægræ hinc reterit tunc:

melius est corpus 7 morbo repleto quæ in
animo quæ est nimis repleto manita
sensu.

Tollerabilior est repletio vesperina nimia
quæ matutina.

Fringit, opulatio, putredo, vapor / si
unus ex aliis fit / si ex rore opulatio fit
putredine ex putredo fit odor malus si hinc
febris et pestis.

Ovis morbo est aut ^{Cum apoplexia} immortalis aut
cōsimilis ut vergeria / aut officialis ut
thiragga et
vix dicitur opulatio hinc vix dicitur nimis
opulatio.

Arumina est autem res ut reple / allium pipera

Ovis febris est ex putredine

Venerit amara si exat

Vixima est calamitatis sanguinis

hoc rebus Juro quam filis porro
perina et faba

^{glutatus}
Aretu vit 4. ~~remixtior~~ ita fit ut neq[ue]
ura p[er]collet e[st] n. calidū & sicut frigidū & hu-
midum.

Et balneū aquē humidat alia aliq[ue] exs[er]-
rant

Maxime laudant[ur] & sibi et alijs saxatiles
p[er]s[er]es.

Quis raro in unguentis et ueruos articulos ue-
ca se misculat.

Toxica uentibus feruor die gust[us];

lepra no[n] fit in abundante humore uno aliq[ue].

^{& in primo uela rolia}
Oco morbi feruor augetur in futuro ut
causet lepra. p[er]

Ex uulnibus & palubibus carantibus fit uisus
vergo Aeneid:

pli: interuenit uinum extra oleum
Duo humore roxi conuenit h[ic] p[er]

Oia unguenta fiunt in reza.

Spina e[st] sanguis uinum p[er]roty in reze ex[er]it

(Reliq[ue] uacant.)

Melancholia
Hecma
Colera
Sanguis

de 3 in 3^{an}
indie 8^{an} et quotidia
de 4 in 4^{an}
grime et hora

4: scru

977

12: expo mag tohy med: scru: egritubimis

14: qd
7 illi qd (2 illi d)

15: scru

20: setru aut semel

24: 7 expunge d d

25: septimo (2 sexto) post illu in ribu

27: ciclio (2 ciclio) mox sur (atq)

32: subingam

34: 2 thomia - 2 pborovar

37: introduce d

39: aliu (2 alij)

7 res in nates

a p d i u - s p u o t
p l i s i m a

1 Cont: 203. 78 de acie

8 diatema sp

1 Cont: 124 de riba 7 potu

ph. 30 rat Gal in comet sup 2 prof: il de somno 2 Vi

periodi parti refulso

ges: mo

ad dios crucios / parti

bramio: rop

Amoldo
dort: 4 mjad paroxysmos

- C: penim: Gaidegru

manu in feratone
decomi fieri purgat

3 p nost: 3

fennugru: viter

Lataria in omni phrensis inf mure e apofsum

Opt: Cory de Sarsog de pabb:

hor. roms t

qz exqstos: zomez mity p

qz murem

scripsit ad res morbos:

Wend kalim
7 Aureana
suffen
et Arte
e phrensis

Turbith Plagma purgat

Stamona Coleza

Sanguis in somno murely regit magis

Ching fit in Stomacho

epate

Interim
Stomachum

Nox lunc sitis qz hu

mores mouet ds gsume

re negt

interim

Torg 3 Canon Aureana tzaat

nt in paroulawo morbos

im uftant: fingo
midertant: suffen

fit
in
f
f
f
f
f
f
f

Ad...
phrensis
murely
regit
magis
Stomacho
epate
interim
Nox
lunc
sitis
qz
hu
mores
mouet
ds
gsume
re
negt
interim

oilo roma
nus

Jo hmo qmuntur vtridit
p qmuntur q vtridit
vtridit me e
mech fctidit no f
mndis fctidit

loy sz m

il resubū

ia matra

sz dura

egregialo

ex arteu

~~sub~~ jév

?

4 osliby

es que

mus, sciz

aty, Vera

tidao te

f, Sunt u

mando

nda sagu

ne nō ue

ā patro

ranko

6

Porro

111

by so
re
na me
g dar
guede
ax so
4 o
es / que
mas / e
ate / v
7 / 16
y Sum
mami
adit / Sa
que no u
a pal
ramp

h cui

Preso

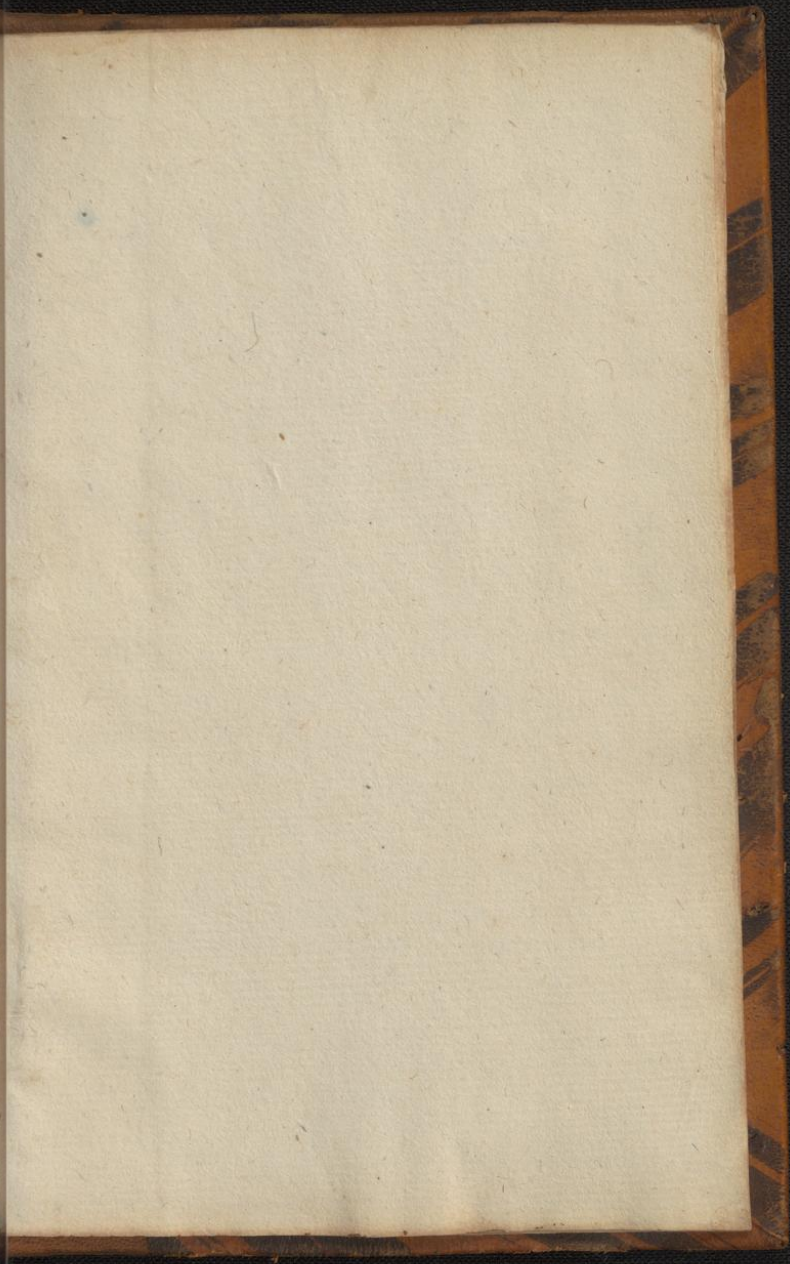
37
 3.
 hat mirsa
 kulla in oē
 17
 artus ~~XXXX~~
 eo si 3 uē
 et posteru
 st / qua si
 p orunt p n
 atā et in
 udity. Gusti
 q̄ rois p̄m
 a
 q̄ m d r a
 a si s p̄ p̄ m
 dale uia :
 z e r d m u g r o
 ex H i r t o
 u n
 bis

~ r a l e n t i o
 - 1 6 +

m r a p i t i s
 m t h p l i n k f a l l
 3 0
 o f i c i o r

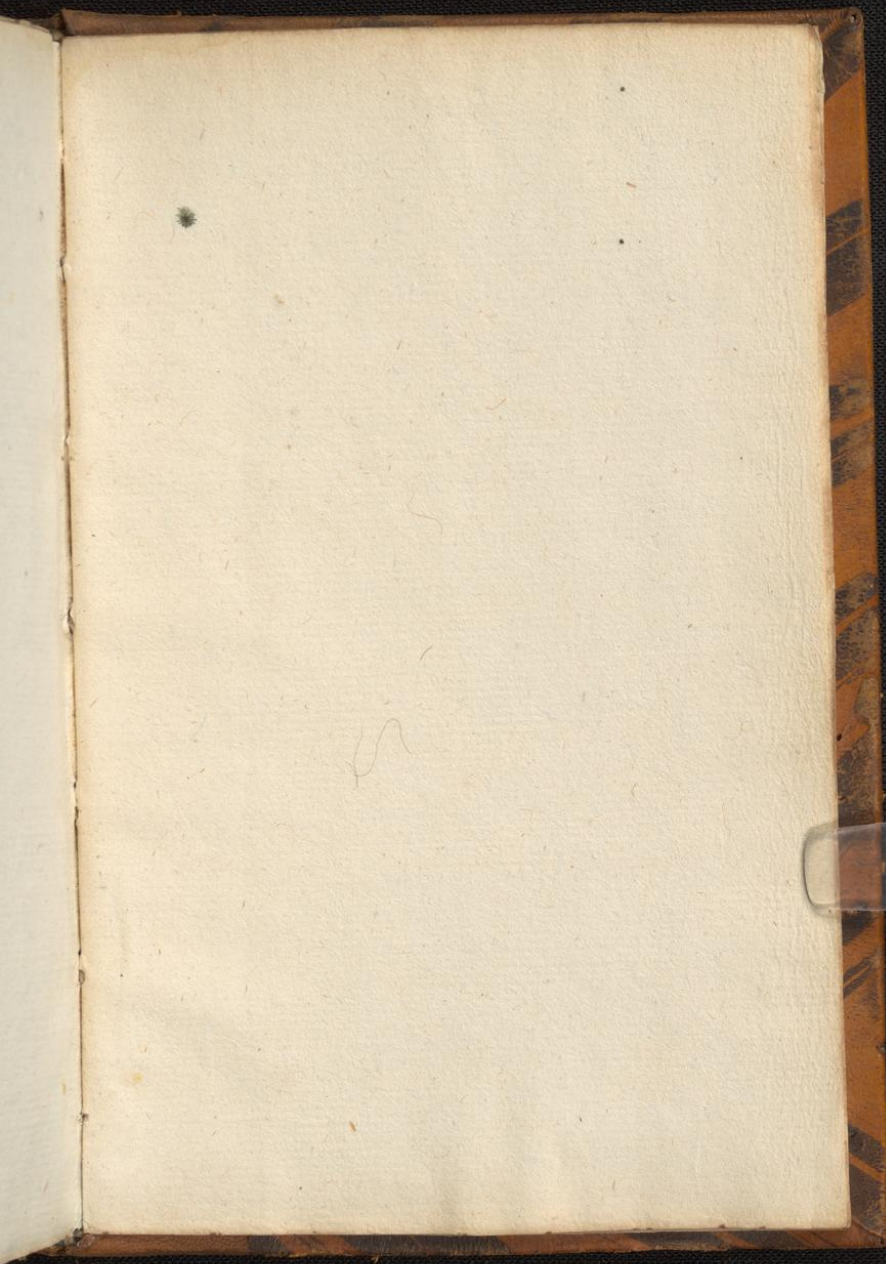
7 6
 a t t r e s i

21/
die man
halla in
07
larkts
es ist
er post
st. qua
orum
chä
adly. b
die fies
in q
in be
die wie
re
ex
bis
- 15
für
3
off

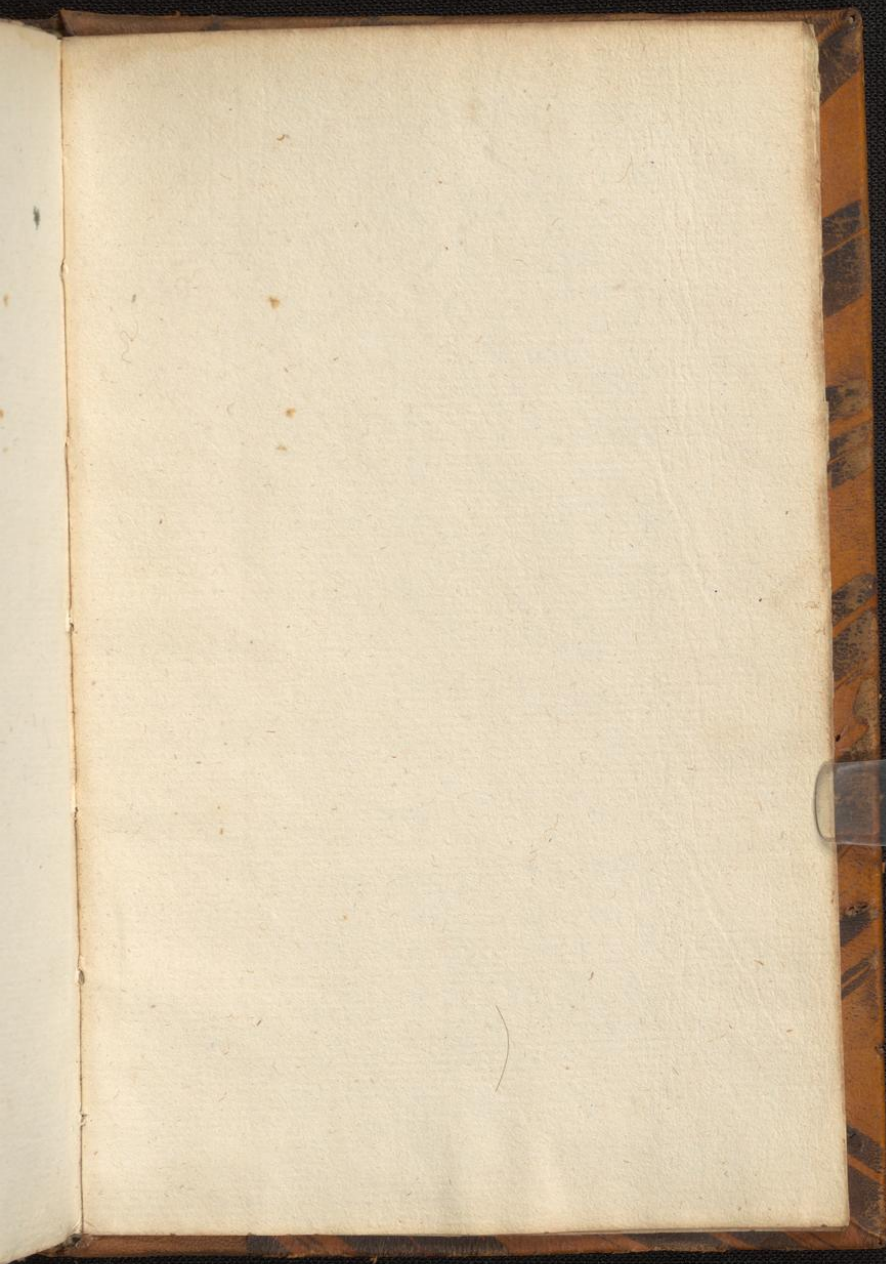

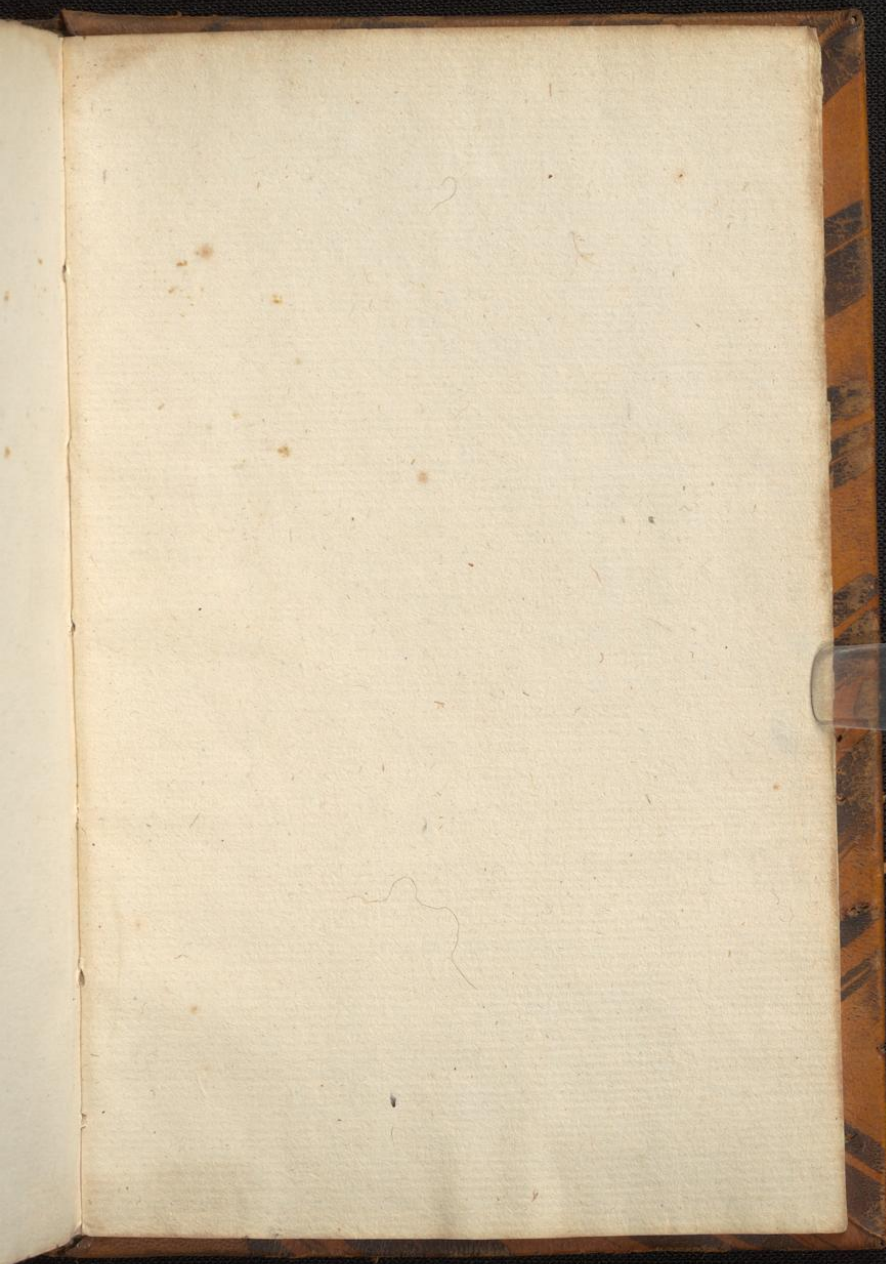

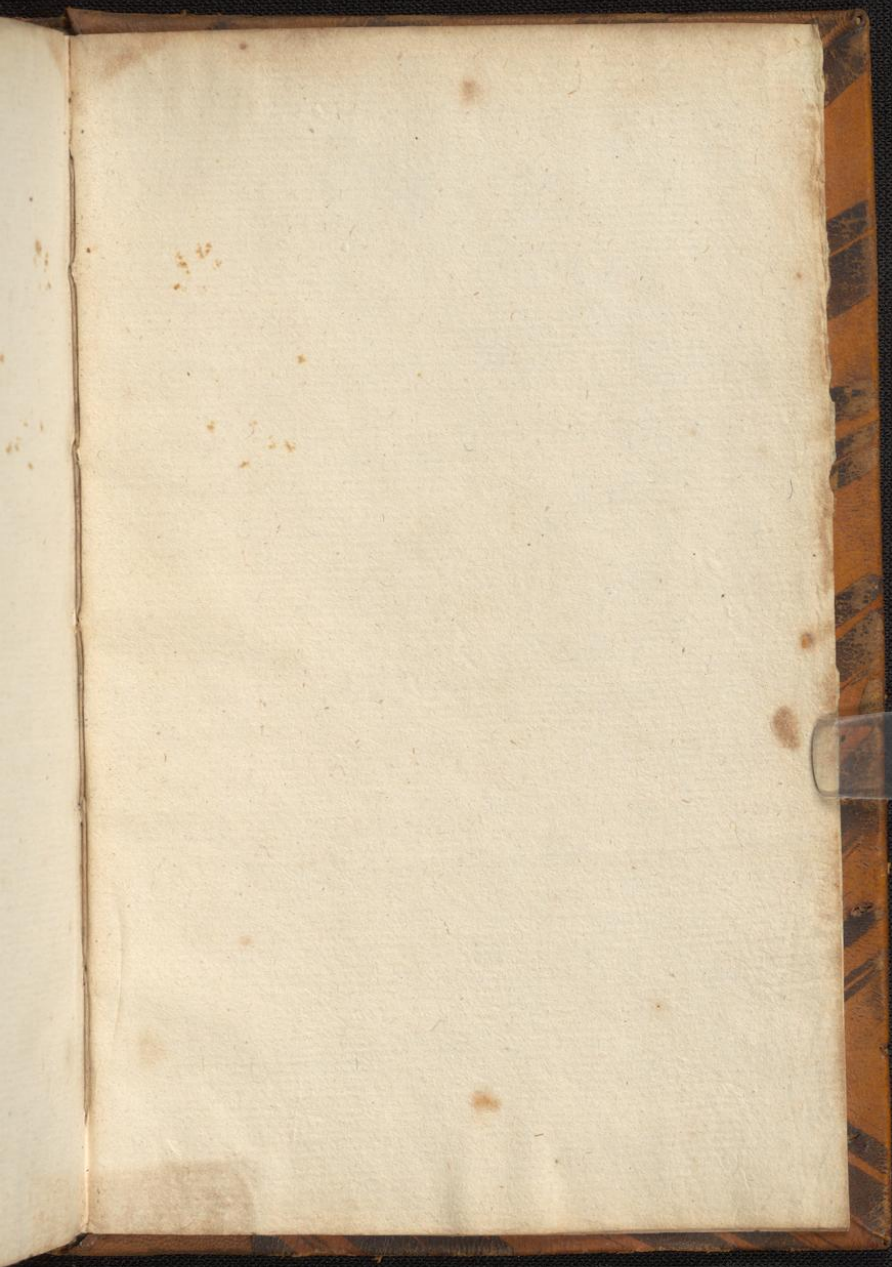

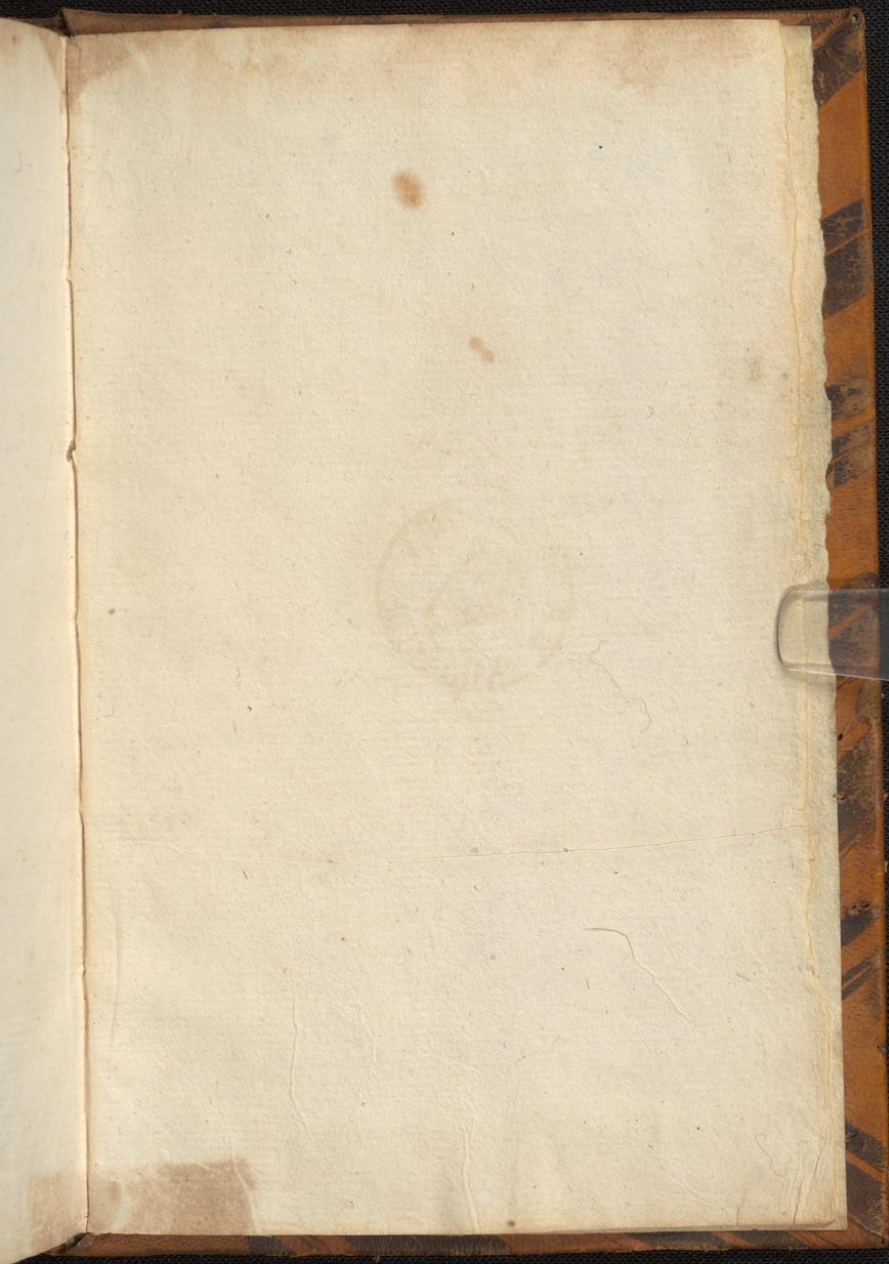

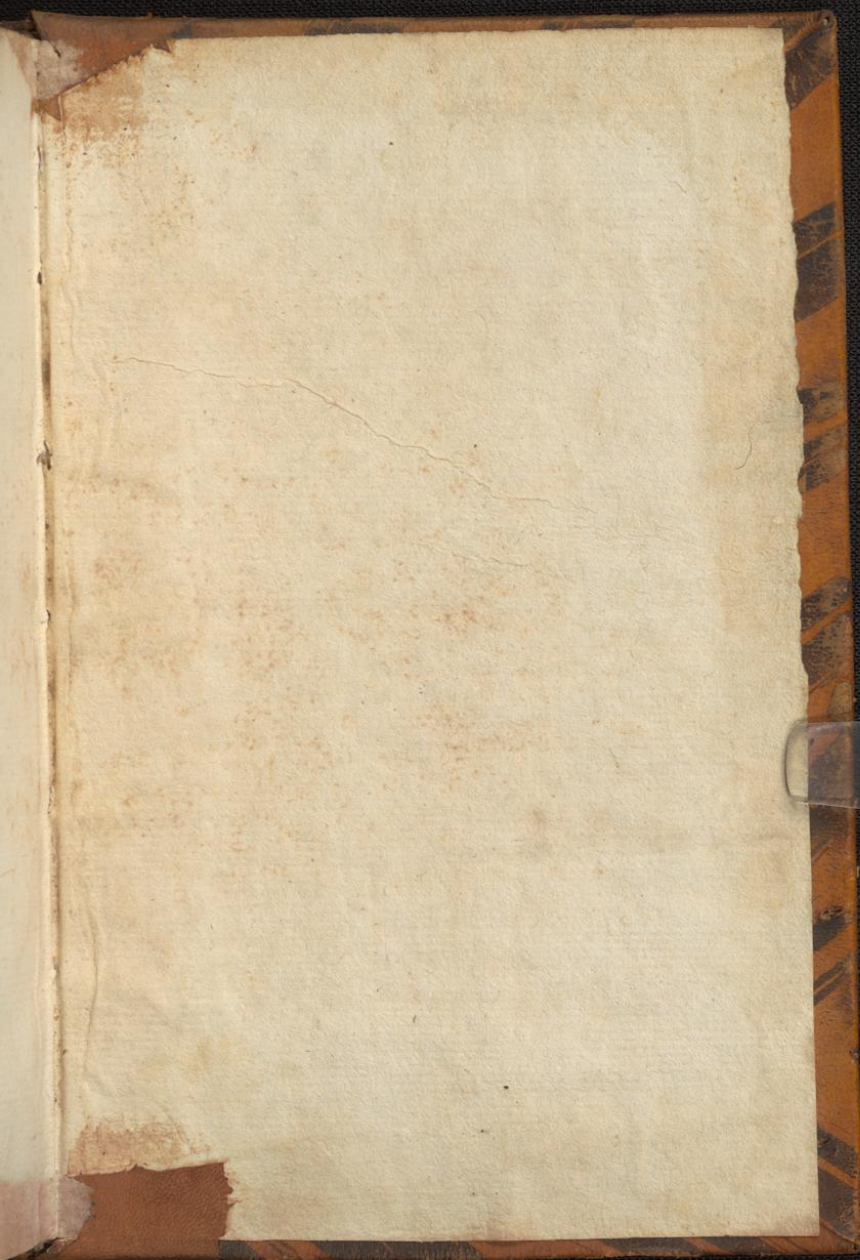

Copyright 4/1999 XxyMaster GmbH www.xymaster.com

Vierfarbselector Standard® - Euroskala Offset